

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง “ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กรณีศึกษา
สินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน”

The problem of enforcement in agricultural product trading futures law
: A case study of rubber products in the Upper South, Thailand

โดย เพชร ขวัญใจสกุล

กรกฎาคม พ.ศ. 2558

รายงานวิจัยสมบูรณ์

โครงการ “ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กรณีศึกษา
สินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน”

Project : The problem of enforcement in agricultural product trading
futures law : A case study of rubber products in the Upper South,
Thailand

โดย เพชร ขวัญใจสกุล

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ชุดโครงการความร่วมมือ สกว.-มรส. การพัฒนางานวิจัยและสนับสนุนงานวิจัย
เชิงพื้นที่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี รุ่นที่ 3 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557
สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้จะไม่สำเร็จล่วงไปไม่ได้ หากไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคคลดังนี้ คือสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เป็นผู้ให้ทุนสนับสนุนให้โอกาสนักวิจัยรุ่นใหม่ได้มีโอกาสทำงานวิจัย และผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหลายฝ่ายเป็นอย่างดี อาทิเช่น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงษ์เทพ วิไลพันธ์ ผู้ประสานงานสำนักประสานงานวิจัยและพัฒนา “สัตว์น้ำกับความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกร” สกว. รองศาสตราจารย์ ดร. ธงชัย เครือหงษ์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา นายประยุทธ ศิริสวัสดิ์ พิพัฒน์ รองเลขาธิการปฏิบัติงานแทนเลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจการค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.) ดร.นภาพร จิระพันธุ์ทอง ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบและคดี สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจการค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.) นายศักดิ์ดา ทองประหลาด ผู้ช่วยผู้จัดการสายงานธุรกิจ และผู้ทำการแทนผู้จัดการตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า และนางณัฐนันท์ ธรรมนิจุล อดีตผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เป็นต้น ผู้วิจัยจึงต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

เพชร ขวัญใจสกุล

3 กรกฎาคม 2558

บทสรุปผู้บริหาร

ในปัจจุบันภาครัฐให้ความสำคัญกับสินค้าเกษตรกรรม โดยกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในส่วนที่ 7 เรื่องแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ มาตรา 84 ว่าเป็นการดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ เรื่องที่สำคัญ ๆ คือ คัดค้านและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิต และการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลผลิตตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบของสภาเกษตรกรเพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559 ในข้อ 5. เรื่องแนวทางการพัฒนา (ภาคเกษตร) กำหนดให้มีการสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรโดยการส่งเสริมระบบตลาดกลางสินค้าเกษตรและตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพด้วยการสนับสนุนสิ่งจูงใจ เช่น สนับสนุนให้สถาบันเกษตรกรสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้ เป็นต้น

ยางพาราซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากโดยเฉพาะในเขตพื้นที่ภาคใต้ตอนบน โดยเฉพาะปัจจุบันนี้ราคาสินค้ายางพารามีความผันผวน มีราคาเพิ่มขึ้นและราคาลดลงเป็นอย่างมาก ดังนั้นการซื้อขายล่วงหน้าจะเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการแก้ปัญหาความเสี่ยงในเรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยจึงทำการศึกษางานวิจัยนี้โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาบริบทในการซื้อขายยางพาราและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 2) เพื่อศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ศึกษากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการดำเนินการวิจัยเอกสาร (Docummentary Research) หรือวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) แบบผสมผสานกัน รวมทั้งผู้วิจัยยังได้สัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยทำการศึกษา 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตำรา หนังสือวารสาร บทความ และเอกสารอื่น ๆ ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์เอกสารและสรุปประเด็นในการวิจัย ผู้วิจัยจะนำเอกสารดังกล่าวมาวิเคราะห์สรุปประเด็นปัญหาทางกฎหมาย และทำการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่อไป และนำไปสู่ขั้นตอนที่ 3 สรุปผลการวิจัยและจัดทำข้อเสนอแนะ

บริบทในการซื้อขายยางพาราและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลาดซื้อขายยางพารามี 3 ประเภท ได้แก่

(1) ตลาดซื้อขายยางพาราท้องถิ่น เป็นการซื้อขายกันเองระหว่างเกษตรกรและพ่อค้ามีการส่งมอบสินค้าและมีการชำระราคาที่ซื้อขายกัน กฎหมายที่เกี่ยวข้องก็คือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการซื้อขาย

(2) ตลาดกลางยางพารา ซึ่งเป็นตลาดที่ใหญ่ขึ้นมา ผู้ที่นำสินค้ามาประมูลขายในตลาดนี้ได้จะต้องมีปริมาณในการซื้อขายจำนวนมาก ส่วนกฎหมายที่เกี่ยวข้องก็คือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการขายทอดตลาด

(3) ตลาดการซื้อขายล่วงหน้า ซึ่งตลาดนี้เป็นการซื้อขายกันในอนาคต ไม่ต้องมีการส่งมอบสินค้าทันที และไม่ต้องชำระราคาซื้อขายทันที ให้ชำระราคาและส่งมอบกันในอนาคตตามที่ตกลงไว้ ตลาดซื้อขายล่วงหน้านี้มีผู้ให้ความสำคัญน้อย ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องคือ พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า
ศึกษากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน จากการศึกษาพบว่าปัญหาที่สำคัญที่สุด คือปัญหาการเข้าถึงตลาดโดยตรง กฎหมายกำหนดให้ผู้ที่สามารถทำการซื้อขายได้จะต้องเป็นสมาชิกของตลาดซื้อขายล่วงหน้าเท่านั้น ดังนั้นเกษตรกรและผู้ประกอบการทั่วไปไม่สามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง

ปัญหาในการวางเงินประกัน เพื่อความมั่นคงของตลาดและเพื่อไม่ให้มีการผิดสัญญากันได้อย่างง่ายจึงจำเป็นต้องมีการวางเงินประกัน และเงินประกันดังกล่าวจะต้องรักษาสถานะไม่น้อยกว่าเงินประกันขั้นต่ำตลอดระยะเวลาที่ถือครองสัญญา จึงเป็นอุปสรรคแก่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนเป็นอย่างมาก เนื่องจากจะต้องติดตามความเคลื่อนไหวของราคาทุกวัน ดังนั้นจึงควรปรับปรุงกฎหมายว่าหากเป็นผู้ประกันความเสี่ยง หรือเป็นเกษตรกรที่แท้จริง ควรให้สิทธิพิเศษในการวางเงินประกัน หรือภาครัฐควรอุดหนุนรับผิดชอบในส่วนนี้ให้แก่เกษตรกรที่แท้จริง หากเป็นนักเก็งกำไรก็ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เดิม

ปัญหาในการกำหนดจำนวนหน่วยซื้อขาย และหน่วยการส่งมอบ จากการศึกษาพบว่าหากมีความประสงค์จะซื้อขายจะต้องมีปริมาณ 5 เมตริกตันต่อหนึ่งหน่วยซื้อขาย แต่หากมีความประสงค์จะส่งมอบจะต้องส่งมอบหน่วยละ 20 เมตริกตันหรือ 4 หน่วยสัญญาซื้อขาย แสดงว่าจะต้องทำการซื้อขายในปริมาณที่มีจำนวนมาก ซึ่งก็เป็นอุปสรรคอีกประการหนึ่ง ดังนั้นจึงควรลดปริมาณในการซื้อขายและปริมาณในการส่งมอบให้ลดลงเป็น 1 เมตริกตันต่อหน่วยซื้อขายและ 2 เมตริกตันต่อหน่วยส่งมอบ เพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกรรายย่อยได้มีความคล่องตัวมากขึ้น

ปัญหาสถานะการถือครองสัญญา และการล้างสถานะถือครองสัญญา จากการศึกษาพบว่าผลของการที่สามารถทำการล้างฐานะการถือครองสัญญาได้ โดยไม่ต้องส่งมอบกันจริง จึงเป็นโอกาสให้นักเก็งกำไรเข้ามาในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า มากกว่าเกษตรกรที่แท้จริง ดังนั้นควรแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในส่วนนี้ให้เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อเกษตรกรที่แท้จริงเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้อย่างเต็มที่ เช่น ให้เป็นตลาดซื้อขายล่วงหน้าที่มีการส่งมอบสินค้าจริงเพิ่มขึ้นอีกรูปแบบหนึ่ง

ปัญหาการส่งมอบ จากการศึกษาพบว่า กฎหมายกำหนดให้มีการส่งมอบและรับมอบสินค้าตามเงื่อนไข Free on Board (FOB) ท่าเทียบเรือกรุงเทพหรือแหลมฉบัง เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีปริมาณการซื้อขายจำนวนมากและมีการส่งมอบสินค้าจริงให้มากขึ้น ควรกำหนดให้มีการส่งมอบสินค้าในเขตพื้นที่ภูมิภาคที่เกษตรกรมีภูมิลำเนาจะได้สะดวกไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งเป็นจำนวนมาก เช่น ให้มีการส่งมอบสินค้าที่ตลาดกลางยางพาราในแต่ละจังหวัด เป็นต้น

แนวทางพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

จากการศึกษาผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน มีดังนี้

1) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรมีการเสนอแก้ไขกฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงตลาดได้โดยตรง โดยทำในรูปแบบที่ให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ เพื่อให้ผู้ที่มีความรู้เรื่อง การเงิน งบประมาณ เศรษฐศาสตร์ ตลอดจนผู้ที่มีความรู้เรื่องซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามาช่วยเหลือ

2) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกฎหมายให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ในการคุ้มครองความเสี่ยงอันเกิดจากความผันผวนของราคาขึ้นและลงอย่างรวดเร็ว ให้มีความสำคัญแก่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราที่แท้จริง ไม่เอื้อประโยชน์ให้แก่ักเก็งกำไร หรือนักลงทุน หรือนักธุรกิจมากเกินไป

3) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกฎหมายโดยกำหนดให้เกษตรกรวางเงินประกันในอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษ และรัฐบาลควรเข้ามาอุดหนุนหรือรับประกันในส่วนค่าธรรมเนียมพิเศษนี้ จะได้ไม่เป็นภาระให้แก่เกษตรกรมากเกินไป ซึ่งจะทำให้เกษตรกรใช้ประโยชน์จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยอย่างเต็มที่

4) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขการกำหนดปริมาณของหน่วยซื้อขายและปริมาณในการส่งมอบให้น้อยลงกว่าเดิม เป็นปริมาณหนึ่งหน่วยในการซื้อขายคือ 1,000 กิโลกรัม หรือ 1 เมตริกตัน ในส่วนหน่วยในการส่งมอบกำหนดเป็นหนึ่งหน่วยส่งมอบคือ 2,000 กิโลกรัม หรือ 2 เมตริกตัน เพื่อให้เกษตรกรรายย่อยสามารถเข้าทำการซื้อขายในตลาดได้คล่องตัว

5) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกฎหมายให้เป็นตลาดการซื้อขายจริง หรือมีการส่งมอบกันจริง ไม่ใช่ตลาดซื้อขายกระดาษ กล่าวคือจะต้องกำหนดไม่ให้มีการล้างสถานการณ์ถือครองสัญญา

6) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอกำหนดสถานที่ส่งมอบเพิ่มเติม ให้มีทุกภูมิภาคในเขตภาคใต้ตอนบน อาจจะกำหนดให้ตลาดกลางยางพาราในแต่ละจังหวัดที่มีอยู่เป็นสถานที่ส่งมอบเพื่อความสะดวกและคล่องตัวในการส่งมอบสินค้า

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1) ภาครัฐควรให้ความสำคัญแก่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเรื่องการประกันความเสี่ยงของราคาอย่างจริงจัง โดยส่งเสริมสนับสนุนให้มีจำนวนปริมาณในการเข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยให้มีจำนวนมาก ๆ เพื่อไม่ให้นักลงทุนสามารถครอบงำราคาสินค้าเกษตรได้ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรและผู้ประกอบการสามารถเห็นราคายางพาราในอนาคตได้

2) ภาครัฐควรต้องส่งเสริมให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราสามารถเข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง และให้การสนับสนุนเกษตรกรและผู้ประกอบการในหลายด้าน เช่น อุดหนุนวางเงินประกัน อัตราค่าธรรมเนียมเป็นพิเศษ ลดจำนวนปริมาณน้ำหนักในการซื้อขายและส่งมอบให้น้อยลง และให้มีการส่งมอบสินค้าจริงและสถานที่ใกล้บ้าน เป็นต้น

บทคัดย่อ

กฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการลดความเสี่ยงจากราคาสินค้าเกษตรผันผวน มีความมั่นคงในสัญญา ป้องกันการบิดพลิ้วทางสัญญา ทำให้รู้ราคาในอนาคตสามารถวางแผนในการผลิตหรือต้นทุนได้อย่างแม่นยำ จึงเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบริบทในการซื้อขายยางพาราและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ศึกษากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน รวมถึงศึกษาแนวทางพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) เพื่อทำให้ทราบถึงบริบทและสัมพันธเชิงลึกโดยเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง จากนั้นทำการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยนำข้อมูลดังกล่าวมาศึกษาแนวทางพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

ผลการศึกษาพบว่ากฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีผลใช้บังคับครอบคลุมถึงยางพารา แต่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนไม่สามารถทำการซื้อขายตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง หากจะซื้อขายจะต้องเป็นลูกค้าเปิดบัญชีเพื่อทำการซื้อขายผ่านสมาชิกตลาดหรือบริษัทโบรกเกอร์ และมีปัญหาทางกฎหมายหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเข้าถึงตลาดโดยตรง การวางเงินประกัน การกำหนดจำนวนหน่วยซื้อขายและหน่วยการส่งมอบจำนวนมากในแต่ละหน่วย การถือครองฐานะสัญญา การล้างสถานะถือครองสัญญาและปัญหาการส่งมอบเป็นต้น ผู้วิจัยจึงนำเสนอแนวทางพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน คือ (1) ให้ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรแก้ไขกฎหมายให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงตลาดได้โดยตรง ในรูปแบบของการรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ (2) ให้ใช้กฎหมายเป็นไปตามเจตนารมณ์ในการคุ้มครองความเสี่ยงอันเกิดจากความผันผวนของราคาขึ้นและลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกษตรกรสามารถกำหนดหรือรู้ราคาสินค้ายางพาราในอนาคตได้ จะได้วางแผนในการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ กฎหมายไม่ควรเอื้อประโยชน์ให้แก่ักเก็งกำไรหรือนักลงทุน หรือนักธุรกิจจนเกินไป (3) ให้ภาครัฐอุดหนุนเงินประกัน และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษเพื่อให้จะทำให้เกษตรกรมีโอกาสเข้าแข่งขันตลาดตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าอย่างเต็มที่ (4) ควรกำหนดปริมาณของหน่วยซื้อขายและปริมาณในการส่งมอบให้น้อยลงกว่าเดิม เป็นหน่วยในการซื้อขายคือ 1,000 กิโลกรัม หรือ 1 เมตริกตัน หนึ่งหน่วยส่งมอบคือ 2,000 กิโลกรัม หรือ 2 เมตริกตัน (5) ควรกำหนดให้เป็นตลาดการซื้อขายจริง หรือมีการส่งมอบกันจริง ไม่ใช่ตลาดซื้อขายกระดาษเพิ่มขึ้นอีกรูปแบบหนึ่ง และ (6) ควรกำหนดสถานที่ส่งมอบเพิ่มเติมให้มีทุกภูมิภาคในเขตภาคใต้ตอนบน อาจจะกำหนดให้ตลาดกลางยางพาราในแต่ละจังหวัดที่มีเป็นสถานที่ส่งมอบก็ได้เพื่อความสะดวกและคล่องตัวในการส่งมอบสินค้า นอกจากนี้ภาครัฐควรให้ความสำคัญการประกันความเสี่ยงราคาอย่างจริงจัง และสนับสนุนให้มีจำนวนปริมาณในการเข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยให้มีจำนวนมาก ๆ รวมถึงภาครัฐควรให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราสามารถเข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง

Abstract

Legislating agriculture product trading futures contract law is a mechanism to decrease the risk of agricultural product price, unstableness of contract and default. Therefore, based on the legislation, the agriculturists and entrepreneurs will greatly achieve benefits from the measures which are predicting the price and planning the agricultural production.

This research aims to study the context of purchase and negotiation of rubber products, the law relating to its contract, the problem of enforcement in the agricultural product trading futures Act and the means developing format and mechanism of enforcement; in the upper south of Thailand. Furthermore, the research has been intensively studied on documentary research and descriptive research in accordance to reach the development of its means for the future.

The resulting has been presented that the law of trading futures contract has covered in rubber products, however, the agriculturists and entrepreneurs are not be able to operate on the contract directly. It is because, according in the contract, the agriculturist and entrepreneur need to be a member of the market, known as “Broker”; and they need to open an account for the trade. As the result, there are several legal problems, such as accessing the market, depositing security money, determining an enormous unit of purchase and delivery, possessing contract and rescinding contract that need to be solved.

The researcher has been advising the means advancing to the format and mechanism of agricultural product trading futures enforcement in the upper south of Thailand. Consequently, the law involving agriculturist should be amended in according to allow the agriculturists to be able to directly access the market or agricultural cooperatives. To succeed in implement provisions of the law, the investors should not be achieved benefits excessively from enacting the law. Public sector should contribute the security deposit and determine the rate of extra fee in order to assist the agriculturists acquiring an opportunity of agricultural trading future competitive. In addition, the quantity of purchase and delivery unit should be determined less than in the past. In term of units, the purchase unit is 1,000 kilograms or 1 metric ton and the delivery unit is 2,000 kilograms or 2 metric tons; these should be assigned in the reality not only signing paper. Additionally, public sector should assign the delivery place in any regions and the rubber marketing centre each province for its convenience and flexibility.

All in all, it would be suggested that public sector should extremely emphasize on the risk insurance and promote the agricultural future market. Finally, any agriculturists and entrepreneurs should be permitted to operate in the agricultural trading future market directly.

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร.....	ก
บทคัดย่อ.....	ง
Abstract.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	๗
บทที่ 1 บทนำและสภาพปัญหา.....	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย.....	2
1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย.....	2
1.4 สมมุติฐาน.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.6 คำศัพท์เฉพาะการวิจัย.....	3
1.7 กรอบแนวความคิด.....	4
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 ความเป็นมาของยางพารา.....	5
2.1.1 ประวัติความเป็นมาของยางพารา.....	5
2.1.2 ความสำคัญของยางพารา.....	5
2.1.3 จำนวนพื้นที่ที่ปลูกยางพารา.....	6
2.1.4 ลักษณะของตลาดซื้อขายยางพารา.....	8
2.1.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายยางพารา.....	15
2.2 ความเป็นมาของการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า.....	16
2.2.1 ประวัติความเป็นมาของตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า.....	16
2.2.2 ความหมายของการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า.....	17
2.2.3 ประโยชน์และความสำคัญของตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า.....	18
2.2.4 ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า.....	19
2.2.5 สินค้าเกษตรที่เข้าซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า.....	21
2.2.6 วิธีการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทย.....	21
2.2.7 ปริมาณการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทย.....	25
2.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า.....	31
2.3.1 กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าของประเทศไทย.....	31
2.3.1.1 เหตุผลความจำเป็นในการจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า.....	31
2.3.1.2 ความหมาย.....	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3.1.3 สารสำคัญของกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า.....	34
2.3.1.4 โครงสร้างการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า.....	42
2.3.2 กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าของต่างประเทศ.....	43
2.3.2.1 กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	43
2.3.2.2 กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าของประเทศสาธารณรัฐ ประชาชนจีน.....	44
2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดและการดำเนินคดี.....	46
2.4.1 การดำเนินคดีอาญา.....	46
2.4.2 การดำเนินคดีทางปกครอง.....	55
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	59
3.1 ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	59
3.2 ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์เอกสารและสรุปประเด็นในการวิจัย.....	63
3.3 ขั้นตอนที่ 3 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	65
บทที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กรณีศึกษาสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน.....	66
4.1 ปัญหาเกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาด สินค้าเกษตรล่วงหน้าได้เพียงใด.....	66
4.1.1 กฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีผลใช้บังคับครอบคลุมถึง ยางพาราเพียงใด.....	66
4.1.2 เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึง ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพียงใด.....	68
4.2 แนวทางการบังคับใช้กฎหมายให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขต ภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยได้.....	71
4.2.1 เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้ประโยชน์จากกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้าหรือไม่เพียงใด.....	71
4.2.2 ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า กรณีศึกษาสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน.....	72
4.2.3 แนวทางพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้ากรณีศึกษาสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน.....	79

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	82
5.1 บทสรุป.....	82
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	85
เอกสารอ้างอิง.....	86
ภาคผนวก.....	89
- ภาคผนวก ก. บทสัมภาษณ์.....	90
- ภาคผนวก ข. บทความ.....	99

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวความคิด.....	4
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า.....	42

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 จำนวนพื้นที่ที่ปลูกยางพาราในประเทศต่าง ๆ ที่สำคัญ.....	6
ตารางที่ 2.2 จำนวนพื้นที่ที่ปลูกยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน.....	6
ตารางที่ 2.3 เนื้อที่ยางพาราที่กรี๊ดได้ ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของภาคใต้ตอนบน.....	7
ตารางที่ 2.4 ราคาท้องถิ่นยางแผ่นดิบ และเศษยาง 100% และน้ำยางสด (โรงงาน).....	8
ตารางที่ 2.5 ราคาประมูลและปริมาณยางแผ่นรมควันที่ซื้อขายในตลาดกลางยางพาราในพื้นที่ภาคใต้.....	9
ตารางที่ 2.6 ข้อมูลการซื้อขายสินค้ายางพาราในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย...	10
ตารางที่ 2.7 ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในต่างประเทศ.....	11
ตารางที่ 2.8 รายชื่อบริษัทที่ได้รับอนุญาตให้เป็นสมาชิก.....	22
ตารางที่ 2.9 วิธีการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย AFET.....	26
ตารางที่ 2.10 ข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้ายางพารารมควันชั้น 3 (RSS3).....	26
ตารางที่ 2.11 ปริมาณการซื้อขายยางพาราในตลาดซื้อขายล่วงหน้าในปี พ.ศ. 2553 ถึง 2558	28
ตารางที่ 2.12 มาตรฐานยางแท่งเอสทีอาร์ 20.....	35
ตารางที่ 2.13 เงินประกันประเภทข้อตกลงแบบส่งมอบรับมอบ.....	38
ตารางที่ 2.14 เงินประกันประเภทข้อตกลงแบบ Both Options.....	39
ตารางที่ 2.15 เงินประกันแบบสองด้าน (Spread Margin).....	41
ตารางที่ 2.16 การดำเนินคดีอาญาจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.).....	46
ตารางที่ 2.17 การดำเนินคดีทางปกครองจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.).....	55

บทที่ 1

บทนำและสภาพปัญหา

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้มีการกำหนดไว้ในส่วนที่ 7 เรื่องแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ มาตรา 84 ว่าให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ เรื่องที่สำคัญ ๆ คือ ค้ำครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิต และการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของสหกรณ์ เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร จึงทำให้เห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญให้ความสำคัญในเรื่องสินค้าเกษตรเป็นอย่างมาก อีกทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 - 2559 ในข้อ 5. เรื่องแนวทางการพัฒนา (ภาคเกษตร) กำหนดให้การสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ ส่งเสริมระบบตลาดกลางสินค้าเกษตรและตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ โดยการสนับสนุนสิ่งจูงใจ เช่น สินเชื่อเงื่อนไขผ่อนปรนให้กับผู้ประกอบการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการตลาดกลางสินค้าเกษตร เพื่อให้เกิดกลไกตลาดที่มีความเป็นธรรมตลาด และสนับสนุนให้สถาบันเกษตรกรสามารถเข้ามาทำธุรกรรมในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า เป็นต้น ในส่วนของแผนพัฒนาเศรษฐกิจดังกล่าวให้ความสำคัญส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกร สามารถเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้ จึงเป็นที่มาของการกำหนด กรอบนโยบายของกระทรวงพาณิชย์ ในเรื่องความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจการค้าภายในประเทศ สร้างเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตร (Agricultural Price Stability) ที่มีความเป็นธรรมต่อผู้ผลิต ผู้บริโภค และระบบเศรษฐกิจ สะท้อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดให้มีการเสริมสร้างให้เกษตรกรพึ่งตนเองได้ มีความเข้มแข็ง โดยสร้างระบบการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงกับตลาดจริงและตลาดล่วงหน้า รู้เท่าทันตลาดปรับตัวเข้ากระแสโลกาภิวัตน์ จะเห็นได้ว่าภาครัฐให้ความสำคัญต่อเกษตรกรและสินค้าเกษตรเป็นอย่างสูง เพื่อให้เกษตรกรสามารถสร้างรายได้ให้มีรายได้อย่างมั่นคง อันส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศเจริญก้าวหน้าต่อไป

สินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศไทยมีอยู่ด้วยกันหลายชนิด โดยเฉพาะสินค้ายางพาราที่เป็นสินค้าที่สำคัญของประเทศไทยอย่างหนึ่ง เพราะประเทศไทยเป็นผู้ผลิตยางธรรมชาติอันดับ 1 ของโลก โดยในปี พ.ศ. 2557 ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางพาราประมาณ 17,404,949 ไร่ สามารถผลิตยางธรรมชาติได้ถึง 4,578,538 ตัน โดยในจังหวัดภาคใต้มีพื้นที่ปลูกยางประมาณ 11,835,116 ไร่ และสามารถผลิตยางธรรมชาติได้ 3,333,388 ตัน (ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2557 : ออนไลน์) ซึ่งประเทศไทยส่วนใหญ่ใช้ยางพาราในอุตสาหกรรม ยางรถยนต์ จักรยานยนต์ จักรยาน ยางรัดของ ยางยืด ถังมือยาง และถุงยางอนามัย เป็นต้น (ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET), 2558 ก : ออนไลน์) โดยลักษณะของตลาดซื้อขายยางพารามีอยู่ 3 ประเภท คือ 1) ตลาดท้องถิ่น 2) ตลาดกลางยางพารา และ 3) ตลาดสินค้าเกษตร

ล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ซึ่งตลาดที่ได้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพารานิยมใช้บริการมากที่สุดคือตลาดท้องถิ่น หรือตลาดซื้อขายยางพารากลาง ซึ่งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย มีเกษตรกรหรือผู้ประกอบการยางพาราน้อยรายที่เข้าถึงใช้บริการได้ อาจจะเป็นเพราะไม่มีความรู้หรือไม่สามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยดังกล่าวก็ตาม ซึ่งลักษณะของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าจะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพารา กล่าวคือ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราสามารถกำหนดราคาที่จะขายยางพาราในอนาคตได้ เช่นอีก 1 ถึง 7 เดือน จึงสามารถคำนวณผลกำไรในอนาคตได้หรือมาสามารถควบคุมต้นทุนได้ ในทางกลับกันผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้าโดยใช้วัตถุดิบเป็นยางพารา สามารถกำหนดราคาซื้อขายยางพาราในอนาคตที่จะส่งมอบให้แก่กันได้ จึงสามารถควบคุมต้นทุนการผลิต และคำนวณผลกำไรได้ จึงเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญดังนี้

1) กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าผลใช้บังคับครอบคลุมถึงยางพาราหรือไม่เพียงใด

2) เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพียงใด

3) เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนมีความรู้ความเข้าใจและใช้ประโยชน์จากกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าหรือไม่

ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ศึกษากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาบริบทในการซื้อขายยางพาราและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- 2) เพื่อศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ศึกษากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

ผู้วิจัยจะทำการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) เพื่อศึกษาความสำคัญและสภาพปัญหา ตลอดจนถึงแนวคิด ทฤษฎี ทั้งกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า และเพื่อให้ทราบบริบทของการซื้อขายยางพาราในรูปแบบต่างๆ และทำให้ทราบถึงบริบทของซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า และกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จากนั้นผู้วิจัยจะทำการศึกษาปัญหาทางกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าศึกษากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน แล้วผู้วิจัยจะตั้งปัญหาเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มเป้าหมายโดยเจาะจงประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า 2) กลุ่มผู้บริหารของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า 3) กลุ่มสมาชิกตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

4) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และ 5) กลุ่มลูกค้าตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า จากนั้นผู้วิจัยจะเลือกทำการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยจะนำข้อมูลดังกล่าวมาเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนต่อไป

1.4 สมมุติฐาน

กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทย สร้างเงื่อนไขในการเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าหลายประการทำให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราเข้าถึงตลาดโดยตรงได้ยาก อันเป็นปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงตลาดดังกล่าว

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ทำให้ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย และเกษตรกร ผู้ประกอบการยางพาราได้ทราบปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

2) ทำให้ได้แนวทางนโยบายรัฐในการพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนเพื่อให้เกษตรกร และผู้ประกอบการยางพาราภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 คำศัพท์เฉพาะการวิจัย

ตลาด หมายความว่า ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

สินค้าเกษตร หมายความว่า ผลผลิตทางเกษตรกรรมและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแปรรูปผลผลิตทางเกษตรกรรม ซึ่งคณะกรรมการตลาดกำหนดให้มีการซื้อขายล่วงหน้า

การซื้อขายล่วงหน้า หมายความว่า การซื้อขายสินค้าเกษตรโดยวิธีการประมูลโดยเปิดเผยในตลาดเพื่อรับมอบหรือส่งมอบสินค้านั้นในวันข้างหน้าตามปริมาณและราคาที่ตกลงกันตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการตลาดกำหนด

สมาชิก หมายความว่า ผู้ค้าล่วงหน้าและนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าซึ่งได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการตลาดให้ซื้อขายล่วงหน้าในตลาด

ลูกค้า หมายความว่า ผู้ซื้อหรือผู้ขายซึ่งทำการซื้อขายล่วงหน้าในตลาดโดยผ่านนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าหรือตัวแทนซื้อขายล่วงหน้า

เกษตรกร หมายความว่า เกษตรกรที่ประกอบอาชีพปลูกยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

ผู้ประกอบการ หมายความว่า ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตการเกษตรยางพารา เช่น โรงงานผู้ผลิต โรงงานแปรรูป ผู้ส่งออก ตลอดจนพ่อค้าคนกลางในเขตภาคใต้ตอนบน ให้

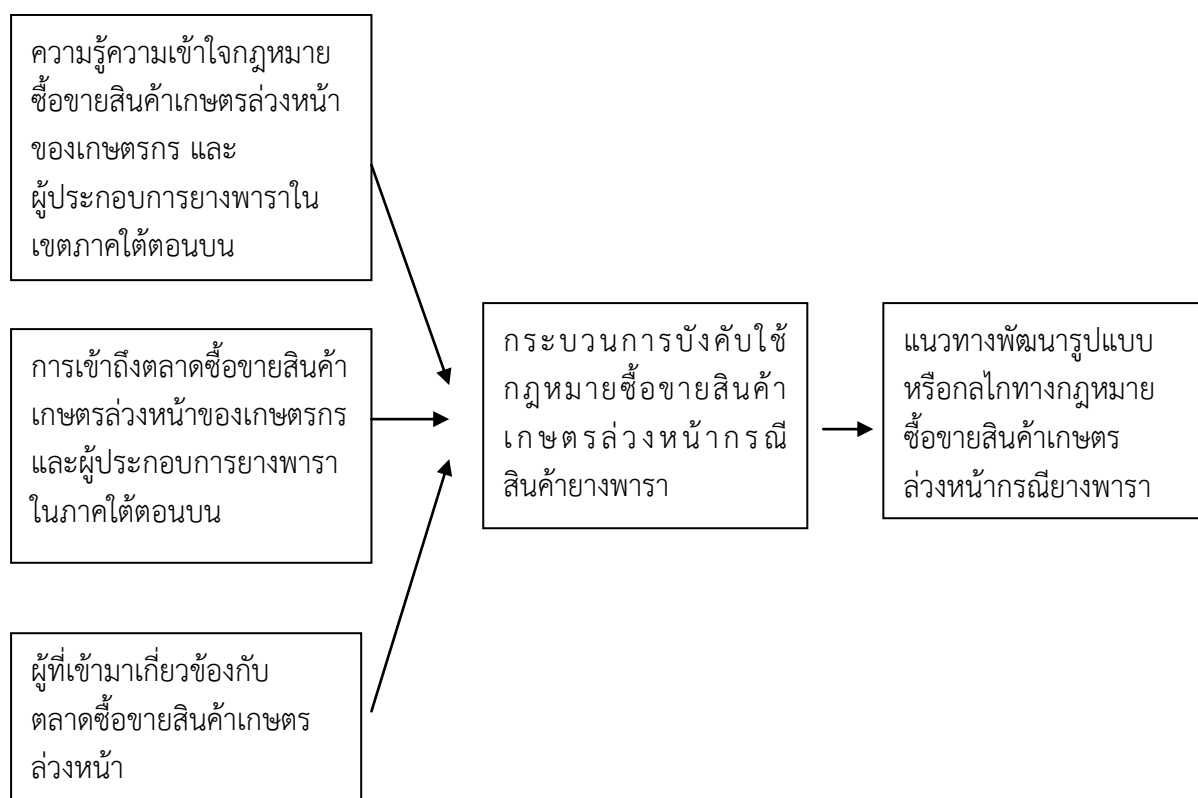
หมายความว่ารวมถึงผู้ค้าล่วงหน้าในเขตภาคใต้ตอนบนด้วย เว้นแต่นักเก็งกำไร นักลงทุน และนักธุรกิจที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลผลิตการเกษตรยางพารา

ภาคใต้ตอนบน หมายความว่า จังหวัดชุมพร จังหวัดระนอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา และจังหวัดภูเก็ต

1.7 กรอบแนวความคิด

งานวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้วางกรอบแนวความคิด ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวความคิด

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่อยู่ในประเทศไทยมาอย่างช้านานแล้ว และสามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรเป็นจำนวนไม่น้อย ยางพาราจึงมีบทบาทและความสำคัญในประเทศไทยเป็นอย่างมาก ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอให้เห็นถึงบริบทในการซื้อขายยางพาราและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 ความเป็นมาของยางพารา

2.1.1 ประวัติความเป็นมาของยางพารา

ในยุคแรกมนุษย์ยังไม่รู้จักยางพารา แต่เรียกไม้ชนิดหนึ่งว่า “คาอูท์ชุก” [Caoutchouc] แปลว่าต้นไม้ร้องไห้ ซึ่งเป็นชื่อเรียกของชาวพื้นเมืองในอเมริกากลางและอเมริกาใต้ ต่อมาได้มีการค้นพบว่ายางดังกล่าวมีความสามารถพิเศษ คือสามารถลบรอยดำของดินสอได้โดยที่กระดาษไม่เสียหาย จึงเรียกยางว่า ยางลบ หรือตัวลบ [Rubber] ซึ่งเป็นคำเรียกยางเฉพาะในอังกฤษ และฮอลแลนด์เท่านั้น ส่วนในประเทศยุโรปอื่นๆ ในสมัยนั้น ล้วนเรียกยางว่า คาอูท์ชุก ทั้งสิ้น จนถึงสมัยที่โลกได้มีการปลูกยางกันมากในประเทศแถบอเมริกาใต้ นั้น จึงได้ค้นพบว่า พันธุ์ยางที่มีคุณภาพดีที่สุดคือ ยางพันธุ์ Hevea Brasiliensis ซึ่งมีการปลูกและซื้อขายยางพันธุ์ดังกล่าวกันมาก และศูนย์กลางของการซื้อขายยางก็อยู่ที่เมืองท่าชื่อ พารา [Para] บนฝั่งแม่น้ำอเมซอน ประเทศบราซิล จึงเรียกยางพันธุ์ Hevea Brasiliensis จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ยางพารา” และเป็นชื่อที่ใช้เรียกกันแพร่หลายจนถึงทุกวันนี้ (องค์การสวนยาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (อ.ย.ส.), 2555 : ออนไลน์)

การปลูกยางพาราในประเทศไทย

ในการปลูกยางพาราในประเทศไทย เริ่มตั้งแต่ในปี พ.ศ. 2442-2444 ได้มีพระยาภูวนาประดิษฐ์มหิศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) สมัยเป็นเจ้าเมืองตรัง เป็นผู้นำต้นยางพาราจากประเทศมาเลเซีย ได้นำเข้ามาปลูกที่อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เป็นครั้งแรก (เอกชัย พลุษย์อำไพ, 2547: 8) และในปี 2454 หลวงราชไมตรี หรือปุม ปุณศรี เป็นผู้นำพันธุ์ยางพารามาปลูกในจังหวัดจันทบุรีในภาคตะวันออกของประเทศไทย (ตลาดสินค้าซื้อขายเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET), 2555 : ออนไลน์) และต่อมาได้ชักชวนให้ประชาชนปลูกต่อมามีการขยายตัวอย่างรวดเร็วจนกระทั่งปัจจุบันประเทศไทยเป็นผู้ผลิตยางพารารายใหญ่ระดับโลก

2.1.2 ความสำคัญของยางพารา

ยางพาราเป็นพืชที่มีความสำคัญแก่เกษตรกรและมีความสำคัญในทางเศรษฐกิจ เพราะยางพาราสามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรสวนยางพารามากกว่า 1 ล้านบาทต่อไร่ ในขณะที่เดียวกันยางพาราก็สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมหาศาล ไม่ว่าจะเป็นยางรถยนต์ ถังมือยาง ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับยางทุกชนิด ทั้งยังสามารถทำรายได้ในการส่งออกยางพาราให้กับประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2545 ประมาณ 2.35 ล้านตันสามารถทำรายได้จากการส่งออกประมาณ 7 หมื่นล้านบาท (ตลาดสินค้าซื้อขายเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET), 2558 ค : ออนไลน์)

2.1.3 จำนวนพื้นที่ปลูกยางพารา

2.1.3.1 จำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราในประเทศต่าง ๆ ที่สำคัญมีดังนี้

ตารางที่ 2.1 จำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราในประเทศต่าง ๆ ที่สำคัญ

หน่วย : 1,000 เฮกตาร์

ประเทศ (Country)	ปี พ.ศ. (year)	สวนขนาดใหญ่ (Estate)	สวนขนาดเล็ก (Smallholding)	รวม
จีน China	2553	-	-	1,005.0
อินโดนีเซีย Indonesia	2553	-	-	3,445.0
มาเลเซีย Malaysia	2553	64.0	956.4	1,020.4
ไทย Thailand	2553	-	-	2,785.0

หมายเหตุ : สวนขนาดใหญ่ (estate) พื้นที่มากกว่า 40 เฮกเตอร์

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, 2556 ก : ออนไลน์

จากตารางที่ 2.1 แสดงถึงจำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราในประเทศต่าง ๆ ที่สำคัญ ข้อมูลจากสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร พบว่า ประเทศที่มีพื้นที่ปลูกยางพารามากที่สุดลำดับที่ 1 คือ ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งในปี พ.ศ. 2553 มีพื้นที่ปลูกยางพารามากถึง 3,445,000 เฮกตาร์ หรือ 21,531,250 ไร่ ลำดับที่ 2 คือประเทศไทย ซึ่งในปี พ.ศ. 2553 มีพื้นที่ปลูกยางพารามากถึง 2,785,000 เฮกตาร์ หรือ 17,406,250 ไร่ ส่วนลำดับที่ 3 คือประเทศมาเลเซีย ซึ่งในปี พ.ศ. 2553 มีพื้นที่ปลูกยางพารา 1,020,400 เฮกตาร์ หรือ 6,375,000 ไร่ แต่มีข้อสังเกตว่าประเทศจีนเป็นประเทศที่ต้องการใช้ยางพารามากที่สุด แต่ก็มีพื้นที่ปลูกยางพาราจำนวนใกล้เคียงกับประเทศมาเลเซีย

2.1.3.2 จำนวนพื้นที่ปลูกยางในเขตภาคใต้ตอนบน

ตารางที่ 2.2 จำนวนพื้นที่ปลูกยางในเขตภาคใต้ตอนบน

หน่วย : ไร่

จังหวัด	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556
1. กระบี่	622,145	845,632	829,153
2. ชุมพร	490,923	594,367	592,233
3. นครศรีธรรมราช	1,484,084	1,852,270	1,851,549
4. พังงา	793,618	689,147	692,580
5. ภูเก็ต	88,223	89,006	88,421
6. ระนอง	179,793	206,297	208,615
7. สุราษฎร์ธานี	1,921,698	2,695,797	2,633,892
รวมภาคใต้ตอนบน	5,580,484	6,972,516	6,896,443
(รวมภาคใต้)	(11,906,882)	(14,024,835)	(13,937,479)
(รวมทั้งประเทศ)	(18,461,231)	(21,958,349)	(22,176,714)

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, 2556 ข : ออนไลน์

จากตารางที่ 2.2 แสดงจำนวนพื้นที่ที่ปลูกยางในเขตภาคใต้ตอนบนข้อมูลจากสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร พบว่า จังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกยางมากที่สุดของภาคใต้ตอนบนลำดับที่ 1 คือจังหวัด สุราษฎร์ธานี ลำดับที่สองคือจังหวัดนครศรีธรรมราช และลำดับที่ 3 คือจังหวัดกระบี่

ตารางที่ 2.3 เนื้อที่ยางพาราที่กรี๊ดได้ ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของภาคใต้ตอนบน

จังหวัด	เนื้อที่กรี๊ดได้ (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อเนื้อที่กรี๊ด (กก.)		
	2555	2556	2557	2555	2556	2557	2555	2556	2557
ชุมพร	480,363	505,114	515,208	141,081	145,838	150,441	294	289	292
ระนอง	164,812	177,709	188,319	42,295	47,736	51,223	257	269	272
สุราษฎร์ธานี	1,957,188	1,987,184	2,006,992	574,249	588,211	602,098	293	296	300
พังงา	580,938	594,270	605,973	163,000	171,114	176,944	281	288	292
ภูเก็ต	76,001	78,181	78,417	18,624	19,407	19,683	245	248	251
กระบี่	527,359	540,039	551,638	145,370	151,099	156,665	276	280	284
นครศรีธรรมราช	1,499,543	1,540,712	1,569,779	429,210	440,412	453,666	286	286	289
ภาคใต้ตอนบน	5,286,204	5,357,844	5,516,326	1,513,829	1,563,817	1,610,720	276	279	283
ภาคใต้	11,259,826	11,576,335	11,835,116	3,090,007	3,232,766	3,333,388	274	279	282
รวมทั้งประเทศ	15,599,765	16,487,273	17,404,949	4,098,110	4,375,320	4,578,538	263	265	263

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักเศรษฐกิจการเกษตร, 2557: ออนไลน์

ตารางที่ 2.3 แสดงเนื้อที่ยางพาราที่กรี๊ดได้ ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของภาคใต้ตอนบน ในปี พ.ศ. 2555 - 2557 (ปี พ.ศ. 2557 พยากรณ์ไตรมาสที่ 3 เดือนกันยายน 2557) ข้อมูลจากสำนักเศรษฐกิจการเกษตร พบว่าจังหวัดที่เนื้อที่กรี๊ดยางได้และผลผลิตลำดับที่ 1 คือจังหวัดสุราษฎร์ธานี ลำดับที่ 2 คือจังหวัดนครศรีธรรมราช และลำดับที่ 3 คือจังหวัดกระบี่ แต่พบว่า ผลผลิตต่อเนื้อที่กรี๊ด จังหวัดที่มีมากที่สุดลำดับที่ 1 คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในปี พ.ศ.2557 ได้ผลผลิตโดยเฉลี่ย 300 กิโลกรัมต่อไร่ ลำดับที่ 2 คือจังหวัดชุมพรและจังหวัดพังงา ในปี พ.ศ.2557 ได้ผลผลิตโดยเฉลี่ย 292 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนลำดับที่ 3 คือจังหวัดนครศรีธรรมราช ในปีพ.ศ.2557 ได้ผลผลิตโดยเฉลี่ย 289 กิโลกรัมต่อไร่

2.1.4 ลักษณะของตลาดซื้อขายยางพารา

2.1.4.1 ตลาดซื้อขายยางพาราภายในประเทศ มีดังนี้

1) ตลาดยางระดับท้องถิ่น

เป็นตลาดที่มีการซื้อขายกันและส่งมอบยางพารากันจริง ซึ่งพ่อค้า หรือ ผู้ที่รับซื้อก็อาจจะเป็นพ่อค้าท้องถิ่นที่มีอยู่ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด และโรงงานแปรรูปยางพารา โดยทั่วไปประมาณร้อยละ 90 เกษตรกรมักจะนิยมขายในตลาดนี้ แต่อย่างไรก็ตาม เกษตรกรก็มักจะได้ราคาต่ำกว่าราคาที่น่าไปขายที่ตลาดกลางยางพารา เนื่องจากถูกเอารัดเอาเปรียบจากการหักเปอร์เซ็นต์ความชื้นในยางแผ่น ความเที่ยงตรงในการชั่งน้ำหนัก เป็นต้น (สำนักกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง, 2550)

2) ตลาดกลางยางพารา

เป็นตลาดที่มีการซื้อขายและส่งมอบยางพารากันจริง แต่มีลักษณะที่ใหญ่กว่าตลาดท้องถิ่น ผู้ที่เข้ามาทำการซื้อขายส่วนใหญ่ก็จะเป็นกลุ่มโรงงานแปรรูป หรือพ่อค้าระดับจังหวัด ซึ่งตลาดกลางยางพาราเป็นตลาดที่มีกฎระเบียบที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องยอมรับได้ เมื่อเป็นตลาดที่ใหญ่จึงเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดราคาหรือพยากรณ์ราคายางพาราได้เพื่อประกอบเป็นข้อมูลในการวางแผนผลิตรายการออกสู่ตลาดต่อไป

3) ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยมีเป้าหมายเป็นกลไกและเครื่องมือเกษตรกร ผู้ผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตร และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบแนวโน้มราคายางพาราในอนาคต อันจะทำให้เป็นการลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคายางพาราจะทำให้วางแผนผลิต หรือวางแผนในการใช้ยางพาราได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2.1.4.2 ข้อมูลราคาตลาดซื้อขายยางพาราท้องถิ่นในพื้นที่ภาคใต้

เพื่อให้ทราบถึงบริบทการซื้อขายยางพารา ผู้วิจัยขอนำเสนอข้อมูลปริมาณและมูลค่าการซื้อขายยางพาราของตลาดท้องถิ่น ตลาดกลางยางพารา และตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ในปัจจุบันและอดีตที่ผ่านมา มีดังนี้

ตารางที่ 2.4 ราคาท้องถิ่นยางแผ่นดิบ และเศษยาง 100% และน้ำยางสด (โรงงาน)

บาท/กิโลกรัม

ปี	สุราษฎร์ธานี		นครศรีธรรมราช		สงขลา		
	ท้องถิ่น	น้ำยางสด (โรงงาน)	ท้องถิ่น	น้ำยางสด (โรงงาน)	ท้องถิ่น	เศษยาง 100%	น้ำยางสด (โรงงาน)
2553	103.98	102.54	103.73	102.11	104.55	98.87	102
2554	129.44	122.55	128.15	120.57	129.94	122.38	122.65
2555	91.1	89.73	90.19	89.52	91.11	86.43	89.76

บาท/กิโลกรัม

ปี	สุราษฎร์ธานี		นครศรีธรรมราช		สงขลา		
	ท้องถิ่น	น้ำยางสด (โรงงาน)	ท้องถิ่น	น้ำยางสด (โรงงาน)	ท้องถิ่น	เศษยาง 100%	น้ำยาง สด (โรงงาน)
2556	75.81	72.87	74.51	73.4	75.51	68.49	73.73
2557	56.09	54.32	55.3	53.83	55.54	48.53	55.25
2558*	49.22	43.13	47.9	43.47	48.27	39.12	44.83

* ข้อมูลถึงเดือนมีนาคม 2558

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, 2558 ค : ออนไลน์

จากตารางที่ 2.4 ผลของการแสดงราคาท้องถิ่นยางแผ่นดิบ และเศษยาง 100% และน้ำยางสด (โรงงาน) ข้อมูลจากสถาบันวิจัยยางพารา กรมวิชาการเกษตร พบว่าราคาในการทำการซื้อขายของตลาดท้องถิ่นในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสงขลามีราคาใกล้เคียงกันและมีลักษณะแตกต่างกันเล็กน้อย ตั้งแต่ปี 2553 จนถึงปี 2558 (ปีปัจจุบัน) มีลักษณะราคาต่ำลงเรื่อย ๆ ยังไม่มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด

2.1.4.3 ข้อมูลราคาและปริมาณซื้อขายยางพาราแผ่นรมควันตลาดกลางยางพาราในพื้นที่ภาคใต้ มีดังนี้

ตารางที่ 2.5 ราคาประมูลและปริมาณยางแผ่นรมควันที่ซื้อขายของตลาดกลางยางพาราในพื้นที่ภาคใต้

ราคา : บาท/กิโลกรัม

ปริมาณ : กิโลกรัม

ปี	สุราษฎร์ธานี		นครศรีธรรมราช		สงขลา	
	ราคา	ปริมาณ	ราคา	ปริมาณ	ราคา	ปริมาณ
2553	109.64	3,934,631	110.63	17,145,605	110.66	26,160,373
2554	136.15	6,188,669	137.4	26,774,585	146.06	35,095,219
2555	94.87	2,977,932	96.86	31,915,307	96.97	27,680,464
2556	80.27	4,415,816	80.06	42,306,471	80.25	42,330,062
2557	59.66	5,503,386	60.68	51,240,201	60.8	37,375,923
2558*	61.12	13,244,205	59.71	21,466,189	59.62	33,389,748

* ข้อมูลถึงเดือนมีนาคม 2558

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, 2558 ง : ออนไลน์

จากตารางที่ 2.5 แสดงผลของราคาประมูลและปริมาณยางแผ่นรมควันที่ซื้อขายของตลาดกลางยางพาราในพื้นที่ภาคใต้ ข้อมูลจากสถาบันวิจัยยางพารา กรมวิชาการเกษตร พบว่าราคาในการทำการซื้อขายของตลาดกลางในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสงขลามีราคาใกล้เคียงกันและมีลักษณะแตกต่างกันเล็กน้อย ตั้งแต่ปี 2553 จนถึงปี 2558 (ปีปัจจุบัน) มีลักษณะราคาต่ำลงเรื่อย ๆ แต่ยังมีแนวโน้มที่จะมีราคาเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

2.1.4.4 ข้อมูลปริมาณและมูลค่าการซื้อขายยางพาราในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย มีดังนี้

ตารางที่ 2.6 ข้อมูลการซื้อขายสินค้ายางพาราในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

ปี	ยางแผ่นรมควันชั้น 3 (RSS3)		ยางแท่งเอสทีอาร์ 20 (STR20)		การซื้อขายทั้งสิ้น (สัญญา)	เฉลี่ยสัญญา/วัน	คิดเป็นมูลค่าซื้อขาย(ล้านบาท)
	ปริมาณจำนวนสัญญา	ปริมาณน้ำหนัก (1,000 กิโลกรัม)	ปริมาณจำนวนสัญญา	ปริมาณน้ำหนัก (1,000 กิโลกรัม)			
2553	124,904	624,520	0	0	124,904	138.75	73,091.76
2554	128,886	644,430	94	740	128,980	160.29	94,466.25
2555	79,380	396,900	1,133	5,665	80,531	133.11	45,477.06
2556	53,302	266,510	251	1,255	35,094	86.25	23,516.87
2557	44,073	220,365	0	0	44,073	60.74	12,810.94
2558*	5,665	28,325	0	0	5,665	141.65	1,640.80

* ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2558

ที่มา : ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรแห่งประเทศไทย (AFET), 2558 ง : ออนไลน์

จากตารางที่ 2.6 แสดงผลสรุปการซื้อขายสินค้ายางพาราในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ข้อมูลจากตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรแห่งประเทศไทย (AFET) พบว่าตั้งแต่ปี 2553 จนถึงปี 2558 (ปีปัจจุบัน) ปริมาณจำนวนสัญญา ปริมาณจำนวนน้ำหนัก และมูลค่าในการ

ซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย มีลักษณะลดต่ำลงเรื่อย ๆ แต่ยังไม่แน่วโน้มที่จะเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด

2.1.4.5 สถานการณ์และปัจจัยที่ส่งผลต่อเสถียรภาพของราคาซื้อขายยางพารา มีดังนี้

ในอดีตถึงปัจจุบันสินค้ายางพาราที่ทำการซื้อขายไม่ว่าจะเป็นตลาดซื้อขายยางพาราท้องถิ่น ตลาดกลางยางพารา และตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ทั้ง 3 ตลาดมีลักษณะเหมือนกันกล่าวคือ ในอดีตมีราคาสูงและราคาเริ่มลดลงเรื่อย ๆ และแน่วโน้มสถานการณ์ในปัจจุบันและอนาคตไม่มีแน่วโน้มและทิศทางที่ทำให้ราคาเพิ่มขึ้น อาจเป็นเพราะปัจจัยความต้องการอุปโภคของประเทศผู้ใช้สินค้ายางพาราลดลง และปัจจัยที่สำคัญที่สุดประเทศไทยเป็นประเทศที่มีผลผลิตสินค้ายางพาราได้ปริมาณมาก แต่ไม่สามารถทำการกำหนดราคาได้ด้วยตนเอง ซึ่งแตกต่างกับราคาน้ำมันซึ่งประเทศผู้ผลิตสามารถกำหนดราคาได้ด้วยตนเอง และอีกปัจจัยหนึ่งคือสินค้าเกษตรหากมีจำนวนในสต็อกสินค้าหรือคลังสินค้ามาก ๆ ราคาจะลดลง เหตุผลเพราะสินค้าเกษตรไม่สามารถเก็บรักษาได้นานเสียหายได้ง่ายทำให้ประเทศผู้อุปโภคมาสามารถกดราคาลงได้

2.1.4.6 ตลาดซื้อขายล่วงหน้าในต่างประเทศ

1) ตลาดซื้อขายล่วงหน้า

ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในส่วนของยางพารามีอยู่ 2 แห่ง คือ ตลาดล่วงหน้ากัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย (Kuala Lumpur Commodity Exchang, KLCE) และตลาดล่วงหน้าสิงคโปร์ (Singapore Commodity Exchang, SICOM)

2) ตลาดที่มีการซื้อขายตรง

เป็นตลาดที่ตั้งขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค โดยจะตั้งอยู่ในประเทศผู้ใช้อย่างสำคัญของโลก ได้แก่ ตลาดล่วงหน้านิวยอร์ก (New York Commodity Exchang, N.Y.Comex) ตลาดล่วงหน้าลอนดอน (London Commodity Exchang, LCE) ตลาดล่วงหน้าโตเกียว (Tokyo Rubber Exchang, TRE) และตลาดล่วงหน้าโกเบ (Kobe Rubber Exchang, KRE) (ปัญญา หิรัญรัมย์, 2547: 126)

3) ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในต่างประเทศ มีดังนี้

ตารางที่ 2.7 ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในต่างประเทศ

ลำดับที่	ประเทศ/ จำนวนตลาด	ชื่อตลาด	สินค้าที่ซื้อขาย
1.	สหรัฐอเมริกา 17 แห่ง	1. สินค้าโภคภัณฑ์ 5 แห่ง ที่สำคัญ คือ - Kansas City Board of Trade (KCBT)	ข้าวโพด ข้าวสาลี ถั่วเหลือง ฯลฯ

ลำดับที่	ประเทศ/ จำนวนตลาด	ชื่อตลาด	สินค้าที่ซื้อขาย
		- Minneapolis Grain Exchange (MGE) 2. ซื้อขายเงินตรา ตราสาร โลหะมีค่า จำนวน 5 แห่ง ที่สำคัญ คือ - Philadelphia Board of Trade (PBOT) 3. สินค้าทั่วไป 7 แห่ง ที่สำคัญ คือ - Chicago Board of Trade (CBOT) - Chicago Mercantile Exchange - New York Cotton Exchange - New York Mercantile Exchange (NYMEX)	ข้าวสาลี ข้าวโอ๊ต กุ้งแช่แข็ง ข้าวโพด ถั่วเหลือง เงินตราสวิส เยอรมัน และ ฝรั่งเศส ข้าวโพด ถั่วเหลือง พันธบัตรรัฐบาล เงินตราสกุลสหรัฐ ฯลฯ ตัวเงินสหรัฐ ดัชนีหุ้น เงินยูโร-ดอลลาร์ เงินมาร์ค โค-กระป๋อง ไม้แปรรูป ฯลฯ ฝ้าย น้ำส้มคั้น น้ำมัน ดัชนีเงินเหรียญสหรัฐ เงินตราสหรัฐ น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ เนย ฯลฯ
2.	แคนาดา 1 แห่ง	- The Winnipeg Commodity Exchange (WCE)	เมล็ดปอ canola ถั่วใช้เป็นอาหารสัตว์ ข้าวสาลี และข้าวบาเลย์ใช้ทำอาหารสัตว์
3.	อังกฤษ 4 แห่ง	1. London Coodity Commodity Exchange (LCE) 2. International Petroleum Exchange (IPE) 3. London Metal Exchange (LME)	กาแฟโรบัสต้า โกโก้ น้ำตาลทรายดิบ น้ำตาลทรายขาว ข้าวสาลี ข้าวบาเลย์ มันฝรั่ง และคาร์วะวาวเรือ น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ น้ำมันไร้สารตะกั่ว ทองแดง ดีบุก อลูมิเนียม ตะกั่ว สังกะสี นิเกิล ฯลฯ

ลำดับที่	ประเทศ/ จำนวนตลาด	ชื่อตลาด	สินค้าที่ซื้อขาย
		4. London International Financial Futures and option Exchange (LIFFE)	อัตราแลกเปลี่ยน พันธบัตรรัฐบาล ดัชนีราคาหุ้น ฯลฯ
4.	เนเธอร์แลนด์ 1 แห่ง	- ATA Agricultural Futures	มันฝรั่ง สุกรมีชีวิต ลูกสุกร และ ข้าวสาลี
5.	ฝรั่งเศส 1 แห่ง	- Marche a Terme International de France (MATIF) (International Futures Markets of Finance)	หุ้น หลักทรัพย์ มันฝรั่ง น้ำตาลทราย กาแฟ โรบัสต้า โกโก้ เลปชีส
6.	แอฟริกา 1 แห่ง	- Financial / Agricultural Market	ดัชนีราคาหุ้น เนื้อสัตว์ ข้าวโพด มันฝรั่ง
7.	ออสเตรเลีย 1 แห่ง	- Sydney Futures Exchange	ขนแกะ ทองคำ เงินดอลลาร์สหรัฐ ตัวสัญญาใช้เงิน ดัชนีราคาหุ้น พันธบัตรรัฐบาล
8.	ญี่ปุ่น 22 แห่ง	1. ตลาดสินค้าโภคภัณฑ์ 12 แห่ง ที่สำคัญ คือ - The Tokyo Grain Exchange - The Tokyo Commodity Exchange (TOCOM) 2. ตลาดล่วงหน้า หลักทรัพย์ 9 แห่ง คือ - Tokyo Security Exchange 3. ตลาดตราสารทางการเงิน 1 แห่ง คือ - Tokyo International Financial Futures Exchange (TIFFE)	ถั่วเหลือง ถั่วเขียว แป้งมัน ข้าวโพด น้ำตาลทราย ทอง เงิน พลาตินัม ขนสัตว์ พาราดียม ฝ้าย ยางพารา หุ้น หลักทรัพย์ Financial Instrument เงินตราต่างประเทศ
9.	สิงคโปร์ 2 แห่ง	1. ตลาดสินค้าโภคภัณฑ์ 1 แห่ง ที่สำคัญ คือ - Singapore Commodity Futures Market (SICOM) 2. ตลาดอนุพันธ์ทางการเงิน 1 แห่ง คือ - Financial Futures Market	ยางพารา กาแฟ Nikkei Futures

ลำดับที่	ประเทศ/ จำนวนตลาด	ชื่อตลาด	สินค้าที่ซื้อขาย
10.	ฟิลิปปินส์ 1 แห่ง	- Manila International Futures Exchange (MIFE)	กาแฟ น้ำตาล ถั่วแดง มะพร้าวแห้ง ถั่วเหลือง และรังไหมดิบ ฟรังสวิส เยน มาร์คเยอรมัน ปอนด์อังกฤษ เปโซ ปัจจุบันซื้อขาย เฉพาะมะพร้าว
11.	มาเลเซีย 1 แห่ง	- The Kuala Lumpur Commodity Exchange	น้ำมันปาล์ม ยางพารา โกโก้ ดิบ
12.	อินโดนีเซีย 1 แห่ง	- Indonesian Commodity Exchange	กาแฟ ยางธรรมชาติ ไม้ค้ำ สิ่งทอ(ปัจจุบันมีการซื้อขาย เฉพาะไม้ค้ำสิ่งทอเพียง อย่างเดียว)
13.	สาธารณรัฐ ประชาชนจีน เดิมมี 44 แห่ง ปัจจุบัน รัฐบาลจำกัด ให้เหลือ 15 แห่ง ที่ สำคัญ คือ	1. Beijing Multi Commodity Exchange 2. Yunan Commodity Exchange 3. Shanghai Cereal and oil Exchange	ถั่วเขียว วัสดุก่อสร้าง (หิน ปูน) ถั่วเหลือง น้ำตาลทราย เมล็ดธัญพืช ถั่วเหลือง น้ำมันพืช

ที่มา : สำนักส่งเสริมและบริหารระบบการค้าภายใน (DIT), 2556 ก : ออนไลน์

จากตารางที่ 2.7 ผลของการแสดงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในต่างประเทศ ข้อมูลจากสำนักส่งเสริมและบริหารระบบการค้าภายใน (DIT) พบว่าประเทศที่มีตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามากที่สุดลำดับที่ 1 คือประเทศญี่ปุ่น มีจำนวน 22 แห่ง ลำดับที่ 2 คือประเทศสหรัฐอเมริกา มีจำนวน 17 แห่ง และลำดับที่ 3 คือประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมีจำนวน 15 แห่ง และมีข้อสังเกตว่าสินค้าที่เข้าทำการซื้อขายไม่จำเป็นจะต้องเป็นสินค้าเกษตรเท่านั้น อาจจะมีสินค้าอื่นๆ ก็ได้เช่นทองแดง ดีบุก อลูมิเนียม ตะกั่ว สังกะสี นิเกิล อัตราแลกเปลี่ยน พันธบัตร รัฐบาล ดัชนีราคาหุ้น เป็นต้น

4) ตลาดล่วงหน้าในต่างประเทศที่มีการซื้อขายล่วงหน้ายางแผ่นรมควัน

ชั้น 3

ปัจจุบันมีตลาดล่วงหน้าในต่างประเทศ จำนวน 4 แห่ง ที่มีการซื้อขายล่วงหน้ายางแผ่นรมควัน ชั้น 3 ได้แก่ (สำนักส่งเสริมและบริหารระบบกรรมการค้าภายใน (DIT), 2556
ข : ออนไลน์)

- (1) Singapore Commodity Exchange (SICOM) ประเทศสิงคโปร์
- (2) Tokyo Commodity Exchange (TOCOM) ประเทศญี่ปุ่น
- (3) Osaka Mercantile Exchange (OME) ประเทศญี่ปุ่น
- (4) Shanghai Futures Exchange (SHFE) ประเทศสาธารณรัฐ-

ประชาชนจีน

2.1.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายยางพารา

2.1.5.1 ตลาดซื้อขายยางพาราท้องถิ่น

ตลาดท้องถิ่น คือเป็นการซื้อขายกันเองระหว่างเกษตรกรและพ่อค้าคนกลางตามท้องถิ่น ปริมาณการซื้อขายไม่จำเป็นจะต้องมีปริมาณมากก็ได้ ซึ่งตลาดประเภทนี้จะมีเกษตรกรนิยมใช้กันมากเพราะสามารถทำการซื้อขายได้สะดวก คล่องตัว อยู่ใกล้บ้านไม่เสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งจำนวนมาก ซึ่งมีหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือมีคำเสนอซื้อขายพาราในราคาที่พ่อค้าคนกลางกำหนดไว้ เกษตรกรก็มีคำสนองขายสินค้ายางพารา เมื่อคำเสนอและคำสนองถูกต้องตรงกัน สัญญาซื้อขายดังกล่าวเกิดขึ้นแล้ว กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นโอนไปทันที โดยไม่ต้องพิจารณาว่าชำระราคาซื้อขายแล้วหรือไม่ มีการส่งมอบสินค้ากันแล้วหรือไม่ ซึ่งจะต้องอยู่ภายใต้บังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขาย

2.1.5.2 ตลาดกลางยางพารา

ตลาดกลางยางพารา คือเป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่ผู้ที่เข้ามาทำการซื้อขายคือเกษตรกรที่มีสินค้าจำนวนมาก พ่อค้าคนกลาง และผู้ประกอบการยางพารา ลักษณะในการดำเนินการของตลาดกลางจะเปิดให้ทำการประมูลสินค้ายางพาราในแต่ละวัน กฎหมายที่เกี่ยวข้องคือมีจะต้องมีการเข้าร่วมประมูลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แล้วการเสนอเปิดราคาผู้ที่ให้ราคาสูงสุดเป็นผู้ชนะการประมูล และต้องผูกพันตามราคาที่ตนเสนอการประมูลนั้น ซึ่งจะต้องอยู่ภายใต้บังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการขายทอดตลาด

2.1.5.3 ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า คือเป็นการซื้อขายยางพารากันอย่างหนึ่ง โดยที่ตกลงจะส่งมอบและตกลงที่จะชำระราคาในอนาคต ระยะเวลาตั้งแต่ 1 - 7 เดือนภายหน้า ในขณะที่ทำการซื้อขาย ผู้ขายจึงไม่ต้องมีสินค้าอยู่ในความครอบครอง และขณะเดียวกันผู้ซื้อก็ยังไม่ต้องชำระราคาสินค้า ให้มีการส่งมอบและชำระราคาเมื่อถึงกำหนดเดือนอนาคตที่ตกลงกันไว้ การซื้อขายจึงมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการซื้อขายปกติธรรมดาจึงไม่อาจนำประมวลกฎหมายแพ่งและ

พาณิชย์ว่าด้วยซื้อขายมาใช้บังคับได้ ดังนั้นจึงมีกฎหมายที่ใช้บังคับในเรื่องการซื้อขายล่วงหน้าใช้บังคับโดยเฉพาะ คือพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ยังถือว่ายังเป็นเรื่องใหม่สำหรับเกษตรกรที่ปลูกยางพารา และผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน ซึ่งมีเพียงไม่กี่คนที่มีความรู้ความเข้าใจและใช้ประโยชน์จากตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในการประกันความเสี่ยงให้แก่สินค้ายางพาราของตน งานวิจัยนี้จึงให้ความสำคัญในปัญหาทางกฎหมายในการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กรณีศึกษาสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

2.2 ความเป็นมาของการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

2.2.1 ประวัติความเป็นมาของตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

2.2.1.1 ประวัติความเป็นมาการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทย

ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้กำเนิดขึ้นแห่งแรกในโลกคือ เรียกว่า “ตลาดข้าวโดจิม่า” ที่รู้จักในนามของ CHO-AI-MAI ซึ่งแปลเป็นความหมายของภาษาไทยคือ “การซื้อขายบนกระดาน” สินค้าที่ทำการซื้อขายกันคือ RICE TICKET (ข้าว) (ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET), 2554 จ : 4) โดยได้มีการจัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1730 (พ.ศ. 2273) ที่ตำบลโดจิมะ เมืองโอซากา ประเทศญี่ปุ่น แต่ก็ยังมีผู้เรียกตลาดนี้ว่า “ตลาดซื้อขายโอซากา” หรือเรียกอีกชื่อกันว่า “ตลาดอนาคต” (ปัญญา หิรัญรัมย์, 2547: 9) ซึ่งลักษณะของตลาด CHO-AI-MAI ได้ออกแบบการซื้อขายล่วงหน้าข้าว คล้ายคลึงกับสัญญามาตรฐานในปัจจุบันจุดที่แตกต่างกันที่สำคัญคือ ในสมัยนั้นไม่อนุญาตให้มีการส่งมอบ- รับมอบสินค้ากันจริง ทำให้มีการซื้อขายเก็งกำไรกัน ราคาซื้อขายล่วงหน้ากับราคาในตลาดจริงจึงไม่สอดคล้องกัน ต่อมาจึงมีการปรับปรุงแก้ไขอนุญาตให้มีการส่งมอบ-รับมอบสินค้ากันจริง ดังนั้นตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าจึงทำหน้าที่โดยภายใต้วัตถุประสงค์เพื่อลดความเสี่ยงในอนาคตจากความผันผวนหรือการเคลื่อนไหวขึ้นลงของราคาข้าว ทำให้เกษตรกรสามารถรู้ราคาข้าวในอนาคตได้จะได้วางแผนในการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในส่วนประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1851 ได้มีการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีชื่อว่า “ตลาดหอการค้าแห่งชิคาโก” หรือ CHICAGO BOARD OF TRADE (CBOT) เป็นตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าที่เกิดจากความร่วมมือของกลุ่มพ่อค้าในเมืองชิคาโก รัฐอิลลินอยส์ สินค้าแรกที่ทำมาทำการซื้อขายกันคือ ข้าวโพด เพราะเป็นผลผลิตทางเกษตรที่มีจำนวนมากในเมืองนั้น ซึ่งในการซื้อขาย CBOT ในช่วงแรก เป็นการทำการซื้อขายล่วงหน้าแบบ FORWARD CONTRACTS คือผู้ซื้อและผู้ขายทำการตกลงคุณลักษณะของสินค้ากันเอง ซึ่งไม่มีมาตรฐานที่แน่นอน จึงทำให้เกิดปัญหามากมาย ด้วยเหตุนี้ CBOT จึงได้กำหนดรูปแบบของสัญญามาตรฐาน (STANDARDIZED CONTRACTS) รูปแบบคล้ายกับการซื้อขายในตลาดข้าว DOJIMA ในญี่ปุ่น แต่อนุญาตให้มีการส่งมอบรับมอบสินค้าได้เมื่อสัญญาสิ้นอายุ (ตลาดสินค้าซื้อขายเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET), 2555 ฉ : ออนไลน์)

2.2.1.2 ประวัติความเป็นมาในการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทย

ในประเทศไทยมีการศึกษารูปแบบวิธีการเป็นเวลา จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2535 กระทรวงพาณิชย์โดยกรมการค้าภายใน ได้เห็นความสำคัญของการลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาผลผลิตทางเกษตรกรรม ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรสามารถล่วงรู้ราคาผลผลิตเกษตรกรรมในอนาคตน่าจะเป็นการดี ทั้งสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม จึงได้ยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า และร่างดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาให้ตราเป็นกฎหมาย “พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542” ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2542 โดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 12 เมษายน 2543 เป็นต้นมา (ตลาดสินค้าซื้อขายเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET), 2558 ช : ออนไลน์) ต่อมาได้มีการเปิดทำการซื้อขายครั้งแรกเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2547 โดยเปิดซื้อขายสัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้าเป็นรายการแรกวันขึ้น 3 เป็นสัญญาแรก และต่อมาได้มีการเพิ่มสินค้าเกษตรเป็นข้าวหอมมะลิ และมันสำปะหลังเส้น (กรกช แก้วไพฑูรย์, 2554 ง : 24) และสินค้าล่าสุดคือสับปะรดกระป๋อง

2.2.2 ความหมายของการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายดังนี้

“สินค้าเกษตร” หมายความว่า ผลผลิตทางเกษตรกรรมและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแปรรูปผลผลิตทางเกษตรกรรม ซึ่งคณะกรรมการตลาดกำหนดให้มีการซื้อขายล่วงหน้า

“การซื้อขายล่วงหน้า” หมายความว่า การซื้อขายสินค้าเกษตรโดยวิธีการประมูลโดยเปิดเผยในตลาดเพื่อรับมอบหรือส่งมอบสินค้าเกษตรนั้นในวันข้างหน้าตามปริมาณและราคาที่ตกลงกันตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการตลาดกำหนด

“ข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้า” หมายความว่า คำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายสินค้าเกษตร ซึ่งผู้ซื้อหรือผู้ขายส่งเข้าตลาด และได้รับการยืนยันการซื้อขายเกี่ยวกับปริมาณ ราคา ระยะเวลารับมอบหรือส่งมอบสินค้าเกษตรนั้นจากตลาดแล้ว

แต่อย่างไรก็ตามมีผู้ให้ความหมายของคำว่า “การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า” ดังนี้

อำนาจ ปะติเส และภิรมย์ศักดิ์ สาสุณีย์ ได้ให้ความหมายของคำว่า “สัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า” เป็นข้อตกลงตามกฎหมายระหว่างผู้ซื้อหรือผู้ขายรายหนึ่ง กับตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าหรือสำนักหักบัญชีว่า ผู้ซื้อจะยอมรับมอบสินค้าหรือผู้ขายจะทำการส่งมอบสินค้าตามที่ระบุไว้ในสัญญาโดยมีการจ่ายเงินในวันที่ส่งมอบสินค้า (คมกฤษ สุวดีธิ, 2538 : 37)

อัจฉราวรรณ งามญาณ ได้ให้ความหมายของคำว่า สัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าไว้ว่า เป็นข้อตกลงระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายซึ่งเรียกร้องให้ส่งมอบสินค้าเกษตรแก่ผู้ซื้อสินค้าเกษตรที่ส่งมอบจะนับรวมโอกาสตามทีระบุ ตามจำนวน และเกรดที่กำหนด ในเวลาหนึ่งที่แน่นอนในอนาคต ตามราคาที่ตกลงกันในวันทำสัญญา (ภาวิณี กรุดทอง, 2549 : 23)

มงคล ทวีวิทย์ ได้ให้ความหมายของคำว่า สัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าไว้ว่าเป็นสัญญาหรือข้อตกลงที่ผู้ขายและผู้ซื้อตกลงซื้อสินค้าเกษตร เพื่อให้มีการส่งมอบและชำระราคากัน

ในวันข้างหน้าตามชนิด คุณภาพ ปริมาณ และราคาที่ได้ตกลงกันไว้แน่นอน โดยคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายมีพันธะหน้าที่ผูกพันซึ่งกันและกัน (มงคล ทวิวิทย์, 2545 : 20)

ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ได้ให้ความหมายของคำว่า สัญญาซื้อขายล่วงหน้า” คือเป็นการซื้อขายผ่านตลาดที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการซื้อขายสัญญาล่วงหน้า โดยเป็นข้อตกลงล่วงหน้าที่มีมาตรฐานที่มีการกำหนดชนิด ปริมาณ คุณภาพ การส่งมอบ เป็นต้น (ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET), ม.ป.ป. ช : 3)

จากความหมายที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น จึงพอที่จะสรุปได้ว่าการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เป็นการตกลงซื้อขายผลิตผลทางเกษตรกรรมและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแปรรูปผลิตผลทางเกษตรกรรม ด้วยวิธีเสนอคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายสินค้าเกษตรโดยวิธีการประมูลกันในตลาด และจะต้องได้รับการยืนยันการซื้อขายเกี่ยวกับปริมาณ ราคา ระยะเวลารับมอบหรือส่งมอบสินค้าเกษตรนั้นในวันข้างหน้าจากตลาดแล้ว ซึ่งสินค้านี้จะต้องได้รับการกำหนดโดยคณะกรรมการตลาด

2.2.3 ประโยชน์และความสำคัญของตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

1) ช่วยลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตร

(1) ผู้มีส่วนได้เสีย เกษตรกร ผู้ประกอบการ

เนื่องจากราคาผลผลิตทางการเกษตรมีการเปลี่ยนแปลงขึ้น ลง ตลาดเวลาจึงเป็นความผันผวนราคาจึงทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตทางการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นเกษตรกรโดยตรง ผู้ประกอบการ หรือผู้ส่งออก จะต้องรับความเสี่ยงดังกล่าว ดังนั้นตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าจึงเข้ามาทำหน้าที่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตทางการเกษตรเข้ามาทำการซื้อ ขาย เพื่อกำหนดราคาในอนาคตไว้เป็นที่แน่นอนในราคาที่ทุกฝ่ายพอใจ เมื่อถึง ณ เวลานั้นไม่ว่าราคาสินค้าเกษตรจะขึ้นลงเพียงใดก็ไม่ใช่เรื่องสำคัญ เพราะมีการกำหนดราคาไว้เป็นที่แน่นอนแล้ว จึงให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ต้องกังวลใจราคาสินค้าในอนาคตต่อไป

(2) นักลงทุน หรือนักเก็งกำไร

ในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าไม่ใช่มีแต่เพียงผู้ที่เป็นเกษตรกร ผู้ประกอบการ ผู้ส่งออก เท่านั้น ยังมีกลุ่มคนอีกจำพวกหนึ่งซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับผลผลิตทางการเกษตรแต่อย่างใด แต่ก็เข้ามาทำการซื้อขายในตลาดเพื่อหวังเก็งกำไร ความเสี่ยงก็ถูกถ่ายโอนและกระจายออกไปยังกลุ่มนี้

2) ทำให้รับรู้ราคาผลผลิตทางการเกษตรในอนาคต

เมื่อฝ่ายผู้ขายทำการเสนอเพื่อจะทำการขายในราคาหนึ่งในอนาคต และผู้ซื้อทำการเสนอรับว่าจะซื้อในราคาหนึ่งในอนาคตเช่นกัน ตลาดจะทำหน้าที่ในการจับคู่ข้อตกลง เมื่อข้อตกลงทั้งสองฝ่ายตรงกันสัญญาเกิดขึ้นเป็นอันสมบูรณ์ จะเป็นได้ว่าทั้งผู้ซื้อและผู้ขายทำการซื้อขายด้วยการคาดคะเนราคาอนาคตกันทำให้เกิดกระบวนการค้นหาราคาในอนาคต ถือได้ว่าเป็นราคาที่สะท้อนอุปสงค์ และอุปทาน ของตลาดอย่างเสรี ทำให้เกษตรกรรู้แนวโน้มของราคาผลผลิตสามารถวางแผนในการเพาะปลูกได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET), 2554 ณ : 4-5)

3) เป็นแหล่งข่าวสารข้อมูล

ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าจะเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการผลิต การตลาด และราคาสินค้าเกษตร และทำการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์สินค้าเกษตร ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศตลอดเวลา ซึ่งจะมีผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการเกษตรได้ทราบ ข้อมูลการผลิต การตลาดและการเคลื่อนไหวของราคาสินค้า สามารถนำไปใช้ในการวางแผนการผลิต และการตลาดได้

4) เพิ่มประสิทธิภาพการตลาด

ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า เป็นศูนย์กลางที่ผู้ซื้อและผู้ขายจำนวนมากเข้ามาทำ สัญญาซื้อขาย ซึ่งจะมีผลทำให้ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการค้นหาแหล่งผู้ซื้อและผู้ขาย นอกจากนี้ราคาที่เกิดขึ้นจากการซื้อขายเป็นไปตามกลไกแห่งราคา คือ ราคาที่เกิดขึ้นจากความต้องการซื้อ (อุปสงค์) และปริมาณการเสนอขาย (อุปทาน) ซึ่งเป็นการเพิ่มอำนาจการต่อรองของผู้ที่เกี่ยวข้องในธุรกิจ การเกษตร ตลอดจนมีกฎ ระเบียบ ที่แน่นอนสามารถดูแล และป้องกันการทุจริตในการซื้อขาย

5) ลดภาระการแทรกแซงของรัฐบาล

ในแต่ละปีรัฐบาลได้ใช้งบประมาณในการเข้าแทรกแซงตลาดเป็นจำนวนมากเมื่อได้ จัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าขึ้นมาแล้ว จะทำให้เกษตรกรได้รับราคาสินค้าเกษตรที่เป็นไปตาม กลไกแห่งราคา ซึ่งจะเป็นการลดภาระรัฐบาลในการเข้าแทรกแซงตลาด อันจะเป็นการประหยัด งบประมาณได้เป็นจำนวนมาก

6) สามารถปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต โดยการพัฒนาคุณภาพของสินค้า

ในเมื่อเกษตรกรรู้ราคาสินค้าในอนาคตได้ ก็สามารถคำนวณต้นทุน กำไรที่คาดว่าจะ ได้รับแล้วปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต โดยการพัฒนาคุณภาพของสินค้าให้ดียิ่งขึ้น (สำนักส่งเสริม และบริหารระบบการค้าภายใน (DIT), 2556 ค : ออนไลน์.)

2.2.4 ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (AFET) ตาม พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มีหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1) สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าหรือสำนักงาน

ก.ส.ล.

ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการซื้อขายในตลาดซื้อขายล่วงหน้าแห่งประเทศไทยให้ โปร่งใสและเป็นธรรมเพื่อมิให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบ หรือการปั่นราคา (Price Manipulation) และ กำกับดูแลผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ได้แก่ นายหน้าซื้อขายล่วงหน้า ผู้ค้าล่วงหน้า ที่ปรึกษาการลงทุน ตัวแทนสนับสนุนการซื้อขายล่วงหน้า ผู้จัดการการซื้อขายล่วงหน้า เพื่อให้ธุรกิจการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเป็นไปตามกฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

2) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย หรือ AFET

ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย จะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการซื้อ ขาย สัญญาสินค้าเกษตรล่วงหน้า และทำหน้าที่คัดเลือกสินค้าตามเกณฑ์ที่กำหนดรวมทั้งจัดทำ ข้อ กำหนดการซื้อขายล่วงหน้าของสินค้าแต่ละชนิดที่ซื้อขายใน AFET ตลอดจนดูแลการ ซื้อขายให้เป็นไป

ด้วยความรวดเร็วโปร่งใสและ เป็นธรรม โดยตลาดก็จะมีกลไกที่ขับเคลื่อนให้สามารถทำการซื้อขายกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ

สำนักหักบัญชี (Clearing House) ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้ AFET ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการหักบัญชีการซื้อขายล่วงหน้าสร้างความเชื่อถือและมั่นใจการซื้อขาย โดยสำนักหักบัญชีจะทำการเรียกเก็บเงินประกัน และเก็บรักษาเงินประกัน การปรับสถานะเงินประกัน (Mark to Market) ประจำวันผู้ซื้อและผู้ขาย นอกจากนี้สำนักหักบัญชียังมีหน้าที่ดูแล กระบวนการส่งมอบ รับมอบสินค้าใน AFET อีกด้วย หากมีการถือครองสัญญาล่วงหน้าไปจนถึงวันสุดท้าย สำนักหักบัญชีก็จะทำการจับคู่ผู้ซื้อและผู้ขายเพื่อทำการส่งมอบ รับมอบสินค้าตามข้อกำหนดนั้น ๆ

3) สมาชิกตลาด

เป็นนิติบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตในการ ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการซื้อขายล่วงหน้า จาก เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ และได้รับอนุญาตจาก AFET ให้เป็นสมาชิกตลาด โดยสมาชิกตลาดจะต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ และข้อบังคับของตลาด และมีสิทธิที่จะทำหน้าที่ส่งคำสั่งซื้อขายเข้าตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย AFET ได้โดยตรง ซึ่งสมาชิกตลาดประกอบด้วยสมาชิก

(1) นายหน้าซื้อขายล่วงหน้าหรือโบรกเกอร์ (Broker)

นายหน้าซื้อขายล่วงหน้า หรือโบรกเกอร์ (Broker) ทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการส่งคำสั่งซื้อขายใน AFET และให้คำแนะนำในการซื้อขาย แก่ลูกค้าตลอดจนมีหน้าที่ดูแลบัญชีการซื้อขายของลูกค้าโดยได้รับผลตอบแทนเป็นค่านายหน้า (Commission Fee) จากรายการซื้อขายของลูกค้า นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับกระบวนการ ส่งมอบรับมอบสินค้าอีกด้วย

(2) สมาชิกประเภทผู้ค้าล่วงหน้า (Trader)

สมาชิกประเภทผู้ค้าล่วงหน้าเป็นผู้ซื้อขายเพื่อบัญชีของตนเองเท่านั้น ผู้ค้าล่วงหน้าอาจเป็นผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสินค้าอ้างอิงที่ต้องการใช้กลไกของ AFET เพื่อวัตถุประสงค์ในการประกันความเสี่ยงของราคาสินค้า หรือเป็นผู้ซื้อผู้ขายรายใหญ่ที่มีความประสงค์จะซื้อขายโดยตรงใน AFET

4) ผู้ซื้อผู้ขายในตลาดล่วงหน้า

ผู้ซื้อผู้ขายในตลาดล่วงหน้ามีอยู่ 2 ประเภท คือ ผู้ประกันความเสี่ยง และนักลงทุน

(1) ผู้ประกันความเสี่ยง (Hedger)

ผู้ประกันความเสี่ยง คือผู้ประกอบธุรกิจที่มีความเกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรเช่น เกษตรกร สหกรณ์ โรงงานผู้ผลิต โรงงานแปรรูป ผู้ส่งออก ตลอดจนพ่อค้า คนกลาง ที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตการเกษตร และมีความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้าผลผลิตเกษตร ต้องการที่ลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจึงเข้ามาทำการซื้อ หรือทำการขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ซึ่งจะทำให้ผู้ประกันความเสี่ยงไม่ต้องกังวลกับความผันผวนของราคาสินค้าที่จะเกิดขึ้น

(2) นักลงทุน (Investor)

นักลงทุน (Investor) คือผู้ที่เห็นช่องทางในการทำกำไรจาก ความผันผวนของราคาสินค้าซึ่งอาจเป็นบุคคลทั่วไปที่ไม่มีธุรกิจเกี่ยวข้องกับสินค้าอ้างอิงที่มีการซื้อขายใน AFET แต่จะอาศัยการวิเคราะห์ ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานและข้อมูลปัจจัยทางเทคนิค ในการคาดการณ์ทิศทางความ

เคลื่อนไหวของราคาสินค้าผลผลิตเกษตร เพื่อเก็งกำไรจากความผันผวนของราคาผลผลิตเกษตร (ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET), 2554 จ : 13 – 14)

2.2.5 สินค้าเกษตรที่เข้าซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกหรือกำหนดประเภทสินค้าที่ใช้อ้างอิงในสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าของประเทศไทย ตามประกาศคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า เรื่อง หลักเกณฑ์ในการกำหนดสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพื่อนำมาซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2546 มีดังนี้

- 1) เป็นสินค้าที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม
 - 2) ราคาของสินค้าเกษตรต้องมีความผันผวนมากเพียงพอที่จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามาป้องกันความเสี่ยง
 - 3) มีขนาดของตลาดสินค้าเกษตรและแนวโน้มของปริมาณการผลิตหรือการค้าขายที่เหมาะสม
 - 4) สามารถจัดชั้นและมาตรฐานของสินค้าเกษตรนั้นได้
 - 5) มีข้อมูลข่าวสารด้านการผลิตและการค้าที่มีประโยชน์ สามารถรับรู้กันได้โดยทั่วไป
- จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวให้สินค้าเกษตรที่เข้ามาทำการซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีทั้งหมด 4 ประเภทคือ 1) ยางพารา 2) ข้าวหอมมะลิ 3) มันสำปะหลังเส้น และสินค้าล่าสุดที่เข้ามาใหม่ คือ 4) สับปะรดกระป๋อง

ในเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ตอนบนผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ คือ ยางพารา และ ปาล์มน้ำมัน งานวิจัยฉบับนี้จะมุ่งเน้นเฉพาะยางพารา ดังนั้นผู้วิจัยจะนำเสนอเฉพาะงานที่เกี่ยวข้องกับยางพาราเท่านั้น

ประเทศไทยสามารถผลิตยางแผ่นรมควันชั้น 3 ได้มากที่สุดและมีปริมาณการซื้อขายมาก เก็บรักษาง่าย สามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวก มีมาตรฐานที่ชัดเจน คือมาตรฐาน GREENBOOK ที่เป็นมาตรฐานของ International Standards of Quality and Packing for Natural Rubber Grades (IRQPC) ที่ใช้ทั่วไปในวงการค้ายางทั้งในและต่างประเทศ ประเทศไทยเป็นผู้นำในด้านปริมาณการผลิต และสามารถใช้เป็นตัวแทนของผลิตภัณฑ์ยางชนิดอื่น ๆ ในการประกันความเสี่ยงได้ และยางพาราสามารถนำออกสู่ตลาดได้ตลอดทั้งปี จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับยางพาราสามารถเข้ามาซื้อขายล่วงหน้าเพื่อประกันความเสี่ยงได้ การส่งออกยางพารา (ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรแห่งประเทศไทย (AFET), (2558) ณ : ออนไลน์)

2.2.6 วิธีการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทย

1) เปิดบัญชีเพื่อการซื้อขายล่วงหน้า

เกษตรกร ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตการเกษตร หรือนักลงทุน จะต้องเปิดบัญชีกับบริษัทนายหน้า หรือบริษัทโบรกเกอร์ที่เป็นสมาชิกกับตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย AFET และได้รับอนุญาตในการประกอบธุรกิจจากสำนักงานกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.) มีดังนี้

ตารางที่ 2.8 รายชื่อบริษัทที่ได้รับอนุญาตให้เป็นสมาชิก

นายหน้าซื้อขายล่วงหน้า	รายละเอียด
 บริษัท ฟิวเจอร์ อกรี เทรต จำกัด (FAT)	889 อาคารไทยซีทีทาวเวอร์ ห้อง 163 ชั้น 16 ถนนสาทรใต้ แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 โทรศัพท์ 0-2673-9727-30 โทรสาร 0-2673- 9736 เว็บไซต์ : www.fat.co.th ☐ บริการซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ต : https://itrade.fat.co.th ☐
 บริษัท แอ็กโกรว์ เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด (AGE)	238/10 ถนนรัชดาภิเษก แขวงห้วยขวาง เขตห้วย ขวาง กรุงเทพฯ 10310 โทรศัพท์ 0-2695-4888, 0-2695-4836 โทรสาร 0-2692-6746, 0-2692-6748, 0-2695- 4890 เว็บไซต์ : www.agrow.co.th ☐ บริการซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ต : https://online.agrow.co.th ☐
 บริษัท หงต้า ฟิวเจอร์ส จำกัด (HOT)	1/12 อาคารบางนาธานี ห้อง 6A1 ชั้น 6 ซ.บาง นา - ตราด 34 ถ.บางนา - ตราด กม. 3 แขวงบาง นา เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260 โทรศัพท์ 0-2399-2484 โทรสาร 0-2399-2489 เว็บไซต์ : www.hongta.co.th ☐
 บริษัท พัฒนาเกษตรล่วงหน้า จำกัด (PAF)	33/19 อาคารวอลล์สตรีททาวเวอร์ ชั้น จี ถนนสุ รวงศ์ แขวงสุริยวงศ์ เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500 โทรศัพท์ 0-2632-8826-9 โทรสาร 0-2632- 8825 เว็บไซต์ : www.pafutures.com ☐ บริการซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ต : https://online.pafutures.com ☐
 บริษัท แอโกรเวลท์ จำกัด (AGR)	30 ซอยบางนา-ตราด 25 ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260 โทรศัพท์ 0-2744-0888 โทรสาร 0-2744-0233 เว็บไซต์ : www.agrowealth.com ☐

นายหน้าซื้อขายล่วงหน้า	รายละเอียด
	บริการซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ต : https://www.agrtrading.com
 บริษัท ดีเอส ฟิวเจอร์ส จำกัด (DSF)	56/16 อาคารบิสโก้ทาวเวอร์ ชั้น 13B ถนนทรัพย์ แขวงสี่พระยา เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500 โทรศัพท์ 0-2637-0707 โทรสาร 0-2637-1072 เว็บไซต์ : www.ds-futures.co.th บริการซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ต : https://online.ds-futures.co.th สำนักงานสาขาย่อย-เชียงใหม่ เลขที่ 422/51 ถนนช้างคลาน ต.ช้างคลาน อ. เมือง จ.เชียงใหม่ 50100 โทรศัพท์ 053-280-588-9 โทรสาร 053-280-582 สำนักงานสาขาย่อย-หาดใหญ่ เลขที่ 55 อาคารเซาท์แลนด์รีเบอรั ชั้น 5 ถนน ราษฎร์ยินดี ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110 โทรศัพท์ 074-221-919 โทรสาร 074-221-282
 บริษัทหลักทรัพย์ ฟิลลิป (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) (PST)	849 ชั้น 15 อาคารวรวัฒน์ ถนนสีลม แขวงสีลม เขตบางรัก จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10500 โทรศัพท์ 0-2635-1700, 0-2268-0999 โทรสาร 0-2635-1615 เว็บไซต์ : http://www.poems.in.th มีสำนักงานสาขา จำนวน 16 สาขา ดังนี้ กรุงเทพมหานคร จำนวน 9 สาขา ได้แก่ สาขาศรี นครินทร์ สาขาวิภาวดี สาขาเยาวราช สาขาบาง กะปิ1 สาขาบางกะปิ 2 สาขาหัวลำโพง สาขา รังสิต สาขาสินธร สาขาสยามดิศพ์เวอรี่ จ.ขอนแก่น จำนวน 2 สาขา ได้แก่ สาขาขอนแก่น สาขาขอนแก่น-ริมบึง จ.พิษณุโลก จำนวน 1 สาขา จ.สงขลา จำนวน 2 สาขา ได้แก่ สาขาหาดใหญ่ สาขาหาดใหญ่-เพชรเกษม จ.สุราษฎร์ธานี จำนวน 1 สาขา จ.ชุมพร จำนวน 1 สาขา ได้แก่ สาขาชุมพร อิน

นายหน้าซื้อขายล่วงหน้า	รายละเอียด
 บริษัทหลักทรัพย์ เอเซีย พลัส จำกัด (มหาชน) (ASP)*	เวสเตอร์เซ็นเตอร์ 175 อาคารสารคดีตึกยาวเวอร์ ชั้น 3 ถนนสาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร จังหวัด กรุงเทพมหานคร 10120 โทรศัพท์ 0-2285-1666, 0-2285-1777, 0- 2285-1888 เว็บไซต์ : http://inv4.asiaplus.co.th มีสำนักงานสาขา จำนวน 18 สาขา ดังนี้ กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 สาขา ได้แก่ สาขา พลับพลาไชย สาขาเอ็มโพเรียม สาขารอยัลชิตตี้เว นิว สาขางามวงศ์วาน สาขาลาดพร้าว สาขาสยาม จ.จันทบุรี จำนวน 1 สาขา จ.ชลบุรี จำนวน 2 สาขา ได้แก่ สาขาศรีราชา สาขาพัทยา จ.เชียงใหม่ จำนวน 1 สาขา จ.เชียงราย จำนวน 1 สาขา จ.ลำปาง จำนวน 1 สาขา จ.สงขลา จำนวน 1 สาขา จ.พิษณุโลก จำนวน 1 สาขา จ.นครสวรรค์ จำนวน 1 สาขา จ.ขอนแก่น จำนวน 1 สาขา จ.อุดรธานี จำนวน 1 สาขา จ.สุราษฎร์ธานี จำนวน 1 สาขา
 บริษัทหลักทรัพย์ เคที ซีมิโก้ จำกัด (KTZ)	ชั้น 8-9, 15-17, 21 อาคารลิเบอร์ตีสแควร์ เลขที่ 287 ถ. สีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500 โทรศัพท์ 0 - 2695-5000 โทรสาร 0 - 2631-1709 เว็บไซต์ : http://www.ktzmico.com
 บริษัท อินฟินิตี้ เวลท์ ฟิวเจอร์ส จำกัด (IWF)	87/2 อาคารซีอาร์ซี ออลซีซั่นสเพลสคอมเพล็กซ์ ชั้น 45 ถนนวิทยุ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ 02-654-3163-70 โทรสาร 02-654-3160

นายหน้าซื้อขายล่วงหน้า	รายละเอียด
 บริษัท เอเชีย คอมมอดิตี ฟิวเจอร์ส จำกัด ASIA COMMODITY FUTURES CO.,LTD.	บริษัท เอเชีย คอมมอดิตี ฟิวเจอร์ส จำกัด 202 ชั้น 10 อาคารเลอ คองคอร์ด ๓ รัชดาภิเษก เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310 โทรศัพท์ : 02-6941818 โทรสาร : 02-6941588

หมายเหตุ * พ้นจากการเป็นสมาชิกตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ 7 มกราคม 2558 เป็นต้นไป

ที่มา : ตลาดสินค้าเกษตรแห่งประเทศไทย (AFET), 2558 ฎ : ออนไลน์

จากตารางที่ 2.8 ผลของการแสดงรายชื่อบริษัทที่ได้รับอนุญาตให้เป็นสมาชิก ผลที่ได้คือ ประเทศไทยมีผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีสิทธิเข้าทำการซื้อทำการขายได้มีจำนวน 11 รายเท่านั้น และพ้นจากการเป็นสมาชิกตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย 1 ราย จึงเหลือสมาชิกตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าจำนวน 10 ราย จากข้อมูลดังกล่าวพบว่าเกษตรกรและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตทางการเกษตรบางพาราไม่สามารถเข้าทำการซื้อทำการขายโดยตรง หากมีความประสงค์จะเข้าทำการซื้อทำการขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าจะต้องเข้าตลาดผ่านบริษัท 10 รายดังกล่าวนี้เท่านั้น

2) ส่งคำสั่งซื้อขาย

หลังจากเปิดบัญชีและมีการวางเงินประกันเพื่อเป็นหลักประกันในการซื้อขายแล้ว ผู้ซื้อผู้ขายสามารถส่งคำสั่งเพื่อทำการซื้อ หรือขายผ่านบริษัทโบรกเกอร์ที่ตนเปิดบัญชีไว้แล้วเท่านั้น หลังจากบริษัทโบรกเกอร์ได้รับคำสั่ง ก็จะส่งคำสั่งซื้อขายจากลูกค้าเข้ามาในระบบซื้อขายของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย AFET ทันที

3) การจับคู่คำสั่งซื้อและคำสั่งขายในระบบ

การซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย AFETเป็นระบบการซื้อขายแบบประมูลราคาโดยวิธีเปิดเผยผ่านระบบคอมพิวเตอร์และในการจับคู่ซื้อขายจะจับคู่อัตโนมัติโดยจะจับคู่ตามลำดับราคาและเวลาที่ดียิ่งที่สุด

คำแนะนำที่ดีที่สุด คือ คำเสนอซื้อที่สูงที่สุด ส่วนคำแนะนำที่ดีที่สุด คือคำเสนอขายในราคาที่ต่ำที่สุด ดังนั้นคำสั่งซื้อ คำสั่งขายที่ส่งเข้ามาในระบบจะจับคู่กัน หากมีหลายคำสั่งระบบก็จะเรียงคำสั่งที่มีราคาเดียวกันตามลำดับก่อน-หลังที่มีการส่งคำสั่งเข้ามา

สำหรับคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายที่ส่งเข้ามาในระบบนั้น หากยังไม่ได้รับการจับคู่คงค้างอยู่ในระบบจนกว่าจะมีการยกเลิกหรือเมื่อสิ้นสุดทำการซื้อขายคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายที่ส่งเข้ามาในระบบก็จะถูกยกเลิกไป

ตารางที่ 2.9 วิธีการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย AFET

ลำดับ	รายการ
1	ผู้ลงทุนเลือกบริษัทโบรกเกอร์(เปิดบัญชีและวางเงินประกัน)ส่งคำสั่งซื้อขายกับโบรกเกอร์
2	บริษัทโบรกเกอร์ส่งคำสั่งซื้อขายเข้าระบบของตลาด
3	ตลาดจับคู่ซื้อขายด้วยระบบคอมพิวเตอร์ (สำนักหักบัญชี) คำนวณเรียกเก็บรักษาสถานะเงินประกัน
4	ผู้ลงทุนปิดสถานะโดย
	1) หักล้างสัญญา
	2) ส่งมอบ – รับมอบสินค้า หรือชำระส่วนต่างของราคาด้วยเงิน
	3) การยุติฐานะการถือครองข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้า เพื่อการส่งมอบและการรับมอบสินค้าในตลาดจริง
	4) การส่งมอบโดยทางเลือกอื่น

ที่มา : ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET), 2554 จ : 47

จากตารางที่ 2.9 วิธีการซื้อขายตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET) ข้อมูลจากตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าแห่งประเทศไทย แสดงให้เห็นว่าวิธีการเข้าทำการซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเกษตรกรและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตการเกษตร ยางพาราจะต้องการซื้อขายผ่านบริษัทที่ได้รับอนุญาตให้เป็นสมาชิกตลาดหรือบริษัทโบรกเกอร์เท่านั้น

ตารางที่ 2.10 ข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้ายางพารารมควันชั้น 3 (RSS3)

วันแรกที่เริ่มการซื้อขาย	28 พฤษภาคม 2547
สินค้า	ยางแผ่นรมควันชั้น 3
คุณภาพสินค้าที่ส่งมอบ	มาตรฐาน Green Book โดยผู้ซื้อสามารถกำหนด <u>ลักษณะเฉพาะ</u> (House Term) ตามที่ต้องการ
หน่วยการซื้อขาย	5,000 กิโลกรัม หรือ 5 เมตริกตัน / หนึ่งหน่วยการซื้อขาย
หน่วยการส่งมอบ	20,000 กิโลกรัม หรือ 20 เมตริกตัน / หนึ่งหน่วยการส่งมอบ
วิธีการซื้อขาย	Computerized Continuous Trading
ราคาซื้อขาย	บาท / กิโลกรัม
อัตรการขึ้นลงของราคา (ช่วงราคา)	0.05 บาท / กิโลกรัม
อัตรการขึ้นลงของราคาสูงสุดประจำวัน	3.40 บาท / กิโลกรัม (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 24 เมษายน 2557) อัตราดังกล่าวสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตาม หลักเกณฑ์การปรับอัตราขึ้นลงของราคาสูงสุดประจำวัน อัตราล่าสุด

จำนวนการถือครอง ข้อตกลง	1 st contract month: ไม่เกิน 200 ข้อตกลง 2 nd contract month: ไม่เกิน 600 ข้อตกลง ทุกเดือนรวมกัน: ไม่เกิน 3,000 ข้อตกลง สำหรับผู้ที่มีฐานะเป็นผู้ประกันความเสี่ยง 1 st contract month: ไม่เกิน 500 ข้อตกลง
อัตราเงินประกัน	<u>อัตราเงินประกันต่ำสุด</u>
เวลาซื้อขาย	10.00 น. ถึง 15.45 น.
เดือนที่ครบกำหนดส่งมอบ	ทุกเดือนติดต่อกันไม่เกิน 7 เดือน
วันซื้อขายสุดท้าย	วันทำการที่ 3 ก่อนวันทำการแรกของเดือนส่งมอบ
วันส่งมอบสุดท้าย	วันทำการสุดท้ายของเดือนส่งมอบ
วิธีการส่งมอบ จุดส่งมอบ และเงื่อนไขการส่งมอบ	ผู้ซื้อเลือกเงื่อนไขการส่งมอบอย่างใดอย่างหนึ่ง (Buyer's Options) ได้ ดังนี้ ▪ ณ ท่าเรือกรุงเทพ หรือท่าเรือแหลมฉบังตามเงื่อนไข Free on Board (PAR) ▪ ณ คลังสินค้าหรือโรงงานในเขตกรุงเทพฯ นครปฐม ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สระบุรี ชลบุรี และระยอง (<u>ผู้ขายให้ส่วนลดแก่ผู้ซื้อตามอัตราที่ตลาดกำหนด</u>)
วันแรกที่เริ่มการซื้อขาย	28 ตุลาคม 2554
สินค้า	ยางแท่งเอสทีอาร์ 20 (STR20)
คุณภาพสินค้าที่ส่งมอบ	ยางแท่งเอสทีอาร์ 20 ที่มีคุณสมบัติพิเศษตาม <u>ที่ตลาดสินค้าเกษตร ล่วงหน้าแห่งประเทศไทยกำหนด</u>
หน่วยการซื้อขาย	5,000 กิโลกรัม หรือ 5 เมตริกตัน / หนึ่งหน่วยการซื้อขาย
หน่วยการส่งมอบ	20,160 กิโลกรัม หรือ 20.16 เมตริกตัน / หนึ่งหน่วยการส่งมอบ จาก โรงงานที่ตลาดกำหนด (1 หน่วยการส่งมอบ = 16 หน่วยการบรรจุ) (1 หน่วยการบรรจุ = 36 ก้อน ก้อนละ 35 กก.)
วิธีการซื้อขาย	Computerized Continuous Trading
ราคาซื้อขาย	บาท / กิโลกรัม
อัตราการขึ้นลงของราคา (ช่วงราคา)	0.05 บาท / กิโลกรัม
อัตราการขึ้นลงของราคา สูงสุดประจำวัน	4.30 บาท / กิโลกรัม (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 22 เมษายน 2556) - อัตราดังกล่าวสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตาม <u>หลักเกณฑ์การปรับอัตรา ขึ้นลงของราคาสูงสุดประจำวัน</u> - <u>อัตราต่ำสุด</u>

จำนวนการถือครอง ข้อตกลง	1 st contract month: ไม่เกิน 200 ข้อตกลง 2 nd contract month: ไม่เกิน 600 ข้อตกลง ทุกเดือนรวมกัน: ไม่เกิน 3,000 ข้อตกลง สำหรับผู้ที่ได้รับอนุญาตจากตลาด 1 st contract month: ไม่เกิน 500 ข้อตกลง
อัตราเงินประกัน	<u>อัตราเงินประกันต่ำสุด</u>
เวลาซื้อขาย	10.00 น. ถึง 15.45 น.
เดือนที่ครบกำหนดส่งมอบ	ทุกเดือนติดต่อกันไม่เกิน 7 เดือน
วันซื้อขายสุดท้าย	วันทำการที่ 3 ก่อนวันทำการแรกของเดือนส่งมอบ
วันส่งมอบสุดท้าย	วันทำการสุดท้ายของเดือนส่งมอบ
วิธีการส่งมอบ จุดส่งมอบ และเงื่อนไขการส่งมอบ	ผู้ซื้อเลือกเงื่อนไขการส่งมอบอย่างใดอย่างหนึ่ง (Buyer's Options) ได้ ดังนี้ 1. ณ ท่าเรือกรุงเทพ หรือท่าเรือแหลมฉบังตามเงื่อนไข Free on Board (PAR) 2. ณ คลังสินค้าหรือโรงงานในเขตกรุงเทพฯ นครปฐม ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สระบุรี ชลบุรี และระยอง (ผู้ขายให้ส่วนลดแก่ผู้ซื้อตามอัตราที่ตลาดกำหนด)

ที่มา : ตลาดสินค้าเกษตรแห่งประเทศไทย (AFET), 2558 ฎ : ออนไลน์

2.2.7 ปริมาณการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2553 ถึง 2558 ปริมาณการซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ดังนี้

ตารางที่ 2.11 ปริมาณการซื้อขายยางพาราในตลาดซื้อขายล่วงหน้าในปี พ.ศ.2553 ถึง 2558

เดือน ปี	ยางแผ่น รมควันชั้น 3 (RSS3) (สัญญา)	ยางแท่งเอส ทีอาร์ 20 (STR20) (สัญญา)	มีการซื้อขาย ทั้งสิ้น (สัญญา)	เฉลี่ย สัญญา/ วัน	คิดเป็นมูลค่าซื้อ ขาย(ล้านบาท)
ม.ค.-53	10,894	0	10,894	363.13	5,613.07
ก.พ.-53	9,968	0	9,968	332.26	5,147.31
มี.ค.-53	7,477	0	7,477	249.23	3,943.02
เม.ย.-53	8,827	0	8,827	294.23	8,827.00
พ.ค.-53	9,766	0	9,766	325.53	4,553.43
มิ.ย.-53	10,431	0	10,431	347	4,941.46

เดือน ปี	ยางแผ่น รมควันชั้น 3 (RSS3) (สัญญา)	ยางแท่งเอส ทีอาร์ 20 (STR20) (สัญญา)	มีการซื้อขาย ทั้งสิ้น (สัญญา)	เฉลี่ย สัญญา/ วัน	คิดเป็นมูลค่าซื้อ ขาย(ล้านบาท)
ก.ค.-53	8,582	0	8,582	286.06	4,045.11
ส.ค.-53	10,122	0	10,122	337.4	5,212.28
ก.ย.-53	8,899	0	8,899	296.63	4,756.55
ต.ค.-53	10,519	0	10,519	350.63	6,225.90
พ.ย.-53	17,061	0	17,061	568.7	11,043.33
ธ.ค.-53	12,358	0	12,358	411.93	8,783.30
ม.ค.-54	15,382	0	15,382	512.73	12,392.45
ก.พ.-54	14,366	0	14,366	478.87	13,427.01
มี.ค.-54	16,292	0	16,292	530.06	12,888.25
เม.ย.-54	8,496	0	8,496	500	6,724.84
พ.ค.-54	8,710	0	8,710	290.33	6,300.61
มิ.ย.-54	9,704	0	9,704	323.46	7,017.15
ก.ค.-54	8,267	0	8,267	275.56	5,937.41
ส.ค.-54	8,814	0	8,814	293.8	6,249.21
ก.ย.-54	10,576	0	10,576	352.53	7,248.82
ต.ค.-54	9,284	23	9,307	475.7	5,858.51
พ.ย.-54	11,502	63	11,565	525.68	6,252.66
ธ.ค.-54	7,493	8	7,501	250.03	4,169.33
ม.ค.-55	10,660	78	10,738	536.9	6,682.07
ก.พ.-55	11,232	114	11,346	540.29	7,505.95
มี.ค.-55	3,952	86	4,038	192.29	2,530.81
เม.ย.-55	2,934	52	2,986	175.65	1,774.73
พ.ค.-55	8,710	0	8,710	485	6,300.61
มิ.ย.-55	8,294	302	8,596	429.8	4,273.51
ก.ค.-55	6,006	230	6,236	283.45	3,060.68
ส.ค.-55	6,400	154	6,554	312.1	2,893.30
ก.ย.-55	6,721	62	6,786	342.15	3,277.82

เดือน ปี	ยางแผ่น รมควันชั้น 3 (RSS3) (สัญญา)	ยางแท่งเอส ทียาร์ 20 (STR20) (สัญญา)	มีการซื้อขาย ทั้งสิ้น (สัญญา)	เฉลี่ย สัญญา/ วัน	คิดเป็นมูลค่าซื้อ ขาย(ล้านบาท)
ต.ค.-55	6,724	16	6,755	307.05	3,410.83
พ.ย.-55	4,309	21	4,330	196.81	2,029.26
ธ.ค.-55	3,438	18	3,456	192	1,737.49
ม.ค.-56	7,944	8	7,952	361.45	4,185.55
ก.พ.-56	6,393	0	6,393	336.47	3,166.35
มี.ค.-56	4,771	12	4,771	227.19	2,122.37
เม.ย.-56	3,914	67	3,914	206	1,610.67
พ.ค.-56	5,740	120	5,740	287	2,321.41
มิ.ย.-56	3,692	9	3,701	185.05	1,465.97
ก.ค.-56	4,497	0	4,497	214.14	1,773.27
ส.ค.-56	4,303	6	4,309	205.19	1,768.32
ก.ย.-56	3,962	9	3,701	188.57	1,717.48
ต.ค.-56	3,102	20	3,132	142.36	1,299.63
พ.ย.-56	2,280	0	2,280	84	933.97
ธ.ค.-56	2,704	0	2,704	150.22	1,151.88
ม.ค.-57	3,794	0	3,794	172.45	1,484.96
ก.พ.-57	3,150	0	3,150	165.79	1,105.87
มี.ค.-57	3,516	0	3,516	167.43	1,297.39
เม.ย.-57	4,431	0	4,431	147.7	1,470.88
พ.ค.-57	3,719	0	3,719	123.96	1,188.70
มิ.ย.-57	4,622	0	4,622	154.06	1,513.84
ก.ค.-57	4,097	0	4,097	136.56	1,330.77
ส.ค.-57	2,754	0	2,754	91.8	844.7
ก.ย.-57	3,372	0	3,372	153.27	937.26
ต.ค.-57	4,737	0	4,737	215.32	1,302.33
พ.ย.-57	2,849	0	2,849	142.45	795.03
ธ.ค.-57	3,032	0	3,032	151.6	869.98

เดือน ปี	ยางแผ่น รมควันชั้น 3 (RSS3) (สัญญา)	ยางแท่งเอส ทีอาร์ 20 (STR20) (สัญญา)	มีการซื้อขาย ทั้งสิ้น (สัญญา)	เฉลี่ย สัญญา/ วัน	คิดเป็นมูลค่าซื้อ ขาย(ล้านบาท)
ม.ค.-58	3,075	0	3,075	153.75	869.37
ก.พ.-58	2,590	0	2,590	129.5	771.43

ที่มา : ตลาดสินค้าเกษตรแห่งประเทศไทย (AFET), 2557 รฐ : ออนไลน์

จากตารางที่ 2.11 แสดงผลของปริมาณการซื้อขายยางพาราในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าในปี พ.ศ. 2553 ถึง 2558 ข้อมูลจากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย พบว่า ปริมาณยางพาราแผ่นรมควันชั้น 3 มีปริมาณในการซื้อขายมากที่สุด และยางแท่งเอสทีอาร์ 20 (STR20) มีปริมาณในการซื้อขายจำนวนน้อยมาก

2.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

2.3.1 กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าของประเทศไทย

2.3.1.1 เหตุผลความจำเป็นในการจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า ที่จัดตั้งขึ้นในแต่ละประเทศมีเหตุผล และความจำเป็นที่แตกต่างกันไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าเกษตร โดยทั่วไปจะเกิดจากเหตุผลและความจำเป็น ดังนี้ (สำนักส่งเสริมและบริหารระบบกรมการค้าภายใน (DIT), 2556 ง : ออนไลน์)

1) ความไม่แน่นอนของปริมาณผลผลิตและราคา กล่าวคือ ปีใดผลผลิตมีมาก ราคาจะตกต่ำปีใดผลผลิตมีน้อยราคาก็จะสูง ทั้งนี้เนื่องจากความไม่แน่นอนของการเปลี่ยนแปลงสภาพดินฟ้าอากาศ นอกจากนั้นเกษตรกรไม่ทราบข้อมูลที่แท้จริงว่าควรจะผลิตอะไร และปริมาณมากน้อยเพียงใด เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดได้ อันเป็นผลให้เกษตรกร ผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับตลาดสินค้าเกษตร ผู้ค้า ผู้ส่งออก ตลอดจนโรงงานแปรรูปที่ใช้สินค้าเกษตรเป็นวัตถุดิบ ต่างก็เผชิญกับความเสี่ยงด้วยกันทุกฝ่าย

2) ผลผลิตการเกษตรมักจะออกสู่ตลาดพร้อมกันในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ทำให้ผลผลิตล้นตลาดราคาจึงตกต่ำส่งผลกระทบต่อเกษตรกรเป็นอย่างมาก เนื่องจากเกษตรกร ไม่มีอำนาจเป็นของตนเองอย่างเพียงพอประกอบกับผู้ค้า ผู้ส่งออก ผู้แปรรูปต่างมีคลังสินค้าจำกัด ไม่สามารถจะลงทุนสร้างคลังสินค้าไว้รองรับให้เพียงพอกับผลผลิตที่ออกสู่ตลาดได้ เพราะความไม่แน่นอน ของปริมาณผลผลิตดังกล่าว

3) ระบบการค้าที่มีการซื้อขายสินค้าจริงก็ยังคงอยู่ในวงการค้าของผู้ค้าเพียงไม่กี่ราย คืออยู่ในวงแคบ และยังมีการบิดพลิ้วหรือเพิกเฉย ละเลยเสียไม่ชำระหนี้เป็นการฉ้อฉลสัญญาตามข้อตกลงทางการค้าอยู่เสมอ จึงเป็นผลทำให้ผู้ค้าขาดความเชื่อถือซึ่งกันและกัน และไม่กล้าทำสัญญาการค้าในระยะยาว เนื่องจากไม่สามารถ รับภาระความเสี่ยงได้

4) ระบบข้อมูลข่าวสารยังไม่รวดเร็ว ขาดความแม่นยำ และทั่วถึง เนื่องจากมีการบิดเบือนข้อมูลทางการค้า เพื่อผลประโยชน์ของแต่ละฝ่าย และขาดจุดศูนย์รวมที่จะกระจายข้อมูล

ข่าวสาร ดังนั้นแต่ละประเทศจึงหันมาพัฒนาจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงของทุกฝ่ายที่จะเกิดขึ้น

ในส่วนประเทศไทยมีการบัญญัติกฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า โดยมีเจตนารมณ์ในการออกกฎหมายฉบับนี้ คือ ราคาสินค้าเกษตรขาดเสถียรภาพก่อให้เกิดปัญหาความเสี่ยงแก่เกษตรกร ผู้ประกอบการโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตรและผู้ส่งออก และประกอบกับตลาดสินค้าเกษตรที่มีอยู่ปัจจุบันไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้ ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเสถียรภาพของราคาสินค้าเกษตรในระยะยาวและเพื่อส่งเสริมพัฒนาการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เห็นสมควรจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกร ผู้ประกอบการโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตรและผู้ส่งออกสามารถเข้าไปทำการซื้อขายล่วงหน้าสินค้าเกษตรในตลาดที่มีกฎและหลักเกณฑ์การซื้อขายล่วงหน้าที่เหมาะสม รวมถึงมีมาตรการในการซื้อขายล่วงหน้าที่จะก่อให้เกิดความเป็นธรรมและคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนและลูกค้า และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอันจะช่วยลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตรในอนาคต และสามารถวางแผนการผลิตและการค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดได้ (พระราชบัญญัติซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542)

2.3.1.2 ความหมาย

“ตลาด” หมายความว่า ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ซึ่งในปัจจุบันตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีอยู่ทีเดียว คือ ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET) จึงเป็นองค์กรที่ถูกจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าปีพ.ศ.2542 โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคลอิสระ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าซึ่งทำหน้าที่ในการเป็นศูนย์กลางในการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าภายใต้กฎระเบียบที่ชัดเจนและสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้ซื้อและผู้ขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET), 2558 ท : ออนไลน์)

“สินค้าเกษตร” หมายความว่า ผลผลิตทางเกษตรกรรมและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแปรรูปผลิตผลทางเกษตรกรรม ซึ่งคณะกรรมการตลาดกำหนดให้มีการซื้อขายล่วงหน้า ในปัจจุบันสินค้าที่ทำการซื้อขายในตลาดซื้อขายล่วงหน้ามีอยู่ด้วยกัน 4 ประเภทด้วยกัน คือ 1) ยางพารา 2) ข้าว 3) มันสำปะหลัง และ 4) สับปะรดกระป๋อง

“การซื้อขายล่วงหน้า” หมายความว่า การซื้อขายสินค้าเกษตรโดยวิธีการประมูล โดยเปิดเผยในตลาดเพื่อรับมอบหรือส่งมอบสินค้านั้นในวันข้างหน้าตามปริมาณและราคาที่ตกลงกันตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการตลาดกำหนด ในการซื้อขายล่วงหน้าผู้ที่สามารถทำการซื้อขายได้จะเฉพาะสมาชิกเท่านั้น โดยสมาชิกคือผู้ที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการตลาดให้ซื้อขายล่วงหน้าในตลาด ดังนั้นเกษตรกรหรือผู้ประกอบการไม่สามารถเข้าถึงตลาดได้โดยตรง

“ข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้า” หมายความว่า คำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายสินค้าเกษตร ซึ่งผู้ซื้อหรือผู้ขายส่งเข้าตลาด และได้รับการยืนยันการซื้อขายเกี่ยวกับปริมาณ ราคา ระยะเวลารับมอบหรือส่งมอบสินค้านั้นจากตลาดแล้ว ข้อตกลงดังกล่าวเรียกว่าเป็นสัญญามาตรฐานที่กำหนดคุณสมบัติของสินค้า ปริมาณ ตามที่ตลาดซื้อขายล่วงหน้ากำหนด

“ธุรกิจการซื้อขายล่วงหน้า” หมายความว่า

- (1) การเป็นผู้ค้าล่วงหน้า
- (2) การเป็นนายหน้าซื้อขายล่วงหน้า
- (3) การเป็นที่ปรึกษาการซื้อขายล่วงหน้า
- (4) การเป็นตัวแทนซื้อขายล่วงหน้า
- (5) การเป็นผู้บริหารธุรกิจร่วมทุนซื้อขายล่วงหน้า
- (6) การประกอบธุรกิจอื่นที่เกี่ยวกับสินค้าเกษตรตามที่คณะกรรมการ ก.ส.ล. กำหนด

“ผู้ค้าล่วงหน้า” หมายความว่า ผู้ได้รับอนุญาตจากเลขาธิการให้ทำการซื้อขายล่วงหน้าเพื่อตนเอง ปัจจุบันมีอยู่ 2 ราย คือ 1) บริษัท วงศ์บัณฑิต จำกัด 20/5 ถนนโกมารภักจ์ ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต 83000 และ 2) บริษัท เซาท์แลนด์รับเบอร์ จำกัด 55 ถนนราษฎร์ยินดี ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110 (ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET), 2558 ณ : ออนไลน์)

“นายหน้าซื้อขายล่วงหน้า” หมายความว่า ผู้ได้รับอนุญาตจากเลขาธิการให้จัดหาและรับคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายล่วงหน้าจากลูกค้า ปัจจุบันมีอยู่ด้วยกัน 11 ราย

“ที่ปรึกษาการซื้อขายล่วงหน้า” หมายความว่า ผู้ได้รับอนุญาตจากเลขาธิการให้ประกอบธุรกิจให้คำแนะนำเกี่ยวกับการซื้อขายล่วงหน้าแก่ผู้ซึ่งประสงค์จะซื้อขายล่วงหน้าในตลาด

“ตัวแทนซื้อขายล่วงหน้า” หมายความว่า ผู้ได้รับอนุญาตจากเลขาธิการให้เป็นตัวแทนของนายหน้าซื้อขายล่วงหน้า ในการจัดหาคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายล่วงหน้าจากลูกค้า

“ผู้บริหารธุรกิจร่วมทุนซื้อขายล่วงหน้า” หมายความว่า ผู้ได้รับอนุญาตจากเลขาธิการให้บริหารและจัดการธุรกิจร่วมทุนซื้อขายล่วงหน้า

“ธุรกิจร่วมทุนซื้อขายล่วงหน้า” หมายความว่า

(๑) การจัดการเงินทุนส่วนบุคคล โดยการจัดการเงินทุนให้แก่บุคคลแต่ละราย ตั้งแต่ห้ารายขึ้นไป หรือคณะบุคคลตั้งแต่หนึ่งคณะ เพื่อแสวงหาประโยชน์จากการซื้อขายล่วงหน้า

(๒) การจัดการกองทุนสินค้าเกษตรล่วงหน้า โดยการระดมทุนจากบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อแสวงหาประโยชน์จากการซื้อขายล่วงหน้า

“สมาชิก” หมายความว่า ผู้ค้าล่วงหน้าและนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าซึ่งได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการตลาดให้ซื้อขายล่วงหน้าในตลาด

“ลูกค้า” หมายความว่า ผู้ซื้อหรือผู้ขายซึ่งทำการซื้อขายล่วงหน้าในตลาดโดยผ่านนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าหรือตัวแทนซื้อขายล่วงหน้า

“เงินประกัน” หมายความว่า เงินและทรัพย์สินที่วางไว้เพื่อเป็นหลักประกันการซื้อขายล่วงหน้า

“ผู้จัดการ” หมายความว่า ผู้จัดการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ

นี้

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

2.3.1.3 สารสำคัญของกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กำหนดให้มีตลาดทำการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีอยู่แห่งเดียวเท่านั้น คือตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการซื้อขายล่วงหน้า มีฐานะเป็นนิติบุคคลไม่ใช่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ จึงไม่ต้องนำส่งรายได้แผ่นดิน (พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มาตรา 72) ทั้งกฎหมายยังห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการตลาด หรือกิจการอันมีสภาพหรือลักษณะอย่างเดียวกัน และยังห้ามมิให้ผู้ใดใช้ชื่อธุรกิจว่า “ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า”(พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มาตรา 75 และ 76) แต่อย่างไรก็ตามตลาดดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลจากคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มาตรา 7)

1) เจตนารมณ์ของกฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 คือ โดยที่ราคาสินค้าเกษตรขาดเสถียรภาพก่อให้เกิดปัญหาความเสี่ยงแก่เกษตรกร ผู้ประกอบการโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตรและผู้ส่งออก และประกอบกับตลาดสินค้าเกษตรที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้ ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเสถียรภาพของราคาสินค้าเกษตรในระยะยาวและเพื่อส่งเสริมพัฒนาการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เห็นสมควรจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกร ผู้ประกอบการโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตร และผู้ส่งออกสามารถเข้าไปทำการซื้อขายล่วงหน้าสินค้าเกษตรในตลาดที่มีกฎและหลักเกณฑ์การซื้อขายล่วงหน้าที่เหมาะสม รวมถึงมีมาตรการในการซื้อขายล่วงหน้าที่จะก่อให้เกิดความเป็นธรรมและคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนและลูกค้า และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอันจะช่วยลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตรในอนาคต และสามารถวางแผนการผลิตและการค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดได้ สมควรมีกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ (พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติ)

2) สินค้าที่สามารถทำการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

สินค้าเกษตรที่นำมาซื้อขายในตลาดซื้อขายล่วงหน้าได้จะต้องมีลักษณะที่สามารถกำหนดคุณสมบัติ ปริมาณ ได้อย่างชัดเจน และสามารถเก็บรักษาได้ในระยะเวลานาน สามารถขนส่งได้สะดวก แต่อย่างไรก็ดีไม่สามารถทำการซื้อขายได้ทุกประเภท โดยพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มาตรา 3 กำหนดคานียามว่า สินค้าเกษตร หมายความว่า ผลผลิตทางเกษตรกรรมและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแปรรูปผลผลิตทางเกษตรกรรม ซึ่งคณะกรรมการตลาดกำหนดให้มีการซื้อขายล่วงหน้า ปัจจุบันสินค้าเกษตรที่คณะกรรมการกำหนดมี

(1) ข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า ยางแผ่นรมควัน ชั้น 3 พ.ศ. 2550 โดยกำหนดไว้ในข้อ 9 คุณสมบัติของสินค้าที่ซื้อ

ขายล่วงหน้าอย่างแผ่นรมควัน ชั้น 3 ที่จะนำมาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดตามข้อบังคับนี้จะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ 1) มีชนิด ลักษณะและคุณภาพตลอดจนการบรรจุหีบห่อตามมาตรฐาน GREEN BOOK และ 2) ผลิตโดยโรงงานที่ตลาดกำหนด และได้รับใบรับรองคุณภาพสินค้า (Factory Quality Guarantee) ซึ่งมีระยะเวลาการรับรองคุณภาพตามที่ตลาดกำหนดจากโรงงานดังกล่าว

(2) ข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า ยางแผ่นแท่งเอสทีอาร์ 20 พ.ศ. 2554 ในข้อ 9 คุณสมบัติของสินค้าที่ซื้อขายล่วงหน้า ยางแผ่นแท่งเอสทีอาร์ 20 ที่จะนำมาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดตามข้อบังคับจะต้องมีชนิด ลักษณะ และคุณภาพตามมาตรฐาน รวมทั้งต้องผลิตและส่งมอบโดยโรงงานที่ตลาดกำหนด ซึ่งมาตรฐานยางแผ่นแท่งเอสทีอาร์ 20 กำหนดไว้ดังนี้

ตารางที่ 2.12 มาตรฐานยางแผ่นแท่งเอสทีอาร์ 20

Specification	Properties
	STR 20
Dirt Content (% wt.)	0.16 max
Ash Content (% wt.)	0.80 max
Nitrogen (% wt.)	0.60 max
Volatile Matter (% wt.)	0.80 max
Initial Plasticity (Po)	30 min
Plasticity Retention Index (PRI)	50 min
Colour Lovibond Scale (Individual Value)	-
Mooney Viscosity ML (1&4&)	100 °C 80 ±10
Colour Coding Marker	Red

ที่มา : ข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า ยางแผ่นแท่งเอสทีอาร์ 20 พ.ศ. 2554 ในข้อ 9

จากตารางที่ 2.12 แสดงมาตรฐานยางแผ่นแท่งเอสทีอาร์ 20 ข้อมูลจากข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า ยางแผ่นแท่งเอสทีอาร์ 20 พ.ศ. 2554 ในข้อ 9 แต่อย่างไรก็ดียางแผ่นแท่งเอสทีอาร์ 20 เป็นสินค้าที่ไม่ได้รับความนิยมในการซื้อขาย จึงมีปริมาณในการซื้อขายน้อยมากในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

(3) ข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า ข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ (แบบ BOTH OPTIONS) พ.ศ. 2550 ซึ่งในข้อ 8 กำหนดว่า ชนิดและคุณภาพของสินค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ ที่จะนำมาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดตามข้อบังคับนี้จะต้องมีชนิดและคุณภาพตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงพาณิชย์ โดยอยู่ในสภาพดีและมีกลิ่นปกติ เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในการค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์

(4) ข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า ข้าวหอมมะลิไทย ประเภทข้าวขาว 100 เปอร์เซนต์ ชั้น 2 (แบบ BOTH OPTIONS) พ.ศ. 2551

(5) ข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า มันสำปะหลังเส้น (แบบ BOTH OPTIONS) พ.ศ. 2552

(6) ข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า สับปะรดกระป๋องชนิดคละในน้ำเชื่อม พ.ศ. 2555

จากข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าดังกล่าวทำให้เห็นได้ว่าสินค้าที่สามารถทำการซื้อขายในตลาดซื้อขายล่วงหน้ามีอยู่ด้วยกัน 4 ประเภท คือ 1) ยางพารา 2) ข้าว 3) มันสำปะหลัง และ 4) สับปะรดกระป๋อง ในส่วนของยางพาราก็มีอยู่ 2 ชนิด คือ 1) ยางแผ่นรมควัน ชั้น 3 และ 2) ยางแผ่นแท่ง ตั้งแต่ตลาดเปิดทำการให้มีการซื้อขายสินค้าที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือยางแผ่นรมควัน ชั้น 3 แต่อย่างไรก็ดี เมื่อเปรียบเทียบกับตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าของต่างประเทศ ปริมาณในการทำการซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทยยังมีจำนวนน้อยมาก

3) การเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

ในการเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 กล่าวคือวิธีการจะต้องกระทำการซื้อขายผ่านสมาชิก (พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มาตรา 9) ซึ่งสมาชิกลักษณะดังกล่าวคือ ผู้ค้าล่วงหน้าและนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าซึ่งได้รับอนุญาตอนุญาตจากเลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ (พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มาตรา 26) ซึ่งรายชื่อบริษัทที่ได้รับอนุญาตเป็นผู้ค้าล่วงหน้า ในปัจจุบันมีอยู่ด้วยกัน 2 ราย ดังนี้

(1) บริษัท วงศ์บัณฑิต จำกัด อยู่ที่จังหวัดภูเก็ต และ

(2) บริษัท เซาท์แลนด์รับเบอร์ จำกัด อยู่ที่จังหวัดสงขลา

ในส่วนนายหน้าซื้อขายล่วงหน้ามีอยู่ด้วยกัน 11 ราย ดังนี้

(1) บริษัท ฟิวเจอร์ อกรี เทรด จำกัด สำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร

(2) บริษัท แอ็กโกรวี เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด สำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร

(3) บริษัท แอโกรเวลท์ จำกัด สำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร

(4) บริษัท พัฒนาเกษตรล่วงหน้า จำกัด สำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร

(5) บริษัท หงต้า ฟิวเจอร์ส จำกัด สำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร

(6) บริษัท ดีเอส ฟิวเจอร์ส จำกัด สำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร

(7) บริษัทหลักทรัพย์ ฟิลลิป (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) สำนักงานตั้งอยู่ที่

กรุงเทพมหานคร

(8) บริษัทหลักทรัพย์ เอเชีย พลัส จำกัด (มหาชน) สำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร (พ้นจากการเป็นสมาชิกตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ 7 มกราคม 2558 เป็นต้นไป)

(9) บริษัท อินฟินิตี้ เวิลด์ ฟิวเจอร์ส จำกัด สำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร

(10) บริษัทหลักทรัพย์ เคที ซีมิโก้ จำกัด สำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร

(11) บริษัทเอเชีย คอมมอดิตีส์ ฟิวเจอร์ส จำกัด สำนักงานตั้งอยู่ที่
กรุงเทพมหานคร

จะเห็นได้ว่าสมาชิกทั้งหมดจำนวน 10 รายดังกล่าวเป็นบริษัทนายทุน ไม่ใช่เป็นผู้มีอาชีพเกษตรกร หรือผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตทางการเกษตรแต่อย่างใด เว้นแต่ผู้ค้าล่วงหน้าซึ่งเกี่ยวข้องกับผลผลิตทางการเกษตรเพราะบริษัทผู้ค้าล่วงหน้าจะต้องทำการซื้อขายสินค้าของตนเท่านั้น ดังนั้นการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นเกษตรกร หรือผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรไม่สามารถเข้าไปทำการซื้อขายได้ทันที

4) จำนวนปริมาณที่ต้องทำการซื้อขายและส่งมอบ

จำนวนปริมาณในการซื้อขาย คือในการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าสามารถทำได้ทั้งฝ่ายผู้ซื้อ และฝ่ายผู้ขาย โดยสามารถทำได้ทั้งสองทางในการซื้อขายในแต่ละครั้งจะต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ หน่วยการซื้อขาย ในข้อตกลงหนึ่งข้อตกลงใดกำหนดให้มีปริมาณวางแผนรวมวัน ขึ้น 3 ที่ซื้อขายล่วงหน้า เท่ากับหนึ่ง (1) หน่วยการซื้อขายและให้หนึ่ง (1) หน่วยการซื้อขายมีปริมาณเท่ากับจำนวนหาพัน (5,000) กิโลกรัม หรือห้า (5) เมตริกตัน ตามข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยการซื้อขายล่วงหน้าวางแผนรวมวัน ขึ้น 3 พ.ศ. 2550 ข้อ 11 ดังนั้นจะทำการซื้อขายแต่ละครั้งจะต้องเป็นปริมาณจำนวนมาก ๆ ไม่ใช่ซื้อตามจำนวนสินค้าที่ผู้ซื้อหรือผู้ขายสามารถกำหนดเองไม่ได้ แต่อย่างไรก็ได้เนื่องจากการซื้อขายล่วงหน้าในขณะที่ทำการซื้อขายยังไม่ต้องมีสินค้าอยู่ในมือหรืออยู่ในความครอบครองก็ได้

จำนวนปริมาณในการส่งมอบก็เช่นเดียวกัน จะต้องส่งมอบในปริมาณเท่าใดจะต้องเป็นไปตามที่คณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้ากำหนด โดยตลาดกำหนดว่า “หน่วยการส่งมอบ” หมายความว่า หน่วยที่ใช้ในการส่งมอบและรับมอบสินค้า โดยตลาดกำหนดว่า หนึ่งหน่วย การส่งมอบมีจำนวนเท่ากับสี่ (4) หน่วยการซื้อขาย หรือเท่ากับปริมาณสินค้าสองหมื่น (20,000) กิโลกรัม หรือยี่สิบ (20) เมตริกตัน ตามข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยการซื้อขายล่วงหน้าวางแผนรวมวัน ขึ้น 3 พ.ศ. 2550 ข้อ 7 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการจะทำการส่งมอบกันได้ไม่ใช่ส่งมอบครั้งละหนึ่งหนึ่งสัญญาที่ซื้อ หรือ 5 ตัน ตามที่ซื้อได้ หากมีความประสงค์จะส่งมอบจะต้องมีหน่วยในการขาย 4 หน่วยการซื้อขาย คือ 20 ตัน หรือเท่า 1 ตูคอนเทนเนอร์ ในการขนส่งสินค้า การจะทำการซื้อขายแสดงว่าจะต้องทำการซื้อขายในปริมาณที่มาก หมายความว่าหากมีความประสงค์ที่จะส่งมอบสินค้ากันจริงจะต้องเป็นเกษตรกรรายใหญ่

5) การวางเงินประกัน

ในการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในตลาดแต่ละครั้งต้องมีการวางเงินประกันไว้กับสำนักหักบัญชี เมื่อสิ้นสุดการซื้อขายแต่ละวันให้สำนักงานหักบัญชี หักบัญชีซื้อขายและปรับฐานบัญชีเงินประกัน (พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มาตรา 101 และ 102) กลไกที่สำคัญของตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าที่สำคัญอีกหน่วยงานหนึ่ง คือ สำนักหักบัญชี ซึ่งสำนักหักบัญชีจะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการหักบัญชีซื้อขาย การปรับฐานบัญชีประกันตามมูลค่าการซื้อขายล่วงหน้า การรับและการส่งมอบสินค้าเกษตร รวมทั้งการจัดทำรายงานซื้อขายล่วงหน้า

(พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มาตรา 89) ทั้งนี้เพื่อความมั่นคง หรือเป็นประกันในการซื้อขายว่าจะมีการบิดพลิ้ว หรือผิดสัญญาต่อกัน

การวางเงินประกัน คือในการซื้อขายแต่ละครั้งยังไม่มีชำระราคาซื้อขายทันที หรือไม่ต้องส่งมอบสินค้ากันทันที เพราะเป็นการซื้อขายในอนาคตอีก 1 เดือน ถึง 7 เดือน ข้างหน้า แต่ต้องมีการวางเงินประกันขึ้นต้น หมายความว่าก่อนทำการซื้อขายจะต้องวางเงินจำนวนนี้ ก่อน และมีอัตราเงินประกันขั้นต่ำ หมายความว่าหากเงินประกันที่วางต่ำกว่าที่กำหนดบริษัทโบเกอร์ จะต้องทำการเรียกเก็บจากลูกค้าเพิ่มเติมให้ครบ โดยปกติจะอยู่ที่ร้อยละ 5 – 10 ซึ่งตามข้อบังคับ คณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้าอย่างแผนรณควัน ขึ้น 3 พ.ศ. 2550 ข้อ 18 กำหนดว่า เงินประกันการซื้อขาย การวางเงินประกันสำหรับเดือนที่ยังไม่ครบ กำหนดส่งมอบ และเงินประกันสำหรับเดือนที่ครบกำหนดส่งมอบสำหรับการซื้อขายล่วงหน้าสินค้าให้ เปรียบไปตามกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง กับการวางและการกำหนดอัตราเงินประกัน เงินประกันแบบเฉพาะ ด้านซื้อหรือด้านขาย (Outright Margin) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2556 เป็นต้นไป ประเภทข้อตกลงแบบส่งมอบรับมอบ ดังนี้

ตารางที่ 2.13 เงินประกันประเภทข้อตกลงแบบส่งมอบรับมอบ

หน่วย: บาทต่อข้อตกลง

สินค้าเกษตร	กรณีการถือครองข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้า เฉพาะด้านซื้อหรือด้านขาย (Outright Long or Short)					
	เดือนที่ยังไม่ครบกำหนดส่งมอบ		เดือนที่ครบกำหนดส่งมอบ**			
			T* ถึง LTD* - 1		LTD* ถึง LDD*	
	เงินประกันขั้นต่ำ	เงินประกันขั้นต้น	เงินประกันขั้นต่ำ	เงินประกันขั้นต้น	เงินประกันขั้นต่ำ	เงินประกันขั้นต้น
RSS3 ยางแผ่นรมควันชั้น 3	16,600	22,100	34,500	45,800	104,700	104,700
STR20 ยางแท่งเอสทีอาร์ 20	16,600	22,100	34,500	45,800	104,700	104,700
WRF5 ข้าวขาว 5% FOB	30,000	40,000	62,000	83,000	245,000	245,000
CPPL	39,000	51,900	81,200	107,900	124,500	124,500

สินค้าเกษตร	กรณีการถือครองข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้า เฉพาะด้านซื้อหรือด้านขาย (Outright Long or Short)					
	เดือนที่ยังไม่ครบกำหนดส่งมอบ		เดือนที่ครบกำหนดส่งมอบ**			
	เงินประกันขั้นต่ำ	เงินประกันขั้นต้น	T* ถึง LTD* - 1		LTD* ถึง LDD*	
			เงินประกันขั้นต่ำ	เงินประกันขั้นต้น	เงินประกันขั้นต่ำ	เงินประกันขั้นต้น
สับปะรดกระป๋องชนิดชิ้นละในน้ำเชื่อม						

หมายเหตุ

* คือ T หมายความว่า วันที่ใช้บังคับอัตราเงินประกันสำหรับเดือนที่ครบกำหนดส่งมอบของข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้าสินค้าเกษตร

LTD หมายความว่า วันทำการซื้อขายสุดท้ายของข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้าตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า

LDD หมายความว่า วันทำการสุดท้ายของเดือนที่ครบกำหนดส่งมอบของข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้าตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า

** คือ ครบกำหนดเดือนสุดท้ายที่ตกลงจะส่งมอบสินค้าให้แก่กัน

ที่มา : ขอบังคับคณะกรรมการตลาด สินค้าเกษตรล่วงหน้าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้าวางแผนรวมวัน ขึ้น 3 พ.ศ. 2550 ขอ 18

ตารางที่ 2.14 เงินประกันประเภทข้อตกลงแบบ Both Options

หน่วย: บาทต่อข้อตกลง

สินค้าเกษตร	กรณีการถือครองข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้า เฉพาะด้านซื้อหรือด้านขาย (Outright Long or Short)					
	เดือนที่ยังไม่ครบกำหนดส่งมอบ		เดือนที่ครบกำหนดส่งมอบ			
	เงินประกันขั้นต่ำ	เงินประกันขั้นต้น	T* ถึง LTD*		LTD* +1 ถึง LDD*	
			เงินประกันขั้นต่ำ	เงินประกันขั้นต้น	เงินประกันขั้นต่ำ	เงินประกันขั้นต้น
BWR5 ข้าวขาว	8,000	11,000	8,000	11,000	59,000	59,000

สินค้า เกษตร	กรณีการถือครองข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้า เฉพาะด้านซื้อหรือด้านขาย (Outright Long or Short)					
	เดือนที่ยังไม่ครบกำหนด ส่งมอบ		เดือนที่ครบกำหนดส่งมอบ			
	เงิน ประกันชั้น ต่ำ	เงินประกัน ขั้นต้น	T* ถึง LTD*		LTD* +1 ถึง LDD*	
			เงินประกันชั้น ต่ำ	เงินประกัน ขั้นต้น	เงินประกันชั้น ต่ำ	เงินประกัน ขั้นต้น
5% แบบ Both Options						
BHMR ข้าวหอม มะลิ 100% ชั้น 2 Both Options	16,500	22,000	16,500	22,000	94,000	94,000
TC มัน สำปะหลัง เส้น แบบ Both Options	11,200	14,900	11,200	14,900	78,200	78,200

หมายเหตุ * คือ T หมายความว่า วันที่ใช้บังคับอัตราเงินประกันสำหรับเดือนที่ครบกำหนดส่งมอบ
ของข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้าสินค้าเกษตร

LTD หมายความว่า วันทำการสุดท้ายของข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้าตามที่กำหนดไว้ใน
ข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า

LDD หมายความว่า วันทำการสุดท้ายของเดือนที่ครบกำหนดส่งมอบของข้อตกลงซื้อขาย
ล่วงหน้าตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า

ที่มา : ข้อบังคับคณะกรรมการตลาด สินค้าเกษตรล่วงหน้า วาด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า
แผนรณควัน ชั้น 3 พ.ศ. 2550 ขอ 18

ตารางที่ 2.15 เงินประกันแบบสองด้าน (Spread Margin)

หน่วย: บาทต่อคู่

สินค้าเกษตร	กรณีการถือครองซื้อตกลงซื้อขายล่วงหน้าสองด้าน (Spread Margin)	
	เงินประกันขั้นต่ำ	เงินประกันขั้นต้น
RSS3 ยางแผ่นรมควันชั้น 3	16,600	22,100
STR20 ยางแท่งเอสทีอาร์ 20	16,600	22,100
BWR5 ข้าวขาว 5% แบบ Both Options	8,000	11,000
BHMR ข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 Both Options	16,500	22,000
WRF5 ข้าวขาว 5% FOB	30,000	40,000
TC มันสำปะหลังเส้น แบบ Both Options	11,200	14,900
CPPL สับปะรดกระป๋องชนิดชั้นคละในน้ำเชื่อม	39,000	51,900

เงินประกันแบบสองด้าน (Spread Margin) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2556 เป็นต้นไป
ที่มา : ข้อบังคับคณะกรรมการตลาด สินค้าเกษตรล่วงหน้าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้ายาง
แผ่นรมควัน ชั้น 3 พ.ศ. 2550 ขอ 18

6) ฐานการถือครอง

ในการซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีฐานการถือครองอยู่ 2
แบบ คือ 1) เกษตรกรรายใหญ่หรือผู้ประกอบการรายใหญ่มีการถือครองจนถึงวันส่งมอบ และ
2) ฐานการถือครองเพื่อเก็งกำไร เมื่อเห็นว่าตนได้กำไรก็ทำการล้างฐานการถือครองสัญญาทันที
เพราะ ในการทำการซื้อหรือขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าไม่จำเป็นต้องส่งมอบสินค้าก็ได้
ตามข้อ บังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า วาดด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้ายาง
แผ่นรมควัน ชั้น 3 พ.ศ. 2550 ขอ 19 กำหนดให้มีการตรวจสอบความสามารถในการส่งมอบและรับ
มอบสินค้า ให้สมาชิกผู้ขายและสมาชิกผู้ซื้อทำการตรวจสอบความสามารถในการ ส่งมอบ และรับ
มอบตลอดจนการชำระราคาสินค้าของลูกค้าทุกรายของตนที่ถือครองซื้อตกลงที่จะเข้าสู่ เดือนที่ครบ
กำหนดส่งมอบอยู่ในขณะนั้นตั้งแต่วันที่ทำการที่สาม(3) ก่อนวันซื้อขายสุดท้ายจนถึงสิ้น วันซื้อขาย
สุดท้ายของซื้อตกลงดังกล่าว ทั้งนี้ ในระหว่างเวลาดังกล่าว หากมีเหตุให้สมาชิกผู้ขายหรือสมาชิกผู้ซื้อ

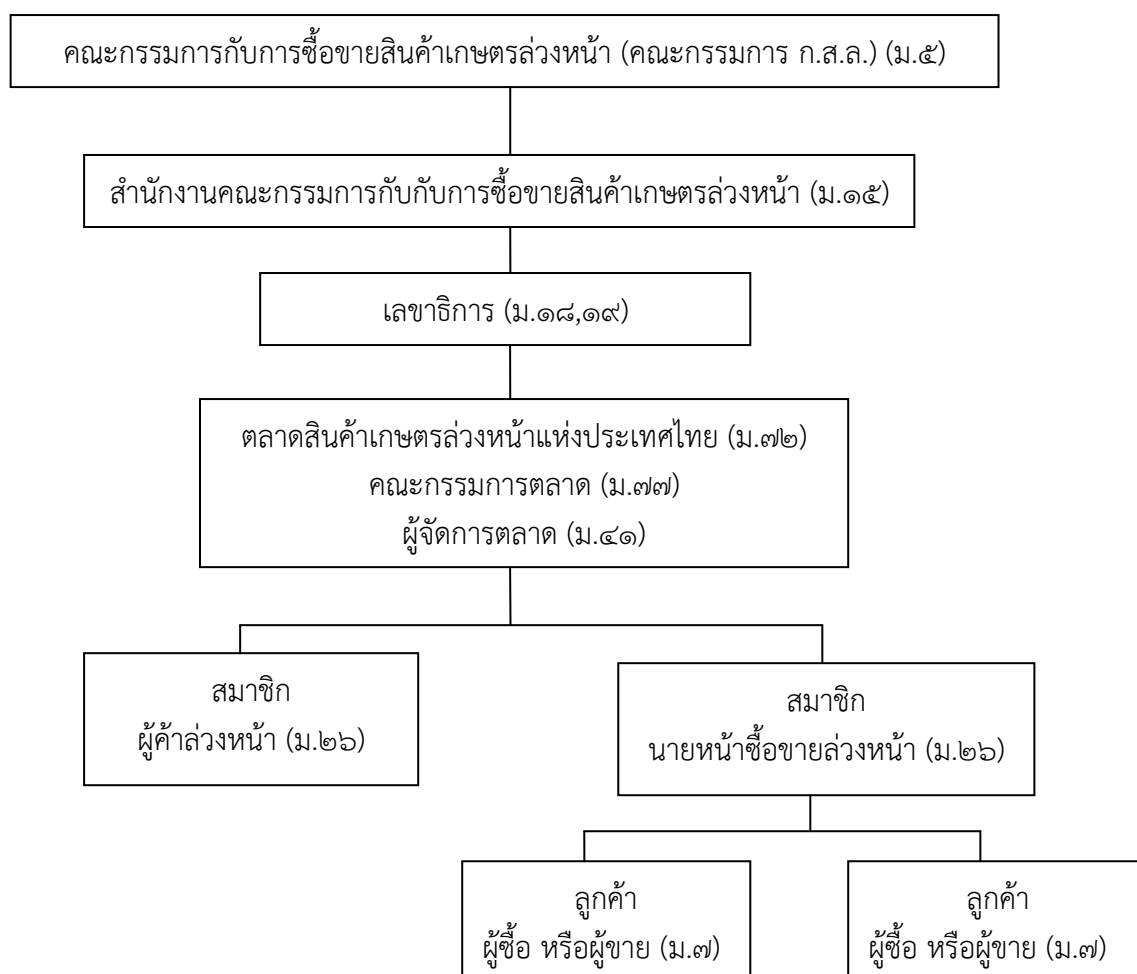
เชื่อได้ว่า ลูกการรายใดของตนจะไม่สามารถส่งมอบหรือรับมอบและชำระราคาสินค้าให้ถูกต้องครบถ้วนได้ สมาชิกผู้ขายหรือสมาชิกผู้ซื้อที่มีสิทธิในฐานะการถือครองข้อตกลงที่ลูกการรายนั้นถือครองอยู่ บางส่วนหรือทั้งหมดหรือดำเนินการเรียกเก็บเงินประกันการซื้อขายสินค้าเพิ่มเติมจากลูกการรายดังกล่าวได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามกฎหมายฉบับที่เกี่ยวของกับการวางเงินประกันได้

7) การส่งมอบสินค้า

ตามข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า ย่างแผ่นรณรงค์ ฉบับ 3 พ.ศ. 2550 ข้อ 7 กำหนดให้การส่งมอบและรับมอบสินค้าภายในประเทศ หมายความว่า การส่งมอบและรับมอบสินค้าภายในประเทศไทย ณ คลังสินค้าหรือโรงงานในเขตกรุงเทพมหานคร หรือในเขตจังหวัดอื่นตามที่ตลาดประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตลาด ดังนั้นการส่งมอบจะต้องกระทำในสถานที่ที่ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนดเท่านั้น

2.3.1.4 โครงสร้างการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

ที่มา : พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542

2.3.2 กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าของต่างประเทศ

2.3.2.1 กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าของประเทศสหรัฐอเมริกา

1) ความหมายและลักษณะของสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในประเทศอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกามีกฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า คือ (Commodity Exchange Act Z1936) ซึ่งกฎหมายฉบับดังกล่าวไม่ได้ให้ความหมายของคำว่า “สัญญาซื้อขายล่วงหน้า” ไว้ แต่มีผู้ให้คำนิยามอยู่บ้างมีดังนี้

Wayne D Greenstone ให้คำนิยามไว้ว่า “สัญญาซื้อขายล่วงหน้า” หมายถึง สัญญาซื้อขายที่ตกลงกำหนดการส่งมอบหรือวิธีการส่งมอบสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน และราคาตามที่ได้มีการตกลงทำการซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ (กรกช แก้วไพฑูรย์, 2554 ก : 55)

Steven H Gifis ให้คำนิยามว่า “สัญญาซื้อขายล่วงหน้า” หมายถึง ข้อตกลงที่จะทำการขายสินค้าในระยะเวลาที่ได้มีการกำหนดไว้ล่วงหน้าตามคุณภาพและปริมาณที่ได้กำหนดไว้ หากไม่มีการส่งมอบผู้ขายจะชำระส่วนต่างของราคาตลาดกับราคาที่ได้ออกไว้ให้แก่ผู้ซื้อ (กรกช แก้วไพฑูรย์, 2554 ข : 55)

Joseph R Nolan ให้คำนิยามไว้ว่า “สัญญาซื้อขายล่วงหน้า” หมายถึง สัญญาหรือข้อตกลงในการซื้อหรือขายสินค้าในระยะเวลาและมีการกำหนดส่งมอบกันในอนาคต ราคาจะถูกกำหนดโดยการเข้าทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในตลาด ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงและมีการชำระบัญชีก่อนที่จะได้มีการส่งมอบสินค้าเพื่อลดความเสี่ยงด้านราคา (กรกช แก้วไพฑูรย์, 2554 ค : 56)

2) โครงสร้างของตลาดล่วงหน้า องค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายล่วงหน้าในประเทศสหรัฐอเมริกา

โครงสร้างของตลาดล่วงหน้าในประเทศสหรัฐอเมริกามีองค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้องและมีบทบาทที่สำคัญกับการซื้อขายล่วงหน้า (กรกช แก้วไพฑูรย์, 2554 ง : 58)

(1) Commodities Futures Trading Commission (CFTC)

Commodities Futures Trading Commission (ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า “CFCT”) จะมีหน้าที่ในการควบคุมดูแลการซื้อขายแลกเปลี่ยนที่เกี่ยวข้องกับด้านของ Futures โดยจะทำหน้าที่ในการควบคุมให้การแลกเปลี่ยน Futures เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้ และยังมีหน้าที่ในการจดทะเบียนหรือยกเลิกสัญญาที่เกี่ยวข้องกับ Futures อีกด้วย

(2) ตลาดซื้อขายล่วงหน้า

ตลาดซื้อขายล่วงหน้าเป็นหนึ่งในตลาดหลักทรัพย์สินที่สำคัญของสหรัฐอเมริกาโดยตลาดซื้อขายล่วงหน้าที่สำคัญของสหรัฐอเมริกา ได้แก่

(1) Chicago Mercantile Exchange (CME)

(2) Chicago Board of Trade (CBOT)

3) กลไกการซื้อขายล่วงหน้าในประเทศสหรัฐอเมริกา

กรณีลูกค้าทำการซื้อขายผ่านนายหน้าซื้อขายล่วงหน้า การซื้อขายจะเริ่มที่ลูกค้าได้ส่งคำสั่งซื้อขายให้แก่ นายหน้าซื้อขายล่วงหน้าที่เป็นสมาชิกตลาด เมื่อนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าได้รับคำสั่งดังกล่าวแล้ว จะนำส่งคำสั่งดังกล่าวไปสู่ห้องค้า เพื่อให้คำสั่งดังกล่าวได้รับการจับคู่ โดยในประเทศสหรัฐอเมริกาวิธีการซื้อขายในตลาดหลายประเภทเพื่อให้เกิดการจับคู่ดังกล่าว ได้แก่

- (1) การตะโกนร้องประมูลราคา
- (2) การเคาะกระดาน เป็นวิธีการเขียนราคาประมูล และราคาเสนอไว้ใกระดาน หากราคาเสนอดังกล่าวได้รับการสนองก็จะเกิดการจับคู่และเกิดสัญญาซื้อขายขึ้น
- (3) การซื้อขายผ่านอิเล็กทรอนิกส์ เป็นวิธีการซื้อขายผ่านคอมพิวเตอร์ โดยระบบดำเนินการจับคู่คำสั่งซื้อขายให้โดยอัตโนมัติ

เมื่อคำสั่งซื้อขายของลูกค้าได้รับการจับคู่ด้วยวิธีใดก็ตามข้างต้นแล้ว นายหน้าซื้อขายล่วงหน้า หรือตัวแทนของนายหน้าจะดำเนินการยืนยันการซื้อขายต่อสำนักหักบัญชี เมื่อการซื้อขายถูกต้อง สำนักหักบัญชีก็จะดำเนินการแจ้งอนุมัติการยืนยันดังกล่าวไปยังนายหน้าซื้อขายล่วงหน้า หลังจากนั้นนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าก็จะดำเนินการแจ้งแก่ลูกค้าเป็นลายลักษณ์อักษรอีกทอดหนึ่ง (กรรข แก้วไพฑูรย์, 2554 จ : 61)

2.3.2.2 กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ตลาดซื้อขายล่วงหน้าต้าเหลียน Dalian Commodity Exchange (DCE) ได้ก่อตั้งเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1993 เป็น 1 ใน ของตลาดล่วงหน้าของประเทศ“จีน” ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ประเทศ“จีน” (The China Securities Commission หรือ CSRC) เป็นตลาดที่มีการซื้อขายเป็นจำนวนมาก จัดอยู่ในลำดับที่ 11 ของตลาดซื้อขายล่วงหน้าจากทั่วโลก จึงส่งผลให้ตลาดซื้อขายล่วงหน้าต้าเหลียนเป็นตลาดสินค้าโภคภัณฑ์ที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย (Dalian Commodity Exchange (DCE), 2557 ออนไลน์)

1) เจตนารมณ์ของกฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

ตลาดซื้อขายล่วงหน้าต้าเหลียน Dalian Commodity Exchange (DCE) มีบทบาทสำคัญยิ่งในการค้นพบราคาในอนาคต (Price Discovery) ของสินค้าโภคภัณฑ์ที่สำคัญในตลาดโดยเฉพาะสินค้าการเกษตร และช่วยปกป้องรักษาสิทธิและผลประโยชน์อันชอบธรรมให้กับเกษตรกรชาวจีน และเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการความเสี่ยงให้กับเกษตรกรได้ และที่สำคัญได้ช่วยขึ้นราคา ตลาดซื้อขายล่วงหน้าต้าเหลียนมุ่งเน้นการตลาดบริการที่ครอบคลุมหมู่บ้านและครัวเรือนในพื้นที่ผลิตข้าวที่สำคัญในประเทศ“จีน” ตะวันออกเฉียงเหนือ รวมถึงการฝึกอบรมความรู้ที่เกี่ยวข้อง การผลิตรวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการกระจายสินค้าทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้สามารถจัดการเศรษฐกิจมหภาคของประเทศ“จีน”ได้ (Dalian Commodity Exchange (DCE), 2557 ออนไลน์)

2) สินค้าที่สามารถทำการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีอะไรบ้าง

ตลาดซื้อขายล่วงหน้าต้าเหลียน ได้รับอนุมัติ โดย CSRC ให้ทำการซื้อขายผลิตภัณฑ์ 14 รายการ คือ หมู ข้าวโพด ถั่วเหลือง หมายเลข 1 (ไม่ใช่จีเอ็มโอ), หมายเลข 2 ถั่วเหลือง (พีจีเอ็มโอ), กากถั่วเหลือง น้ำมันถั่วเหลือง RBD น้ำมันปาล์ม เอทิลีนความหนาแน่นต่ำเชิงเส้น (LLDPE), โพลีไวนิลคลอไรด์ (PVC), ถ่านหินโค้ก , แร่เหล็ก ไซ้ แผ่นใยไม้อัด และ blockboard (Dalian Commodity Exchange (DCE), 2557 ออนไลน์)

3) การเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

Trading Rules of Dalian Commodity Exchange กำหนดในการเข้าถึงตลาดสามารถทำได้โดยสมาชิก และผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก โดยลักษณะพิเศษที่กำหนดให้ผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก (ไม่เป็นนายหน้าซื้อขาย) จะต้องมียุติพิเศษในธนาคารเพื่อชำระกำหนดโดยการแลกเปลี่ยน และ ฝาก กองทุน เพียงพอ ก่อนที่จะเข้า เป็นเจ้าของคำสั่งซื้อ (42. A Non-Brokerage Member shall have a special account in a Settlement Bank designated by the exchange and deposited sufficient fund prior to entering proprietary orders.) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าตลาดซื้อขายล่วงหน้าต้าเหลียน เปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงตลาดได้โดยตรง

2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดและการดำเนินคดี

2.4.1 การดำเนินคดีอาญา

ตารางที่ 2.16 การดำเนินคดีอาญาจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.)

ลำดับ	ชื่อผู้กระทำ ความผิด	กฎหมาย/กฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง	การกระทำโดยสรุป	ช่วงระยะเวลาที่ กระทำ	การดำเนินคดี
1.	บริษัท บิลรอส จำกัด (นายสุนทร บุญเนื่อง และนายสุโท สร้างคำ)	-พ.ร.บ.การซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542	(1) ประกอบธุรกิจเป็นผู้บริหารธุรกิจ ร่วมทุนซื้อขายล่วงหน้า ประเภทการ จัดการเงินทุนส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับ อนุญาต (เป็นการฝ่าฝืนมาตรา 44 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้า พ.ศ. 2542 เป็นความผิดและมีโทษตาม มาตรา 140 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542) (2) ประกอบธุรกิจเป็นที่ปรึกษาการซื้อขาย ล่วงหน้า โดยไม่ได้รับอนุญาต (เป็นการฝ่าฝืนมาตรา 26 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 เป็นความผิดและมีโทษตาม มาตรา 135 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขาย สินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542)	ระหว่างปี 2547 ถึง ปี 2548	กล่าวโทษต่อพนักงาน สอบสวน เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2549 และ เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2553 ศาลได้มีคำพิพากษา ลงโทษจำคุกนายสุนทร บุญเนื่อง เป็นเวลา 3 ปี 6 เดือนและปรับเป็นเงิน 60,000 บาท (รวมโทษ จากการทำความผิด เกี่ยวกับเอกสารตาม มาตรา 264 และมาตรา 268 แห่งประมวล กฎหมายอาญา)

ลำดับ	ชื่อผู้กระทำ ความผิด	กฎหมาย/กฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง	การกระทำโดยสรุป	ช่วงระยะเวลาที่ กระทำ	การดำเนินคดี
2.	บริษัท เจเอสพี. ฟิวเจอร์ส จำกัด	-พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 -ประกาศคณะกรรมการ กำกับการซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า ที่ กจ 2/2549 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการ ประกอบธุรกิจการซื้อขาย ล่วงหน้า ประเภทผู้จัดการ การซื้อขายล่วงหน้าที่เป็น นิติบุคคล ลงวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2549	-ใช้เอกสารเปิดเผยข้อมูล (Disclosure Document) ที่ไม่ได้รับความเห็นชอบ ในการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขข้อมูล สำคัญหรืออย่างมีนัยสำคัญจาก สำนักงานคณะกรรมการ ก.ส.ล. (ฝ่า ฝืนข้อ 4(1) และข้อ 6 วรรคหนึ่งและ วรรคสองแห่งประกาศคณะกรรมการ กำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ที่ กจ 2/2549 ซึ่งออกโดยอาศัย อำนาจตามความในมาตรา 32 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้า พ.ศ. 2542 เป็นความผิดและมี โทษตามมาตรา 137	5 มีนาคม 2552 9 เมษายน 2552 13 พฤษภาคม 2552 และ 22 พฤษภาคม 2552	เปรียบเทียบปรับโดย คณะกรรมการ เปรียบเทียบ เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2552
3.	บริษัท เจเอสพี. ฟิวเจอร์ส จำกัด	-พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542	-อ้างเหตุผลอันไม่เป็นความจริง เพื่อขอ ขยายระยะเวลาการส่งรายงานของ ผู้สอบบัญชีและงบการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 ต่อเลขาธิการ (เป็น ความผิดและมีโทษตามมาตรา 145 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้า พ.ศ. 2542)	21 เมษายน 2552 28 พฤษภาคม 2552	เปรียบเทียบปรับโดย คณะกรรมการ เปรียบเทียบ เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2552

ลำดับ	ชื่อผู้กระทำ ความผิด	กฎหมาย/กฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง	การกระทำโดยสรุป	ช่วงระยะเวลาที่ กระทำ	การดำเนินคดี
4.	บริษัท เจเอสพี. ฟิวเจอร์ส จำกัด	-พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542	(1) จัดทำบัญชีเพื่อแสดงผลการ ดำเนินงานและฐานะการเงิน ณ สิ้น เดือนไม่เป็นไปตามความเป็นจริงตาม มาตรฐานการบัญชี (ฝ่าฝืนมาตรา 37 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้า พ.ศ. 2542 เป็นความผิดและ มีโทษตามมาตรา 137 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542) (2) นำบัญชีอันเป็นเท็จตามข้อ (1) รายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอาจ ทำให้ประชาชนเสียหาย (เป็นความผิด และ มีโทษตามมาตรา 145 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542)	เดือนมกราคม 2551 ถึงเดือน มิถุนายน 2552	เปรียบเทียบปรับโดย คณะกรรมการ เปรียบเทียบเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2553
5.	กรรมการ บริษัท เจเอสพี. ฟิว เจอร์ส จำกัด(นายชาน นทน์ ภูเจริญยศ)	-พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542	-กระทำการด้วยตนเองหรือยินยอมให้ บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบทำบัญชีไม่ ถูกต้องหรือไม่ตรงต่อความเป็นจริงเพื่อ ลวงบุคคลอื่นเกี่ยวกับผลการ ดำเนินงานและฐานะการเงินของบริษัท	เดือนมกราคม 2551 ถึงเดือน มิถุนายน 2552	กล่าวโทษต่อพนักงาน สอบสวน เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2553

ลำดับ	ชื่อผู้กระทำ ความผิด	กฎหมาย/กฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง	การกระทำโดยสรุป	ช่วงระยะเวลาที่ กระทำ	การดำเนินคดี
			(เป็นความผิดและมีโทษตามมาตรา 151 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542)		
6.	กรรมการและ บุคคลผู้มีอำนาจจัดการ กิจการ บริษัท เจเอสพี. พีว เจอร์ส จำกัด(นายชาน นทน์ ภูเจริญยศนาย ธรรมบุญ ผลิตพันธ์ นางสาวอรรพพรรณ พิสัย นฤฤทธิ์)	-พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542	-กระทำการด้วยตนเองหรือยินยอมให้ บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบลงข้อความ เท็จในรายงานผลการจัดการซื้อขาย ล่วงหน้า (เป็นความผิดและมีโทษตาม มาตรา 151 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขาย สินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542)	8 สิงหาคม 2551 ถึง 31 กรกฎาคม 2552	กล่าวโทษต่อพนักงาน สอบสวน เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2553
7.	บริษัท เจเอสพี. พีว เจอร์ส จำกัด	-พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 -ประกาศคณะกรรมการ กำกับการซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า ที่ กจ 2/2549 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการ ประกอบธุรกิจการซื้อขาย	-ไม่จัดเก็บเอกสารรายงานผลการ จัดการการซื้อขายล่วงหน้ารายเดือน หรือจัดเก็บไม่ครบถ้วน (ฝ่าฝืนข้อ 20 แห่งประกาศคณะกรรมการกำกับ การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ที่ กจ 2/2549 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตาม ความในมาตรา 32 แห่ง พ.ร.บ. การ ซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 เป็นความผิดและมีโทษตาม	2 มกราคม 2551 ถึง 7 สิงหาคม 2552	กล่าวโทษต่อพนักงาน สอบสวน เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2553 และ พนักงานอัยการมีหนังสือ แจ้งพนักงานสอบสวน เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2554 มีคำสั่งยุติการ ดำเนินคดี โดยเห็นว่าคดี ขาดอายุความ

ลำดับ	ชื่อผู้กระทำ ความผิด	กฎหมาย/กฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง	การกระทำโดยสรุป	ช่วงระยะเวลาที่ กระทำ	การดำเนินคดี
		ล่องหน้าประเภทผู้จัดการ การซื้อขายล่วงหน้าที่เป็น นิติบุคคล	มาตรา 137 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขาย สินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542)		
8.	บริษัท เจเอสพี. พีว เจอร์ส จำกัด	-พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542	-ไม่เสนอชื่อบุคคลเพื่อขอความ เห็นชอบเป็นกรรมการและบุคคลผู้มี อำนาจจัดการกิจการจากเลขาธิการ ภายในสี่สิบห้าวัน (ฝ่าฝืนมาตรา 36 วรรคหนึ่งแห่ง พ.ร.บ. การซื้อขาย สินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 เป็น ความผิดและมีโทษตามมาตรา 137 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้า พ.ศ. 2542)	17 กันยายน 2553 ถึง 9 พฤศจิกายน 2553	กล่าวโทษต่อพนักงาน สอบสวน เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2554 และ ศาลอาญากรุงเทพใต้ ได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2555 ลงโทษ ปรับจำนวน 20,000 บาท และปรับรายวันอีกวันละ 100 บาท นับตั้งแต่วันที่ 17 กันยายน 2553 ถึง วันที่ 9 พฤศจิกายน 2553 รวมเป็นเวลา 54 วัน เป็น เงิน 5,400 บาท รวมเป็น เงินค่าปรับทั้งสิ้น 25,400 บาท
9.	บริษัท ดีเอส พีวเจอร์ส จำกัด	-พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542	(1) ไม่ซื้อขายล่วงหน้าให้เป็นไปตาม คำสั่งของลูกค้าที่เป็นเจ้าของบัญชี และ	17 กุมภาพันธ์ 2554 22 และ 23	เปรียบเทียบปรับโดย คณะกรรมการ เปรียบเทียบ เมื่อวันที่ 13

ลำดับ	ชื่อผู้กระทำ ความผิด	กฎหมาย/กฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง	การกระทำโดยสรุป	ช่วงระยะเวลาที่ กระทำ	การดำเนินคดี
		-ประกาศคณะกรรมการ กำกับการซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า ที่ กน 2/2548 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการ ประกอบธุรกิจการซื้อขาย ล่วงหน้า ประเภทนายหน้า ซื้อขายล่วงหน้า	(2) ไม่ยืนยันผลการซื้อขายล่วงหน้าแก่ ลูกค้า (ฝ่าฝืนข้อ 23 และข้อ 28 แห่งประกาศ คณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า ที่ กน 2/2548 ซึ่งออก โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 เป็น ความผิดและมีโทษตามมาตรา 137 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้า พ.ศ. 2542)	กุมภาพันธ์ 2554 22 กุมภาพันธ์ 2554	กรกฎาคม 2554
10.	บริษัท แอโกรเวลท์ จำกัด	-พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 -ประกาศสำนักงาน คณะกรรมการกำกับ การซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้า ที่ สน 7/2549 เรื่อง แบบแจ้งการเริ่มและ การหยุดการปฏิบัติงานเป็น เจ้าหน้าที่การตลาดของ	-ไม่แจ้งการเริ่มปฏิบัติงานเป็น เจ้าหน้าที่การตลาดของเจ้าหน้าที่ การตลาดภายในระยะเวลาที่กำหนด (ฝ่าฝืนข้อ 2 แห่งประกาศสำนักงาน คณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า ที่ สน 7/2549 ซึ่งออก โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 เป็น ความผิดและมีโทษตามมาตรา 137	29 มีนาคม 2554	เปรียบเทียบปรับโดย คณะกรรมการ เปรียบเทียบ เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2554

ลำดับ	ชื่อผู้กระทำ ความผิด	กฎหมาย/กฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง	การกระทำโดยสรุป	ช่วงระยะเวลาที่ กระทำ	การดำเนินคดี
		เจ้าหน้าที่การตลาด	แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้า พ.ศ. 2542)		
11.	บริษัท ดีเอส ฟิวเจอร์ส จำกัด	-พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 -ประกาศคณะกรรมการ กำกับการซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า ที่ กธ 3/2546 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการ ฝากเงินที่ได้รับจากลูกค้า เพื่อใช้ในการซื้อขาย ล่วงหน้าของนายหน้าซื้อ ขายล่วงหน้าหรือตัวแทนซื้อ ขายล่วงหน้า	-นำเงินของลูกค้าไปใช้เพื่อประโยชน์ ของบุคคลอื่น(ฝ่าฝืนข้อ 6 แห่ง ประกาศคณะกรรมการ ก.ส.ล.ที่ กธ 3/2546 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตาม ความในมาตรา 42 แห่ง พ.ร.บ. การ ซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 เป็นความผิดและมีโทษตาม มาตรา 136 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขาย สินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542)	7 และ 8 กุมภาพันธ์ 2554	เปรียบเทียบปรับโดย คณะกรรมการ เปรียบเทียบ เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2555
12.	กรรมการ บริษัท ดีเอส ฟิวเจอร์ส จำกัด (นายพลิชฐ์ เจริญศรี)	-พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542	กรรมการกระทำการหรือไม่กระทำการ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 42 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้า พ.ศ. 2542 (เป็นความผิด และมีโทษตามมาตรา 136 วรรคสอง	7 และ 8 กุมภาพันธ์ 2554	เปรียบเทียบปรับโดย คณะกรรมการ เปรียบเทียบ เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2555

ลำดับ	ชื่อผู้กระทำ ความผิด	กฎหมาย/กฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง	การกระทำโดยสรุป	ช่วงระยะเวลาที่ กระทำ	การดำเนินคดี
			แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้า พ.ศ. 2542)		
13.	บริษัท เวลท์ สตรีมส์ ฟิวเจอร์ส จำกัด	-พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542	-ไม่เสนอซื้อบุคคลเพื่อขอความ เห็นชอบเป็นกรรมการและบุคคลผู้มี อำนาจจัดการกิจการจากเลขาธิการ ภายในสี่สิบห้าวัน (ฝ่าฝืนมาตรา 36 วรรคหนึ่งแห่ง พ.ร.บ. การซื้อขาย สินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 เป็น ความผิดและมีโทษตาม มาตรา 137 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขาย สินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542)	27 สิงหาคม 2553 ถึง 12 กรกฎาคม 2554	เปรียบเทียบปรับโดย คณะกรรมการ เปรียบเทียบ เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2555
14.	อดีตกรรมการ ผู้จัดการ และบุคคล ผู้มีอำนาจจัดการกิจการ (นายชานนทน์ ภูเจริญ ยศ นายวรพงษ์ เรืองหิรัญ นายธรรมบุญ ผลิพัฒน์) และพนักงาน (นางสาว	-พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542	-กระทำ หรือยินยอม หรือให้ความ ช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกให้บุคคล อื่น ลงข้อความเท็จในเอกสารของ บริษัท เพื่อลวงบริษัท ลูกค้าของบริษัท ผู้ถือหุ้น ของบริษัท ตลอดจนพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ และเพื่อ แสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบ ด้วยกฎหมายเพื่อตนเองหรือบุคคลอื่น (เป็นความผิดและมีโทษตาม	3 ตุลาคม 2551 ถึง 5 มิถุนายน 2552	กล่าวโทษต่อพนักงาน สอบสวน เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2556

ลำดับ	ชื่อผู้กระทำ ความผิด	กฎหมาย/กฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง	การกระทำโดยสรุป	ช่วงระยะเวลาที่ กระทำ	การดำเนินคดี
	สการรัตน์ ทับทวี นางสาวมณีพรรณ วงศ์ สายปิ่น นางสาวนิติมา บุญอ้อย นายธีรภัทร์ ทองขาว และนางสาว วิภารัตน์ วงทอง) ของบริษัท เจเอสพี. ฟิวเจอร์ส จำกัด		มาตรา 151 (2) มาตรา 156 และ มาตรา 158 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขาย สินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542)		

ข้อมูลการทำความผิดตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2552 ถึงวันที่ 26 มีนาคม 2555

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ (ก.ส.ล.), 2556 : ออนไลน์

2.4.2 การดำเนินคดีทางปกครอง

ตารางที่ 2.17 การดำเนินคดีทางปกครองจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า(ก.ส.ล.)

ลำดับที่	ชื่อผู้ถูกดำเนินการ	ประเภทที่ได้รับอนุญาต/ความเห็นชอบ/การขึ้นทะเบียน	กฎหมาย/กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง	การกระทำโดยสรุป	การดำเนินการทางปกครอง	วันที่ดำเนินการ	ข่าวสำนักงาน ก.ส.ล. ฉบับที่/อื่นๆ
1.	นางสาววิภารัตน์ วงทอง	บุคคลผู้มีอำนาจจัดการกิจการ	- พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 - ประกาศคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ที่ กธ 1/2553	- ถูกกล่าวโทษตามมาตรา 158 แห่ง พ.ร.บ.การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542โดยได้ให้ความช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการที่กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจจัดการกิจการในขณะนั้นของบริษัท เจเอสพี.ฟิวเจอร์ส จำกัด กระทำความผิดตามมาตรา 151(2) และมาตรา 156 แห่ง พ.ร.บ.การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 (จงใจแสดงข้อความเท็จอันเป็นสาระสำคัญหรือปกปิดข้อความจริงอันเป็นสาระสำคัญที่ควรบอกให้แจ้งในเอกสารใดที่ต้อง	เพิกถอน	25 เมษายน 2556	<u>ฉบับที่ 6/2556</u> <u>วันที่ 15 พฤษภาคม 2556</u>

ลำดับที่	ชื่อผู้ถูก ดำเนินการ	ประเภทที่ ได้รับอนุญาต/ ความเห็นชอบ/ การขึ้นทะเบียน	กฎหมาย/ กฎระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	การกระทำโดยสรุป	การ ดำเนินการ ทางปกครอง	วันที่ ดำเนินการ	ข่าว สำนักงาน ก.ส.ล. ฉบับที่/อื่นๆ
				ยื่นต่อสำนักงาน ก.ส.ล.) ทำให้มีลักษณะ ต้องห้ามตามมาตรา 35(8)แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าพ.ศ. 2542 ประกอบข้อ 4(8)(ค) แห่ง ประกาศคณะกรรมการกำกับการซื้อ ขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ที่ กธ 1/2553			
2.	นางสาว อรมพรรณ พิสัยนนท ฤทธิ์	บุคคลผู้มีอำนาจ จัดการกิจการ	- พ.ร.บ. การซื้อขาย สินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 - ประกาศคณะ กรรมการกำกับการ ซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า ที่ กธ 1/2553	- ถูกกล่าวโทษตามมาตรา 151 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้า พ.ศ. 2542 อันถือเป็นการ กระทำที่มีลักษณะเป็นการบริหารงาน เป็นการหลอกลวงฉ้อฉล หรือทุจริตมี ลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 35(8) แห่ง พ.ร.บ.การซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้า พ.ศ. 2542 ประกอบกับข้อ 4(8)(ข)แห่งประกาศคณะกรรมการ กำกับการซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้า ที่ กธ 1/2553	เพิกถอน	8 ตุลาคม 2553	<u>ฉบับที่</u> <u>16/2553</u> <u>วันที่ 11</u> <u>ตุลาคม</u> <u>2553</u>

ลำดับที่	ชื่อผู้ถูก ดำเนินการ	ประเภทที่ ได้รับอนุญาต/ ความเห็นชอบ/ การขึ้นทะเบียน	กฎหมาย/ กฎระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	การกระทำโดยสรุป	การ ดำเนินการ ทางปกครอง	วันที่ ดำเนินการ	ข่าว สำนักงาน ก.ส.ล. ฉบับที่/อื่นๆ
3.	นายชานนท์ ภูเจริญยศ	กรรมการ และ บุคคลผู้มีอำนาจ จัดการกิจการ	- พ.ร.บ. การซื้อขาย สินค้าเกษตรล่วงหน้า 2542 - ประกาศคณะ กรรมการกำกับ การซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า ที่ กธ1/2553	- ถูกกล่าวโทษตามมาตรา 151 แห่ง พ.ร.บ.การซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้า พ.ศ. 2542 อันถือเป็นการ กระทำที่มีลักษณะจงใจแสดงข้อความ เท็จอันเป็นสาระสำคัญหรือปกปิด ข้อความจริงอันเป็นสาระสำคัญที่ควร บอกให้แจ้งในเอกสารใดที่ต้องยื่นต่อ สำนักงาน ก.ส.ล. มีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา 35(8) แห่ง พ.ร.บ.การซื้อขาย สินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 ประกอบข้อ 4 (8) (ค) แห่งประกาศ คณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้า เกษตรล่วงหน้า ที่ กธ 1/2553	เพิกถอน	2 สิงหาคม 2553	<u>ฉบับที่</u> <u>13/2553</u> <u>วันที่ 3</u> <u>สิงหาคม</u> <u>2553</u>
4.	บริษัท เจเอสพี. ฟิวเจอร์ส จำกัด	นายหน้าซื้อขาย ล่วงหน้า	- พ.ร.บ. การซื้อ ขายสินค้า เกษตร ล่วงหน้า	- มีฐานะหรือมีการดำเนินงานใน ลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความ เสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชนซึ่ง เลขาธิการมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาต ตามมาตรา 59 แห่ง พ.ร.บ.การซื้อ ขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542	พักใช้ ใบอนุญาต	1 สิงหาคม 2552 ถึง 26 ตุลาคม 2553* (*เป็นวันที่ เลขาธิการ	<u>ฉบับที่</u> <u>16/2552</u> <u>วันที่ 31</u> <u>กรกฎาคม</u> <u>2552</u>

ลำดับที่	ชื่อผู้ถูก ดำเนินการ	ประเภทที่ ได้รับอนุญาต/ ความเห็นชอบ/ การขึ้นทะเบียน	กฎหมาย/ กฎระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	การกระทำโดยสรุป	การ ดำเนินการ ทางปกครอง	วันที่ ดำเนินการ	ข่าว สำนักงาน ก.ส.ล. ฉบับที่/อื่นๆ
			2542	จนกว่าบริษัทเจเอสพี ฟิวเจอร์ส จำกัด จะดำเนินการแก้ไขฐานะหรือ ดำเนินงานให้ถูกต้องหรือดำเนินการ อื่นใดตามคำสั่งของเลขาธิการตาม มาตรา 58 แห่ง พ.ร.บ. การซื้อขาย สินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542		อนุญาตให้ เลิกประกอบ ธุรกิจการ ซื้อขาย ล่วงหน้า ประเภท นายหน้า ซื้อขาย ล่วงหน้า)	

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ (ก.ส.ล.), 2556 : ออนไลน์

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการดำเนินการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) หรือวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) และวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive Research) แบบผสมผสานกัน ทั้งผู้วิจัยจะสัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยจะทำการศึกษา 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางกฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า โดยให้ความสำคัญในการซื้อขายล่วงหน้าอย่างพาราและในเขตพื้นที่ภาคใต้ตอนบน ผู้วิจัยรวบรวมเอกสารที่เป็นกฎหมาย ตำรา งานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต รวมทั้งเอกสารการประชุมอบรม รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีดังนี้

3.1.1 รวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ที่เกี่ยวข้อง เช่นประกาศคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า เรื่องหลักเกณฑ์ในการกำหนดสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพื่อนำมาซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2546 เป็นต้น

3.1.2 รวบรวมงานวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า มีดังนี้

3.1.2.1 รวบรวมตำรา หนังสือ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

1) ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET). (2554). **ลงทุนอย่างไร...ใน AFET เพื่อบริหารความเสี่ยง และเพื่อการลงทุน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เอส.พี.เอ็น.การพิมพ์. อ้างจาก : ดร.พีรพล ประเสริฐศรี. (2549). กรุงเทพฯธุรกิจ.

2) ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย(AFET). **เราจะใช้ประโยชน์จาก AFET...ได้อย่างไร**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เอส.พี.เอ็น.การพิมพ์

3) ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย(AFET). **ซื้อขายอย่างพาราล่วงหน้าใน AFET**

4) ปัญญา หิรัญรัมย์. (2547). **การลงทุนในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า**. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ : วิทย์พัฒน์

4) เอกชัย พฤษซ์อำไพ. (2547). **คู่มืออย่างพารา**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เทพพิทักษ์

5) สำนักกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง. (2550). **เอกสารประกอบการฝึกอบรมพนักงานบรรจุใหม่**วันที่ 27 – 29 สิงหาคม 2550 ณ มาริไทม์ ปาร์ค แอนด์ สปา รีสอร์ท จังหวัดกระบี่ (อัดสำเนา)

3.1.2.2 รวบรวมงานวิจัย วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า มีดังนี้

1) กรกช แก้วไพฑูรย์. (2554). ปัญหาการเกิดสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าภายใต้พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) กรกช แก้วไพฑูรย์. (2554). เรื่องเดิม.. อ้างจาก อัจฉราวรรณ งามญาณ. (2544). ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า. กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3) กรกช แก้วไพฑูรย์.. (2554). ปัญหาการเกิดสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าภายใต้พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อ้างจาก Wayne D Greenstone. (1977) The CFTC and Government Reorganization Preserving Regulatory Independence. The Business Lawyer 33

4) กรกช แก้วไพฑูรย์.. เรื่องเดิม. อ้างจาก Steven H Gifis. (1991) Law Dictionary, Third edition. New York:Barron's

5) กรกช แก้วไพฑูรย์.. เรื่องเดิม. อ้างจาก Joseph R Nolan. Black's Law Dictionary. Sixth edition (St Paul Minnesota:West Publishing,1990)

6) คมกฤษ สุวดีธิ. (2538). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าศึกษาเฉพาะกรณีช้างและยางพารา. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อ้างจาก อำนวย ปะติเส และภิรมย์ศักดิ์ สาสุณีย์. (2520). ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

7) ภาวิณี กรุดทอง. (2549). นิติสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายในสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อ้างจาก อัจฉราวรรณ งามญาณ. (2548). ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า. กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (อัดสำเนา)

8) มงคล ทวีวิทย์. (2545). สัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 : ศึกษากรณีเฉพาะรูปแบบและการบังคับใช้สัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

3.1.2.3 รวบรวมจากอินเทอร์เน็ต

1) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET). (2558) ก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/products/RSS3/> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)

2) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET). (2555) ข.

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/v081/thai/product/rss3/>. (วันที่ค้นข้อมูล : 15 ธันวาคม 2555)

3) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET). (2558) ค.

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/products/RSS3/> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)

4) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET). (2558) ง.

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/data/monthly-report.php> (วันที่ค้นข้อมูล 12 เมษายน 2558)

5) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET). (2555) ฉ.

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/v081/thai/product/rss3/>. (วันที่ค้นข้อมูล : 15 ธันวาคม 2555)

6) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET). (2558) ช.

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/about-us/index.php> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)

7) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET). (2558) ญ.

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/products/RSS3/> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)

8) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET). (2558) ถ.

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/member/broker.php> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)

9) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET). (2558) ท.

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/products/RSS3/specification.php> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)

10) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET). (2558) ธ.

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/data/monthly-report.php> (วันที่ค้นข้อมูล 12 เมษายน 2558)

11) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET). (2558) ด.

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/about-us/index.php> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)

12) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET). (2558) ต.

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/about-us/index.php> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)

13) ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2557 :

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.oae.go.th/ewt_news.php?nid=13577. (วันที่ค้นข้อมูล : 2 ตุลาคม 2557)

14) สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร. (2556) ก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm. (วันที่ค้นข้อมูล : 7 มกราคม 2556)

15) สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร. (2556) ข. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm. (วันที่ค้นข้อมูล : 7 มกราคม 2556)

16) สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร. (2558) ค. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.rubberthai.com/price/today%20price/local_rubber.htm (วันที่ค้นข้อมูล 12 เมษายน 2558)

17) สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร. (2558) ง. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.rubberthai.com/price/price_index.htm (วันที่ค้นข้อมูล 12 เมษายน 2558)

18) สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ (ก.ส.ล.). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : (http://www.aftc.or.th/investor_7.php. (วันที่ค้นข้อมูล : 1 กรกฎาคม 2556)

19) สำนักส่งเสริมและบริหารระบบการค้าภายใน (DIT). (2556) ก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://mwsc.dit.go.th/Upload/web_old/Web_future/feature1_market.htm. (วันที่ค้นข้อมูล : 15 กุมภาพันธ์ 2556)

20) สำนักส่งเสริมและบริหารระบบการค้าภายใน (DIT). (2556) ข. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://mwsc.dit.go.th/Upload/web_old/Web_future/thai_future.htm. (วันที่ค้นข้อมูล : 15 กุมภาพันธ์ 2556)

21) สำนักส่งเสริมและบริหารระบบการค้าภายใน (DIT). (2556) ค. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://mwsc.dit.go.th/Upload/web_old/Web_future/futermarket_2_2.html. (วันที่ค้นข้อมูล : 15 เมษายน 2556)

22) สำนักส่งเสริมและบริหารระบบการค้าภายใน (DIT). (2556) ง. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://mwsc.dit.go.th/Upload/web_old/Web_future/feature_market.htm. (วันที่ค้นข้อมูล 5 มิถุนายน 2556)

23) องค์การสวนยาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (อ.ย.ส.). (2555). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.reothai.co.th/Para1.htm>. (วันที่ค้นข้อมูล : 15 ธันวาคม 2555)

24) Dalian Commodity Exchange (DCE). (2557)). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.dce.com.cn/portal/cate?cid=1114585896100>. (วันที่ค้นข้อมูล : 1 เมษายน 2557)

3.2 ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์เอกสารและสรุปประเด็นในการวิจัย

เมื่อผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารตามขั้นตอนที่ 1 เรียบร้อยแล้ว ทำให้ผู้วิจัยทราบบริบทในการซื้อขายยางพาราและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังที่ผู้วิจัยได้นำเสนอมาแล้วในบทที่ 2 จากนั้นผู้วิจัยนำมาศึกษาวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ศึกษากรณียางพารา จากผลการศึกษาวิเคราะห์ทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยตั้งปัญหาเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

- 1) กฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าผลใช้บังคับครอบคลุมถึงยางพาราเพียงใด
- 2) เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพียงใด
- 3) เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนมีความรู้ความเข้าใจเพียงใด และใช้ประโยชน์จากกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าหรือไม่ เพียงใด
- 4) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ศึกษากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน
- 5) ปัญหาทางกฎหมายในการให้เกษตรกรหรือผู้ประกอบการเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง และแนวทางแก้ปัญหาจะต้องทำอย่างไร
- 6) แนวทางการพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนจะต้องทำอย่างไร

จากปัญหาที่ผู้วิจัยตั้งไว้ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยนำไปสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มเป้าหมายโดยเจาะจง ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า 2) กลุ่มผู้บริหารของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า 3) กลุ่มสมาชิกตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า 4) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และ 5) กลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการในเขตภาคใต้ตอนบนที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า โดยรายละเอียดดังนี้

- 1) กลุ่มผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ผู้วิจัยสัมภาษณ์

(1) การสัมภาษณ์ นายประยุทธ์ ศิริสวัสดิ์พัฒน์ รองเลขาธิการปฏิบัติงานแทนเลขาธิการคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.) เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2557 ณ สำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.) ชั้น 15 อาคาร ซีอาร์ซี ทาวเวอร์ ออล ซีซั่นส์ พลัส 87/2 ถนนวิทย์ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

(2) การสัมภาษณ์ ดร.นภาพร จิระพันธุ์ทอง ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบและคดี สำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.) เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2557 ณ โรงแรมวินเซอร์ สวิส กรุงเทพฯ

2) กลุ่มผู้บริหารของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า การสัมภาษณ์นายกศักดิ์ดา ทองประหลาด ผู้ช่วยผู้จัดการสายงานธุรกิจ และผู้ทำการแทนผู้จัดการตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2557 ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย เลขที่ 87/2 ชั้น 15 อาคารซีอาร์ซี ออลซีซั่นส์พลัส ถนนวิทย์ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

3) กลุ่มสมาชิกตลาด สัมภาษณ์นางสุนทรี เกียรติพงษ์ถาวร ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ ฝ่ายตราสารอนุพันธ์ บริษัทหลักทรัพย์ เคที ซีมิโก้ จำกัด เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2557 ณ โรงแรมวินเซอร์ สวิส กรุงเทพฯ

4) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญสัมภาษณ์ นางณัฐนันท์ ธรรมนิจุล อดีตผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2557 ณ โรงแรมวินเซอร์ สวิส กรุงเทพฯ

5) กลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการในเขตภาคใต้ตอนบนที่เป็นหรือเคยเป็นลูกค้าตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ในส่วนของกลุ่มนี้เป็นส่วนสำคัญที่ผู้วิจัยจะต้องหาข้อมูลปฐมภูมิและค้นหาข้อมูลจากทุติยภูมิจากเกษตรกร และผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเกษตรกรที่เป็นลูกค้าตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ทั้งทางสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ (ก.ส.ล.) และตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย แต่ได้รับการปฏิเสธไม่อาจให้ข้อมูลดังกล่าวได้ เนื่องจากเป็นข้อมูลส่วนบุคคลจึงไม่อาจเปิดเผยได้ จากนั้นผู้วิจัยจึงเลือกทำการสำรวจหาข้อมูลทั้งปฐมภูมิและค้นหาข้อมูลจากทุติยภูมิจากเกษตรกร และผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน ซึ่งมีทั้งหมด 7 จังหวัด คือ 1) กระบี่ 2) ชุมพร 3) นครศรีธรรมราช 4) พังงา 5) ภูเก็ต 6) ระนอง และ 7) สุราษฎร์ธานี ว่ามีเกษตรกรและผู้ประกอบการในเขตภาคใต้ตอนบนได้เข้าทำหรือเคยเข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าหรือไม่ พบว่าเกษตรกรและผู้ประกอบการในเขตภาคใต้ตอนบนส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าทำการซื้อขายในตลาดล่วงหน้า แต่ผู้วิจัยพบว่ามีเกษตรกร 3 รายที่เป็นเกษตรกรซึ่งเคยเป็นลูกค้าเข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าจึงทำการสัมภาษณ์ มีดังนี้

(1) สัมภาษณ์นายธนะ จรรย์รัตน์ภิญโญ เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2557 สัมภาษณ์ ณ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี 272 ม.9 ถนนสุราษฎร์-นาสาร ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

(2) สัมภาษณ์นางธันย์วิมล ธนาจิราวัชร เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2557 สัมภาษณ์ ณ โรงเรียนอนุบาลหน้อย ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

(3) ไม่ประสงค์ให้เปิดเผยรายชื่อ เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2557 สัมภาษณ์ ณ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี 272 ม.9 ถนนสุราษฎร์-นาสาร ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

และผู้วิจัยค้นข้อมูลทุติยภูมิ พบบทสัมภาษณ์เกษตรกรและผู้ประกอบการในเขตภาคใต้ตอนบนมีจำนวน 2 รายดังนี้

(1) บทสัมภาษณ์ทพ.พงษ์ศักดิ์ เกิดวงศ์บัณฑิต อดีตนายกสมาคมยางพาราไทยและกรรมการผู้จัดการบริษัทวงศ์บัณฑิต จำกัด จากหนังสือ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ (ก.ส.ล.) (2550). สารความรู้ จาก ก.ส.ล. ตอน ประกันความเสี่ยงด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัท บานาน่า กราฟฟิค จำกัด

(2) บทสัมภาษณ์นายโนทัย งานทวี เกษตรกรรายใหญ่อยู่ที่จังหวัดพังงา เป็นทั้งผู้ผลิตและเป็นผู้ส่งออก จากหนังสือ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ (ก.ส.ล.) (2550). สารความรู้ จาก ก.ส.ล. ตอน ประกันความเสี่ยงด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัท บานาน่า กราฟฟิค จำกัด

ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือกวิธีการได้ข้อมูลการโดยเข้าอบรมหลักสูตร “การบริหารและการตลาดธุรกิจ การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ครั้งที่ 1/2557 จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจการค้าเกษตรล่วงหน้า เมื่อวันที่ 2 – 3 เมษายน 2557 โรงแรมวินเซอร์ สวิส กรุงเทพมหานคร เพื่อนำประเด็นดังกล่าวไปสังเกตการณ์และแลกเปลี่ยนรับฟังความคิดเห็นกับวิทยากร และผู้เข้าร่วมอบรมด้วยกัน ซึ่งผู้เข้าร่วมอบรมส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าหน้าที่บริษัทโบรกเกอร์ และผู้วิจัยได้ถือโอกาสขออนุญาตเก็บข้อมูล สังเกตการณ์ และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านดังกล่าวข้างต้น

จากนั้นผู้วิจัยได้นำความรู้ในเรื่องกฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าไปนำเสนอวิทยุรายการเวทีชาวบ้าน ช่วงกฎหมายใกล้ตัว เรื่อง “ความรู้กฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้ายางพารา” ในวันอังคารที่ 22 เมษายน 2557 เวลา 17.10 – 18.00 น. ทางสวท. สุราษฎร์ธานี FM 89.75 MHz เพื่อเป็นการสำรวจกลุ่มเป้าหมายที่รับฟังสถานีวิทยุว่ามีความคิดเห็นเป็นอย่างไร รายละเอียดของผลการสำรวจผู้วิจัยจะนำเสนอในภาคผนวกต่อไป

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ศึกษากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน อันเป็นการตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ต่อไป

3.3 ขั้นตอนที่ 3 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยจะดำเนินการสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นวิจัย และหาแนวทางพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน อันเป็นการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 ต่อไป

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการบังคับใช้กฎหมาย ซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีศึกษาสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

จากผลการเก็บข้อมูลศึกษาอย่างเป็นระบบที่กล่าวมาแล้วตั้งแต่บทที่ 1 ถึงบทที่ 3 ทำให้ทราบถึงบริบทในการซื้อขายยางพาราและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อันเป็นการตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัยในข้อ 1 เป็นที่เรียบร้อยแล้วนั้น ในส่วนบทที่ 4 ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ปัญหาตามที่ผู้วิจัยตั้งประเด็นปัญหาไว้ มี 2 ประเด็นใหญ่คือ ปัญหาแรก คือปัญหาเกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้เพียงใด ซึ่งกำหนดเป็นย่อยคือ (1) กฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าผลใช้บังคับครอบคลุมถึงยางพาราเพียงใด และ(2) เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพียงใด ในส่วนปัญหาที่สอง คือแนวทางการบังคับใช้กฎหมายให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยได้ โดยกำหนดประเด็นย่อยไว้คือ (1) เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนมีความรู้ความเข้าใจเพียงใดและสามารถใช้ประโยชน์จากกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าหรือไม่ เพียงใด (2) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ศึกษากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน (3) ปัญหาทางกฎหมายในการให้เกษตรกรหรือผู้ประกอบการเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง และแนวทางแก้ปัญหาคือต้องทำอะไร และ(4) แนวทางการพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนจะต้องทำอะไร โดยผู้วิจัยจะนำเสนอวิเคราะห์ประเด็นปัญหาเป็นกลุ่ม ดังนี้

4.1 ปัญหาเกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้เพียงใด

4.1.1 กฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีผลใช้บังคับครอบคลุมถึงยางพาราเพียงใด

จากผลการวิจัยในการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 ผู้วิจัยพบว่าจากหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกหรือกำหนดประเภทสินค้าที่ใช้อ้างอิงในสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าของประเทศไทยตามประกาศคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า เรื่องหลักเกณฑ์ในการกำหนดสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพื่อนำมาซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2546 มีดังนี้

- 1) เป็นสินค้าที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม
- 2) ราคาของสินค้าเกษตรต้องมีความผันผวนมากเพียงพอที่จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามาป้องกันความเสี่ยง
- 3) มีขนาดของตลาดสินค้าเกษตรและแนวโน้มของปริมาณการผลิตหรือการค้าขายที่เหมาะสม
- 4) สามารถจัดชั้นและมาตรฐานของสินค้าเกษตรนั้นได้
- 5) มีข้อมูลข่าวสารด้านการผลิตและการค้าที่มีประโยชน์ สามารถรับรู้กันได้

โดยทั่วไป

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มาตรา 3 กำหนดค่านิยามว่า สินค้าเกษตร หมายความว่า ผลผลิตทางเกษตรกรรมและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแปรรูปผลิตผลทางเกษตรกรรม ซึ่งคณะกรรมการตลาดกำหนดให้มีการซื้อขายล่วงหน้า ปัจจุบันสินค้าเกษตรที่คณะกรรมการตลาด กำหนดให้มี

1) ข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า ยางแผ่นรมควัน ชั้น 3 พ.ศ. 2550 โดยกำหนดไว้ในข้อ 9 คุณสมบัติของสินค้าที่ซื้อขายล่วงหน้ายางแผ่นรมควัน ชั้น 3 ที่จะนำมาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดตามข้อบังคับนี้จะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ 1) มีชนิด ลักษณะและคุณภาพตลอดจนการบรรจุหีบห่อตามมาตรฐาน GREEN BOOK และ 2) ผลิตโดยโรงงานที่ตลาดกำหนด และได้รับใบรับรองคุณภาพสินค้า(Factory Quality Guarantee) ซึ่งมีระยะเวลาการรับรองคุณภาพตามที่ตลาดกำหนดจากโรงงานดังกล่าว

2) ข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า ยางแผ่นแท่งเอสทีอาร์ 20 พ.ศ. 2554 ในข้อ 9 คุณสมบัติของสินค้าที่ซื้อขายล่วงหน้ายางแผ่นแท่งเอสทีอาร์ 20 ที่จะนำมาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดตามข้อบังคับจะต้องมีชนิด ลักษณะ และคุณภาพตามมาตรฐาน รวมทั้งต้องผลิตและส่งมอบโดยโรงงานที่ตลาดกำหนด ซึ่งมาตรฐานยางแท่งยางเอสทีอาร์ 20 กำหนดไว้ตามตารางที่ 2.12 ดังที่นำเสนอในบทที่ 2

แต่อย่างไรก็ดี ยางแผ่นแท่งเอสทีอาร์ 20 เป็นสินค้าที่ยังไม่ได้รับความนิยมในการซื้อขายของลูกค้าตลาด จากข้อมูลปริมาณในการซื้อขายในตลาดซื้อขายล่วงหน้าในปีพ.ศ. 2553 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 รวมเวลาทั้งหมด 62 เดือน มีการทำการซื้อขายในตลาดซื้อขายล่วงหน้าเพียง 22 เดือน มีดังนี้ 1) เดือนตุลาคม พ.ศ. 2554 มีการซื้อขายจำนวน 23 สัญญา 2) เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2554 มีการซื้อขายจำนวน 63 สัญญา 3) เดือนธันวาคม พ.ศ. 2554 มีการซื้อขายจำนวน 8 สัญญา 4) เดือนมกราคม พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 78 สัญญา 5) เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 114 สัญญา 6) เดือนมีนาคม พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 86 สัญญา 7) เดือนเมษายน พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 52 สัญญา 8) เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 302 สัญญา 9) เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 230 สัญญา 10) เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 154 สัญญา 11) เดือนกันยายน พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 62 สัญญา 12) เดือนตุลาคม พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 16 สัญญา 13) เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 21 สัญญา 14) เดือนธันวาคม พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 18 สัญญา 15) เดือนมกราคม พ.ศ. 2556 มีการซื้อขายจำนวน 8 สัญญา 16) เดือนมีนาคม พ.ศ. 2556 มีการซื้อขายจำนวน 12 สัญญา 17) เดือนเมษายน 2556 มีการซื้อขายจำนวน 67 สัญญา 18) เดือนพฤษภาคม 2556 มีการซื้อขายจำนวน 120 สัญญา 19) เดือนมิถุนายน 2556 มีการซื้อขายจำนวน 9 สัญญา 20) เดือนสิงหาคม 2556 มีการซื้อขายจำนวน 6 สัญญา 21) เดือนกันยายน 2556 มีการซื้อขายจำนวน 9 สัญญา และ 22) เดือนตุลาคม 2556 มีการซื้อขายจำนวน 20 สัญญา ในส่วนเดือนอื่น ๆ ไม่มีการซื้อขายเลย รวมมีการซื้อขายทั้งสิ้นจำนวน 1,478 สัญญา แต่การซื้อขายยางแผ่นรมควันชั้น 3 (RSS3) มีจำนวนทั้งสิ้น 436,210 สัญญา ดังนั้น แสดงให้เห็นว่ามีการซื้อขายยางแผ่นแท่งเอสทีอาร์ 20 ในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าปริมาณน้อยมาก

3) ข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า ข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ (แบบ BOTH OPTIONS) พ.ศ. 2550 ซึ่งในข้อ 8 กำหนดว่าชนิดและคุณภาพของสินค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ ที่จะนำมาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดตามข้อบังคับนี้ จะต้องมีความชนิดและคุณภาพตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงพาณิชย์ โดยอยู่ในสภาพดีและมีกลิ่นปกติ เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในการค้าข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์

4) ข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า ข้าวหอมมะลิไทย ประเภทข้าวขาว 100 เปอร์เซ็นต์ ชั้น 2(แบบ BOTH OPTIONS) พ.ศ. 2551

5) ข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า มันสำปะหลังเส้น (แบบ BOTH OPTIONS) พ.ศ. 2552

6) ข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า สับปะรดกระป๋องชนิดละในน้ำเชื่อม พ.ศ. 2555

จากข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าดังกล่าวทำให้เห็นได้ว่าสินค้าที่สามารถทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีอยู่ด้วยกัน 4 ประเภท คือ 1) ยางพารา 2) ข้าว 3) มันสำปะหลัง และ 4) สับปะรดกระป๋อง ในส่วนของยางพาราก็มีอยู่ 2 ชนิด คือ 1) ยางแผ่นรมควัน ชั้น 3 และ 2) ยางแผ่นแท่งเอสทีอาร์ 20

ดังนั้น จากการวิจัยพบว่า กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากำหนดให้สินค้ายางพาราเป็นสินค้าที่สามารถทำการซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้ และสามารถทำการซื้อขายได้ 2 ชนิด คือยางรมควันชั้น 3 และยางแผ่นแท่งเอสทีอาร์ 20

4.1.2 เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพียงใด

ในการเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยของเกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน เนื่องจากตลาดในการทำการซื้อขายยางพารามีอยู่ด้วยกัน 3 ตลาด กล่าวคือ 1) ตลาดท้องถิ่น 2) ตลาดกลางยางพารา และ 3) ตลาดซื้อขายล่วงหน้า ดังที่กล่าวไว้แล้วในบทที่ 2 บทบาททวนวรรณกรรม ว่าเกษตรกรในเขตภาคใต้ตอนบนใช้ตลาดท้องถิ่นมากที่สุด หากเกษตรกรที่มีสินค้าจำนวนมากก็จะทำมาประมูลที่ตลาดกลางยางพารา จากการสำรวจเกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราภาคใต้ตอนบนยังไม่ค่อยรู้จักตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยหรือมีผู้ที่รู้จักจำนวนน้อยมาก และจำนวนมากไม่กล้าใช้บริการเพราะมองว่าเป็นตลาดของนายทุนหรือนักเก็งกำไรเป็นส่วนใหญ่

ในการเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ การซื้อขายล่วงหน้านั้น เป็นการซื้อขายสินค้าเกษตรโดยวิธีการประมูลโดยเปิดเผยในตลาดเพื่อรับมอบหรือส่งมอบสินค้านั้นในวันข้างหน้าตามปริมาณและราคาที่ตกลงกันตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการตลาดกำหนด ตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มาตรา 3 และยังกำหนดหลักเกณฑ์อีกว่า ในการเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าวิธีการจะต้องกระทำการซื้อขายผ่านสมาชิกเท่านั้น (พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ.

2542 มาตรา 9) ซึ่งสมาชิกดังกล่าวคือ ผู้ค้าล่วงหน้าและนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าซึ่งได้รับอนุญาตอนุญาตจากเลขาธิการคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มาตรา 26) มีอยู่ด้วยกัน 2 ประเภท คือ 1) สมาชิกที่ได้รับอนุญาตเป็นผู้ค้าล่วงหน้า ในปัจจุบันมีอยู่ด้วยกัน 2 ราย และ 2) สมาชิกที่ได้รับอนุญาตเป็นนายหน้าซื้อขายล่วงหน้า (บริษัทโบรกเกอร์) ในปัจจุบันมีอยู่ด้วยกัน 10 รายเท่านั้น ดังที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 2

เหตุผลที่กฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ว่าจะต้องกระทำการซื้อขายผ่านสมาชิกเท่านั้นจากการทบทวนวรรณกรรมและการสัมภาษณ์ พบว่าจากผลการสัมภาษณ์นายประยุทธ์ ศิริสวัสดิ์พัฒน์ รองเลขาธิการปฏิบัติงานแทนเลขาธิการคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.) ได้รับความสอดคล้องกันว่า เดิมการซื้อขายล่วงหน้าล่วงหน้ามีมานานแล้ว แต่เป็นการซื้อขายล่วงหน้าระหว่างเกษตรกรกับพ่อค้า มีถึงเวลากำหนดในอนาคต อาจจะมีปรากฏราคาผันผวนแตกต่างจากที่กำหนดไว้มากหากราคาที่ตกลงสูงกว่าราคาตลาดพ่อค้าก็ไม่อยากมาซื้อตามที่ตกลง ในทางกลับกันหากราคาที่ตกลงไว้ต่ำกว่าราคาท้องตลาดเกษตรกรก็ไม่อยากขายสินค้าเกษตรตามที่ตกลงกันไว้ เมื่อมีปรากฏการณ์แบบนี้เกิดขึ้นโอกาสทำให้คู่สัญญาที่ตกลงซื้อขายล่วงหน้ากันไว้ผิดนัดผิดสัญญากันมากขึ้น ก็ต้องฟ้องร้องคดีกันเกิดความยุ่งยากในการดำเนินคดีความต่อไป จากกรณีดังกล่าวก็มีแนวความคิดว่าจะทำอย่างไรให้การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า หรือการซื้อขายในอนาคตมีความแน่นอน มั่นคง ไม่มีการผิดสัญญากันได้ง่าย ๆ ดังนั้น ในการดำเนินธุรกิจตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า จึงต้องมีผู้ที่มารับความเสี่ยงในส่วนนี้ คือให้สมาชิกเป็นผู้รับผิดชอบ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าสมาชิกทั้งหมดที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำการซื้อขายในตลาดซื้อขายล่วงหน้ามีทั้งหมดเดิมมี 11 ราย ปัจจุบันเหลือ 10 รายคือ 1) บริษัท ฟิวเจอร์ อกรี เทรด จำกัด (FAT) 2) บริษัทแอ็กโกรว์ เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด(AGE) 3) บริษัท หงต้า ฟิวเจอร์ส จำกัด(HOT) 4) บริษัท พัฒนาการเกษตรล่วงหน้า จำกัด(PAT) 5) บริษัท แอโกรเวลท์ จำกัด(AGR) 6) บริษัท ดีเอส ฟิวเจอร์ส จำกัด(DSF) 7) บริษัท หลักทรัพย์ ฟิลลิป (ประเทศไทย) จำกัด(มหาชน)(PST) 8) บริษัท หลักทรัพย์ เคที ซีมิโก้ จำกัด (KTZ) 9) บริษัท อินฟินิตี้ เวิลด์ ฟิวเจอร์ส จำกัด(IWF) และ 10) บริษัท เอเชีย คอมมอดิตี ฟิวเจอร์ส จำกัด แสดงให้เห็นได้ว่าบริษัทที่เป็นสมาชิกทั้งหมดล้วนแต่จะเป็นบริษัทนายทุนหรือนักธุรกิจ ไม่ใช่เป็นผู้มีอาชีพเกษตรกร และผู้ประกอบการแต่อย่างใด เว้นแต่ผู้ค้าล่วงหน้าที่สามารถทำการซื้อขายในสินค้าเกษตรของตน ดังนั้นการซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเกษตรกร และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรไม่สามารถเข้าไปทำการซื้อขายได้ทันที ในการซื้อขายล่วงหน้าผู้ที่สามารถทำการซื้อขายได้จะเฉพาะสมาชิกเท่านั้น โดยสมาชิกคือผู้ที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการตลาดให้ซื้อขายล่วงหน้าในตลาด เพราะฉะนั้นเกษตรกรหรือผู้ประกอบการไม่สามารถเข้าถึงตลาดได้โดยตรง จึงไม่น่าจะสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 - 2559 ในข้อ 5. เรื่องแนวทางการพัฒนา (ภาคเกษตร) ที่ให้ความสำคัญส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกร ให้สามารถเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้

แต่อย่างไรก็ดี เกษตรกรหรือผู้ประกอบการยางพาราสามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยได้ด้วยวิธีการเข้าเป็นลูกค้าของสมาชิกตลาดก่อน จึงสามารถส่งคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายเข้าตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยได้

ในปัญหานี้ผู้วิจัยเห็นว่าจากกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าที่ใช้บังคับในประเทศไทยปัจจุบันนี้ กฎหมายดังกล่าวควรจะสนับสนุนและส่งเสริมเกษตรกรให้ได้รับประโยชน์มากที่สุด ส่งเสริมให้เกษตรกรหรือผู้ประกอบการยางพาราเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยให้มากที่สุด แต่จากผลการศึกษาพบว่าการเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยได้ เกษตรกรไม่สามารถเข้าถึงตลาดซื้อขายล่วงหน้าได้โดยตรง จะต้องทำการซื้อขายผ่านสมาชิกของตลาด หรือโบรกเกอร์ หรือผู้ค้าล่วงหน้า(ซึ่งทำการซื้อขายเฉพาะของตนเองเท่านั้น) ผลจากการทบทวนวรรณกรรมบทที่ 2 พบว่า วิธีการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทย จะต้องกระทำดังนี้ คือ 1) เปิดบัญชีเพื่อการซื้อขายล่วงหน้าเพื่อเป็นลูกค้าของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ทั้งนี้เกษตรกร และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตการเกษตร หรือนักลงทุน จะต้องเปิดบัญชีกับบริษัทนายหน้า หรือบริษัทโบรกเกอร์ที่เป็นสมาชิกกับตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET) และได้รับอนุญาตในการประกอบธุรกิจจากสำนักงานกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.) มีทั้งหมด 10 รายดังกล่าวข้างต้น 2) ลูกค้าส่งคำสั่งซื้อขายหลังจากเปิดบัญชีและมีการวางเงินประกันเพื่อเป็นหลักประกันในการซื้อขายแล้ว ผู้ซื้อผู้ขายสามารถส่งคำสั่งเพื่อทำการซื้อหรือขายผ่านบริษัทโบรกเกอร์ที่ตนเปิดบัญชีไว้แล้วเท่านั้น หลังจากบริษัทโบรกเกอร์ได้รับคำสั่งบริษัทโบรกเกอร์ก็จะส่งคำสั่งซื้อขายจากลูกค้าเข้ามาในระบบซื้อขายของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET) ทั้งนี้ 3) การจับคู่คำสั่งซื้อและคำสั่งขายในระบบในการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET) เป็นระบบการซื้อขายแบบประมูลราคาโดยวิธีเปิดเผยผ่านระบบคอมพิวเตอร์และในการจับคู่ซื้อขายจะจับคู่อัตโนมัติโดยจะจับคู่ตามลำดับราคาและเวลาที่ต่ำที่สุด สำหรับคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายที่ส่งเข้ามาในระบบนั้น หากยังไม่ได้รับการจับคู่ค้างอยู่ในระบบจนกว่าจะมีการยกเลิกหรือเมื่อสิ้นสุดทำการซื้อขายคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายที่ส่งเข้ามาในระบบก็就会被ยกเลิกไป ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า เกษตรกร และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตการเกษตรหากจะเข้ามาทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยจะต้องเป็นลูกค้าโดยทำการซื้อขายผ่านสมาชิกตลาดอีกทอดหนึ่ง ไม่สามารถเข้าถึงหรือเข้าทำการซื้อขายได้โดยตรง

ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายของประเทศจีน กำหนดการเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า โดยTrading Rules of Dalian Commodity Exchange กำหนดในการเข้าถึงตลาดสามารถทำได้โดยสมาชิก และผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก โดยลักษณะพิเศษที่กำหนดให้ผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก (ไม่เป็นนายหน้าซื้อขาย) แต่จะต้องมีบัญชีพิเศษในธนาคาร เพื่อชำระกำหนดโดย การแลกเปลี่ยน และฝาก กองทุน เพียงพอ ก่อนที่จะเข้า เป็นเจ้าของคำสั่งซื้อ (42. A Non-Brokerage Member shall have a special account in a Settlement Bank designated by the exchange and deposited sufficient fund prior to entering proprietary orders.) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าตลาดซื้อขายล่วงหน้าด้าเหลียน เปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงตลาดได้โดยตรง

ดังนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการปรับปรุงแก้ไขในกฎหมายส่วนนี้ โดยแก้ไขกำหนดให้ผู้เข้าถึงตลาดมีได้ทั้งสมาชิกและผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก

4.2 แนวทางการบังคับใช้กฎหมายให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยได้

4.2.1 เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้ประโยชน์จากกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าหรือไม่เพียงใด

จากปัญหาความรู้ความเข้าใจกฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า และการใช้ประโยชน์จากกฎหมายดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการทราบข้อมูลว่าเกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราภาคใต้ตอนบนมีผู้เข้าถึงตลาดโดยการเป็นลูกค้าของสมาชิกตลาดหรือโบรกเกอร์จำนวนกี่คน และมีใครบ้าง เพื่อจะนำข้อมูลดังกล่าวไปสัมภาษณ์เชิงลึกต่อไป ปรากฏว่าทางสำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.) และตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ปฏิเสธในการให้ข้อมูลลูกค้าที่เป็นเกษตรกรหรือผู้ประกอบการในเขตภาคใต้ตอนบน เนื่องจากเป็นข้อมูลส่วนบุคคลไม่อาจเปิดเผยได้

แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการสัมภาษณ์นายประยุทธ์ ศิริสวัสดิ์พิพัฒน์ รองเลขาธิการปฏิบัติงานแทนเลขาธิการคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.) และผลจากการสัมภาษณ์ นายศักดิ์ดา ทองประหลาด ผู้ช่วยผู้จัดการสายงานธุรกิจ และผู้ทำการแทนผู้จัดการตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ได้ความทำนองเดียวกันว่าในส่วนของผู้ประกันความเสี่ยงนั้นผู้ที่เข้ามาทำการซื้อขายมีเกษตรกรในฐานะลูกค้าที่เข้ามาทำการซื้อขายในตลาดโดยทำการซื้อขายผ่านบริษัทโบรกเกอร์มีจำนวนน้อยมาก ส่วนใหญ่ผู้ที่เข้ามาทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าจะเป็นผู้ประกันความเสี่ยง เป็นนักธุรกิจส่งออก หรือเป็นพ่อค้าคนกลางที่รับซื้อยางพาราเพื่อนำไปขายต่อ ซึ่งจากบทที่ 2 ตารางที่ 2.6 ข้อมูลการซื้อขายสินค้ายางพาราในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย และตารางที่ 2.11 ข้อมูลปริมาณการซื้อขายยางพาราในตลาดซื้อขายล่วงหน้าในปี พ.ศ. 2553 ถึง กุมภาพันธ์ 2558 รวมทั้ง 62 เดือน ค่าโดยเฉลี่ยมีปริมาณในการเข้าทำสัญญาซื้อขายคือ 120.13 สัญญาต่อวัน จึงหมายความว่ามีความถี่ของลูกค้าที่เข้ามาทำการซื้อขายผ่านโบรกเกอร์ซึ่งเป็นสมาชิกตลาดประมาณไม่เกิน 121 รายต่อวัน

ผู้วิจัยจึงทำการสำรวจข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเกษตรกรและผู้ประกอบการในเขตภาคใต้ตอนบน พบว่าเกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราภาคใต้ตอนบน ไม่ค่อยมีความรู้เรื่องการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า และไม่เคยเข้าทำการซื้อขายในตลาดเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยจึงสำรวจข้อมูล จากการสุ่มกลุ่มเป้าหมายประชากรในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชุมพร จังหวัดระนอง จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดกระบี่ จึงพบว่ามีเกษตรกรและผู้ประกอบการในเขตภาคใต้ตอนบนส่วนใหญ่เกษตรกรรายย่อยทำการซื้อขายยางพาราจากตลาดท้องถิ่น ในส่วนเกษตรกรรายใหญ่มากก็จะทำการซื้อขายผ่านตลาดกลางยางพารา พบว่ามีผู้เคยเข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพียงอยู่ด้วยกันเพียง 3 ราย คือ 1) นายธนะ จรูญรัตน์ภิญโญ อยู่ที่อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) นางธันย์วิมล ธนาจิราวัชร อยู่ที่อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และ 3) ไม่ประสงค์จะให้เปิดเผยชื่อ และบุคคลทั้งสามเป็นเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราและเป็นพ่อค้าคนกลางรับซื้อยางพาราด้วย และปัจจุบันบุคคลทั้งสามไม่ได้ทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยแล้ว เหตุผลที่ออกจากตลาดมีนายธนะและผู้ไม่ประสงค์จะเปิดเผยรายชื่อให้ข้อมูลทำนองเดียวกันว่าเนื่องจากขาดทุนเพราะเมื่อจะทำการซื้อเอาไว้ครองแล้ว จะทำการขายเพื่อปลดภาระมีปริมาณใน

การทำการซื้อขายน้อยจึงไม่มีคำสั่งซื้อที่มีราคาตรงกันจึงทำให้ไม่สามารถทำการขายได้จึงต้องรับผิดชอบในส่วนต่าง ในส่วนนางธันยวิมล ให้ข้อมูลว่าในการติดต่อสื่อสารกับบริษัทโบรกเกอร์ไม่มีความสะดวกเท่าที่ควรในเวลาที่ทำการซื้อขายจึงไม่สามารถทำการซื้อขายในเวลาที่ตนต้องการได้เป็นเหตุให้ต้องขาดทุน ทั้งยังให้ข้อมูลเพิ่มเติมต่อไปอีกว่าทำการซื้อขายตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าของประเทศสะดวกกว่าเสียอีก เป็นต้น

อีกทั้งจากการสัมภาษณ์นายประยุทธ ศิริสวัสดิ์พัฒน์ รองเลขาธิการปฏิบัติงานแทนเลขาธิการคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.) และผลจากการสัมภาษณ์นายศักดิ์ดา ทองประหลาด ผู้ช่วยผู้จัดการสายงานธุรกิจและผู้บริหารแทนผู้จัดการตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พบว่าตลาดซื้อขายล่วงหน้าแห่งประเทศไทยเก็บข้อมูลเพียงว่าลูกค้าที่เข้าทำการซื้อขายเป็นผู้ประกันความเสี่ยงหรือเป็นนักลงทุน นักธุรกิจ ไม่ได้เก็บข้อมูลถึงกับว่าลูกค้ามีที่อยู่ใด แต่อย่างไรก็ตามนายประยุทธให้ความเห็นว่าเกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนมีความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าค่อนข้างน้อย และไม่สามารถใช้ประโยชน์จากกฎหมายดังกล่าวได้

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจความคิดเห็นและสังเกตการแสดงความคิดเห็นในการให้ความรู้ในการออกอากาศถ่ายทอดเสียงทางสถานีวิทยุรายการเวทีชาวบ้าน ช่วงกฎหมายใกล้ตัว เรื่อง “กฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้ายางพารา” ในวันอังคารที่ 22 เมษายน 2557 เวลา 17.10 – 18.00 น. ทางสวท.สุราษฎร์ธานี FM 89.75 MHz โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินรายการด้วยตนเองร่วมกับผู้ดำเนินรายการอีกหนึ่งคน เนื่องจากคลื่นวิทยุดังกล่าวสามารถส่งสัญญาณได้แพร่หลายและครอบคลุมจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดใกล้เคียงซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ผู้วิจัยเฝ้าสังเกตการแสดงความคิดเห็น ปรากฏว่ามีผู้แสดงความคิดเห็นรายเดียวเท่านั้น

ดังนั้น จึงได้ข้อสรุปว่า เกษตรกร และผู้ประกอบการเกี่ยวกับผลผลิตยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน ไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า และส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

4.2.2 ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กรณีศึกษาสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ในกรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน ผู้วิจัยตั้งเป็นปัญหา ดังนี้

1) ปัญหาทางกฎหมายในการให้เกษตรกรหรือผู้ประกอบการเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง และแนวทางแก้ปัญหาจะต้องทำอย่างไร

ตามที่กล่าวมาข้างต้นว่าเกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราภาคใต้ตอนบนไม่สามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยได้โดยตรง แต่ต้องกระทำโดยการเป็นลูกค้าเปิดบัญชีกับบริษัทโบรกเกอร์เพื่อให้บริษัทโบรกเกอร์ดังกล่าวส่งคำสั่งซื้อคำสั่งขายเข้าไปในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยต่อไปตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มาตรา 9

ในปัญหาการเข้าถึงตลาดดังกล่าวที่กำหนดให้สมาชิกเท่านั้น ผลจากการสัมภาษณ์นายประยุทธ ศิริสวัสดิ์พัฒนา รองเลขาธิการปฏิบัติงานแทนเลขาธิการคณะกรรมการกำกับ การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.) พบว่าในการซื้อขายล่วงหน้ามีความเสี่ยงว่าจะมีการผิด สัญญากันในอนาคตได้สูง แต่ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าเป็นกลไกกลางที่ต้องการความมั่นคง ไม่อยาก ที่จะมารับความเสี่ยงดังกล่าว จึงต้องให้บุคคลอื่นมารับความเสี่ยงดังกล่าวจึงให้เป็นภาระของสมาชิก แทน โดยวิธีสมาชิกจะไปหาลูกค้าเองและจะทำการเรียกเก็บเงินประกันแล้วนำเงินประกันส่งให้ สำนักงานหักบัญชีซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า หากลูกค้าผิดสัญญาไม่จ่ายเงิน ค่าซื้อ ปฏิเสธในการส่งมอบสินค้า หรือปฏิเสธในการรับส่งมอบสินค้า ภาระทั้งหมดก็จะตกอยู่แก่ สมาชิก ซึ่งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าทั่วโลกกำหนดหลักเกณฑ์แบบนี้ ถึงอย่างไรก็ดีเกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนหรือใครก็ตามแต่ก็จะได้รับประโยชน์จากตลาดสินค้า เกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยไม่ว่าจะเข้ามาในตลาดหรือไม่ก็ตาม เพราะจะมีราคาอ้างอิงและเป็น ราคาในตลาดใหญ่ที่ไม่สามารถกำหนดราคาเอาเปรียบเกษตรกรได้เพราะเป็นตลาดเสรีจะไม่มีพ่อค้า รายใหญ่ครอบงำตลาดได้ ทำให้ราคาสินค้าเกษตรทั้งตลาดล่วงหน้าและตลาดจริงเกิดความเป็นธรรม แก่เกษตรกร แต่ปัญหาใหญ่คือมีจำนวนปริมาณการเข้าทำการซื้อขายจำนวนน้อยมาก เนื่องจาก เกษตรกรและผู้ประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจ จึงไม่มีการใช้ประโยชน์จากตลาดสินค้าเกษตร ล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยเห็นว่าตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าเป็นกลไกกลางที่ต้องการความมั่นคง ไม่อยากที่จะมารับความเสี่ยงดังกล่าว จึงต้องให้บุคคลอื่นมารับความเสี่ยงดังกล่าวจึงให้เป็นภาระของ สมาชิกแทน เป็นประเด็นเหตุผลสำคัญที่ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าจำกัดให้เฉพาะสมาชิก เท่านั้นเข้าทำการซื้อขายกับตลาดโดยตรงได้ หากเกษตรกรหรือผู้ประกอบการเกี่ยวกับผลผลิตทาง การเกษตรยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนจะเข้ามาทำการซื้อขายในตลาดจะต้องมาเป็นลูกค้าของ สมาชิกหรือบริษัทโบรกเกอร์ที่มีทั้งหมด 10 รายเท่านั้น ในส่วนประเด็นเกษตรกรและผู้ประกอบการ ขาดความรู้ความเข้าใจ จึงไม่มีการใช้ประโยชน์จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยผู้วิจัย ได้ทำการสำรวจข้อมูลยืนยัน โดยการสุ่มจากกลุ่มเป้าหมายประชากรในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัด ชุมพร จังหวัดระนอง จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดกระบี่ จึงพบว่าเกษตรกรและผู้ประกอบการในเขตภาคใต้ตอนบนส่วนใหญ่เกษตรกรรายย่อยทำการซื้อขายยางพาราจากตลาด ท้องถิ่น ในส่วนเกษตรกรรายใหญ่มากก็จะทำการซื้อขายผ่านตลาดกลางยางพารา พบว่ามีผู้เคยเข้าทำ การซื้อขายในตลาดซื้อขายล่วงหน้าเพียง 3 ราย

แต่ในปัญหาการเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยนี้ ผลจากการ สัมภาษณ์นายศักดิ์ดา ทองประหลาด ผู้ช่วยผู้จัดการสายงานธุรกิจ และผู้ทำการแทนผู้จัดการตลาดซื้อ ขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เห็นว่าในการเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย จะต้อง กระทำโดยสมาชิกเท่านั้น เกษตรกรและผู้ประกอบการจะต้องเข้ามาในตลาดในฐานะลูกค้าโดยกระทำการผ่านบริษัทสมาชิกอีกทอดหนึ่ง ส่งข้อเสนอซื้อหรือเสนอขายผ่านสมาชิกหรือบริษัทโบรกเกอร์ ซึ่ง ปัจจุบันนี้ผู้ที่เข้ามาทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยส่วนมากจะเป็นนักเก็ง ไร แต่อย่างไรก็ตาม หากเป็นเกษตรกรมีส่วนเกี่ยวข้องกับยางพารา เขาจะได้รับประโยชน์จากตลาด สินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยเป็นอย่างมาก เช่น ในช่วงที่ยางพารามีราคาขึ้นสูงมาก แต่ เกษตรกรต้องการลดความเสี่ยงสามารถเข้าไปเสนอขายล่วงหน้าในราคาที่ 100 บาทต่อกิโลกรัม หาก

ถึง ณ วันนั้นราคาในท้องตลาดจริง 90 บาท ก็ปิดสถานะของสัญญาได้กำไร 10 บาท นำสินค้ามาขายตลาดจริง 90 บาท ในทางตรงกันข้าม หากราคาในตลาด 110 บาท เกษตรกรจะขาดทุน 10 บาท แต่เกษตรกรนำสินค้าที่มีอยู่ไปขายในตลาดจริงได้ 110 บาท สรุปไม่ว่าราคาจะขึ้นหรือลงอย่างไรก็ตามเกษตรกรก็จะขายยางพาราในราคา 100 บาทตามที่ตั้งใจไว้ หากไม่มีกลไกตลาดนี้ เกษตรกรก็จะขายได้ในราคาตลาดจริงเท่านั้น ไม่สามารถลดความเสี่ยงในราคาได้ แต่บ้านเรากลไกตลาดซื้อขายล่วงหน้าไม่ค่อยมีการนำไปใช้ ก็เลยเป็นเรื่องโชคชะตา ในส่วนนักเก็งกำไร จะมีความเสี่ยงเป็น 2 เท่า เพราะเขาไม่มีสินค้าอยู่ในความครอบครอง ประเด็นนี้เป็นประเด็นสำคัญ

ผลจากการสัมภาษณ์นายกดีดา เห็นว่าเนื่องจากปัจจุบันตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าเป็นกลไกที่ไม่ค่อยใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีความเสี่ยง กฎหมายจึงกำหนดให้มีคนกลางเข้าทำหน้าที่ซื้อขายแทนเพื่อลดความเสี่ยง คือสมาชิกนั่นเอง แต่อย่างไรก็ตามมีบางประเทศยอมให้เกษตรกรเข้าถึงตลาดได้โดยตรง เช่นประเทศจีน ซึ่งในความจริงแล้วเกษตรกรสามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยผ่านคนกลาง อาจจะไม่ใช้บริษัทโบเกอร์ก็ได้ เช่น องค์การสวนยาง (อศย.) หรือสหกรณ์ โดยบางประเทศยอมให้กลุ่มนี้ได้รับสิทธิประโยชน์ เช่นเงินประกัน หรือค่านายหน้าหลายประเทศรัฐบาลเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้หมด ก็สามารถแก้ปัญหาการเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จะเห็นได้ว่าโดยผลของกฎหมายเกษตรและผู้ประกอบการไม่สามารถเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรงเป็นไปตามผลของกฎหมาย ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ก็ไม่ควรเอื้อประโยชน์ให้แก่เกษตรกร นักลงทุน ควรจะมีข้อกำหนดหลักเกณฑ์ หรือกลไกเพื่อให้เกษตรกรและผู้ประกอบการเข้ามาในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ากฎหมายควรกำหนดให้เกษตรกรเข้าถึงตลาดได้โดยตรง แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากหน่วยในการซื้อขายแต่ละครั้ง หนึ่งสัญญาซื้อขาย คือ 5,000 กิโลกรัม หรือ 5 ตัน ส่วนในการส่งมอบ หนึ่งหน่วยการส่งมอบคือ 20,000 กิโลกรัม หรือ 20 ตัน แสดงว่าเกษตรกรที่จะเข้าทำการซื้อขายจะต้องเป็นเกษตรกรรายใหญ่มาก ๆ ในความเป็นจริงเกษตรกรยางพาราในประเทศไทยหรือในเขตภาคใต้ตอนบนจะเป็นเกษตรกรรายย่อยไม่สามารถมีสินค้ายางพาราจำนวนมากถึงขนาดนั้น หากเป็นเช่นนั้นแม้ก็จะเป็นกำแพงสำคัญในการปิดกั้นทำให้เกษตรกรไม่สามารถเข้าถึงตลาดเช่นเดิม ดังนั้น จึงควรลดปริมาณในหน่วยในการซื้อขาย และหน่วยในการส่งมอบ เพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยได้โดยตรง

จากการศึกษาผู้วิจัยเห็นว่า การเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรงมีอยู่ด้วยกัน 2 ประการ มีดังนี้

(1) ให้ความรู้ความเข้าใจแก่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนในเรื่องการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าให้มากขึ้น ตั้งแต่วัตถุประสงค์ เจตนารมณ์ บทบาทหน้าที่ ความสำคัญ ระบบกลไกการทำงาน ตลอดจนประโยชน์ที่จะได้รับจากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ซึ่งจากผลสำรวจเกษตรกรในเขตภาคใต้ตอนบนยังถือว่าเป็นเรื่องใหม่ และไม่รู้จักรว่ามีตลาดซื้อขายล่วงหน้าด้วย

(2) ควรมีการปรับปรุงกฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ให้เกษตรกรและผู้ประกอบการเกี่ยวกับผลผลิตทางการเกษตรยางพาราสามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง ไม่ต้องทำการซื้อขายผ่านสมาชิกหรือบริษัทโบรกเกอร์

2) ปัญหาการบัญญัติกฎหมายให้ผู้ทำการซื้อขายจะต้องเป็นสมาชิกเท่านั้น เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายหรือไม่

จากผลการศึกษาพบว่า เจตนารมณ์ในการบัญญัติกฎหมาย คือ โดยที่ราคาสินค้าเกษตรขาดเสถียรภาพก่อให้เกิดปัญหาความเสี่ยงแก่เกษตรกร ผู้ประกอบการโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตรและผู้ส่งออก และประกอบกับตลาดสินค้าเกษตรที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้ ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเสถียรภาพของราคาสินค้าเกษตรในระยะยาวและเพื่อส่งเสริมพัฒนาการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เห็นสมควรจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกร ผู้ประกอบการโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตร และผู้ส่งออกสามารถเข้าไปทำการซื้อขายล่วงหน้าสินค้าเกษตรในตลาดที่มีกฎและหลักเกณฑ์การซื้อขายล่วงหน้าที่เหมาะสม รวมถึงมีมาตรการในการซื้อขายล่วงหน้าที่จะก่อให้เกิดความเป็นธรรมและคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนและลูกค้า และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอันจะช่วยลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตรในอนาคต และสามารถวางแผนการผลิตและการค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดได้ โดยสรุปกฎหมายที่บัญญัติมาเพื่อลดความเสี่ยงของความผันผวนราคาสินค้าเกษตรเพื่อประโยชน์แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพารา

แต่ในการบัญญัติกฎหมายกำหนดให้ผู้เข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้ากระทำได้เฉพาะสมาชิกเท่านั้น คือผู้ค้าล่วงหน้าและนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าซึ่งได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการตลาดให้ซื้อขายล่วงหน้าในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

จากผลการวิจัยพบว่าข้อมูลจากทุกฝ่ายยืนยันตรงกันว่าผู้ที่เข้าทำการซื้อขายส่วนใหญ่เป็นนักเก็งกำไร นักลงทุน นักธุรกิจ ไม่ใช่ผู้ที่ประกันความเสี่ยงจากความผันผวนของราคายางพารา

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรแก้ไขกฎหมายโดยเปิดโอกาสให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราเข้าถึงตลาดได้โดยตรง ทั้งมีระบบและส่งเสริมให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพารามีความรู้ความเข้าใจและเพิ่มศักยภาพความสามารถในการเข้าถึงตลาดให้แก่บุคคลดังกล่าวด้วย การที่กฎหมายดังกล่าวที่กำหนดหลักเกณฑ์ ห้ามเกษตรกรและผู้ประกอบการเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง จึงไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว

3) ปัญหาในการวางเงินประกัน

จากการศึกษาพบว่า ตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มาตรา 101 และ 102 กำหนดให้ในการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในตลาดแต่ละครั้งต้องมีการวางเงินประกันไว้กับสำนักหักบัญชี เมื่อสิ้นสุดการซื้อขายแต่ละวันให้สำนักงานหักบัญชี หักบัญชีซื้อขายและปรับฐานบัญชีเงินประกัน กลไกที่สำคัญของตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าที่สำคัญอีก

หน่วยงานหนึ่ง คือ สำนักหักบัญชี ซึ่งตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มาตรา 89 กำหนดให้สำนักหักบัญชีจะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการหักบัญชีซื้อขาย การปรับฐานะบัญชีประกันตามมูลค่าการซื้อขายล่วงหน้า การรับและการส่งมอบสินค้าเกษตร รวมทั้งการจัดทำรายงานซื้อขายล่วงหน้า ทั้งนี้เพื่อความมั่นคง หรือเป็นหลักประกันในการซื้อขายว่าจะไม่มีการบิดพลิ้วหรือผิดสัญญาต่อกัน

การวางเงินประกัน คือในการซื้อขายแต่ละครั้งยังไม่มีชำระราคาซื้อขายทันทีหรือไม่ต้องส่งมอบสินค้ากันทันที เพราะเป็นการซื้อขายในอนาคตอีก 1 เดือน ถึง 7 เดือน ข้างหน้า แต่ต้องมีการวางเงินประกันขึ้นต้น หมายความว่าก่อนทำการซื้อขายจะต้องวางเงินจำนวนนี้ก่อน และมีอัตราเงินประกันขั้นต่ำ หมายความว่าหากเงินประกันที่วางต่ำกว่าที่กำหนดสมาชิกหรือบริษัทโบรกเกอร์จะต้องทำการเรียกเก็บจากลูกค้าเพิ่มเติมให้ครบ โดยปกติจะอยู่ที่ร้อยละ 5 – 10 ซึ่งตามข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า ยางแผ่นรมควัน ชั้น 3 พ.ศ. 2550 ข้อ 18 กำหนดว่า เงินประกันการซื้อขาย การวางเงินประกันสำหรับเดือนที่ยังไม่ครบกำหนดส่งมอบ และเงินประกันสำหรับเดือนที่ครบกำหนดส่งมอบสำหรับการซื้อขายล่วงหน้า สินค้าให้เป็นไปตามกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการวางและการกำหนดอัตราเงินประกัน ปรากฏตามตารางที่ 2.13 เงินประกันประเภทข้อตกลงแบบส่งมอบรับมอบ ที่นำเสนอในบทที่ 2 ไปแล้วนั้น

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ามีทั้งข้อดีและข้อเสีย

ข้อดี คือ หากต้องการทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าไม่ต้องเงินเต็มจำนวน หรือ 100 เปอร์เซ็นต์ ในข้อดีข้อนี้ก็เป็นโอกาสของนักเก็งกำไร นักลงทุน นักธุรกิจ ได้รับประโยชน์คือลงทุนน้อยแต่ได้ผลประโยชน์ตอบแทนในมูลค่าที่สูง แต่ในทางตรงกันข้ามหากขาดทุนก็ต้องรับภาระขาดทุนจำนวนที่สูงเช่นเดียวกัน

ข้อเสีย คือจะต้องมีการวางเงินประกันเพิ่มทุก ๆ วันที่มีการขึ้นลงของราคา หากเป็นเกษตรกรคงไม่มีเวลามานั่งเฝ้าหน้าจอคอมพิวเตอร์เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของราคา หากเงินประกันที่วางอยู่ในเกณฑ์น้อยกว่าเงินประกันขั้นต่ำก็จะต้องวางเงินเพิ่มทันที หากไม่ดำเนินการหรือเพิกเฉยมีผลทำให้หน่วยการซื้อขายที่ถือครองไว้เป็นอันปิดสถานะทันที

เมื่อพิจารณาทั้งข้อดีและข้อเสียดังกล่าว การวางเงินประกันดังกล่าวก็เป็นอุปสรรคทำให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้ยากขึ้นเช่นเดียวกัน

จากผลการสัมภาษณ์ของนายศักดิ์ดา ทองประหลาด ผู้ช่วยผู้จัดการสายงานธุรกิจ และผู้ทำการแทนผู้จัดการตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พบว่าวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร แต่มีกลไกผ่านบริษัทโบรกเกอร์โดยวางเงินประกัน ค่านายหน้าต่าง ๆ เป็นเรื่องที่ไกลตัวเกษตรกร แต่ต่างประเทศมีระบบกลไกอย่างเดียวกัน แต่รัฐบาลช่วยเหลือ ซึ่งประเทศไทยก็สามารถทำได้โดยใช้เงินจำนวน 20,000 ล้านบาท สามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้ เช่นยางพาราในแต่ละปีมีจำนวน 3 แสนตัน วางเงิน 5 เปอร์เซ็นต์ จำนวน 10,000 บาท วางเป็นเงินประกัน ส่วนอีก 10,000 บาทตัวเป็นค่านายหน้าก็เพียงพอ หากทำเช่นนั้นรัฐบาลสามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า ควรปรับปรุงกฎหมายกำหนดให้การวางเงินประกันแยกประเภทของผู้ที่เข้ามาทำการซื้อขายในตลาดล่วงหน้า กล่าวคือ หากเป็นผู้ประกันความเสี่ยง หรือเป็นเกษตรกรที่แท้จริง ควรให้สิทธิพิเศษในการวางเงินประกัน หรือรัฐควรอุดหนุนรับผิดชอบในส่วนนี้ให้แก่เกษตรกรที่แท้จริง หากเป็นนักเก็งกำไรก็ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เดิม

4) ปัญหาในการกำหนดจำนวนหน่วยซื้อขาย และหน่วยการส่งมอบ

จากการศึกษาพบว่าสินค้าที่มีการทำการซื้อขายล่วงหน้าในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าคือสินค้ายางแผ่นรมควัน ชั้น 3 เท่านั้นและมีปริมาณในการทำการซื้อขายมากที่สุดในตลาดส่วนยางแท่งไม่มีปริมาณในการซื้อขาย ผู้วิจัยจะนำเสนอเสนอในส่วนของยางแผ่นรมควัน ชั้น 3 ซึ่งกฎหมายกำหนดว่า (1) หน่วยการซื้อขายมีปริมาณเท่ากับ จำนวนห้าพัน (5,000) กิโลกรัม หรือห้า (5) เมตริกตัน ตามข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยการซื้อขายล่วงหน้ายางแผ่นรมควัน ชั้น 3 พ.ศ. 2550 ข้อ 11 ดังนั้นจะทำการซื้อขายแต่ละครั้งจะต้องเป็นปริมาณจำนวนมาก ๆ

ในส่วนจำนวนปริมาณในการส่งมอบก็เช่นเดียวกัน จะต้องส่งมอบตามที่คณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้ากำหนด โดยตลาดกำหนดว่า หนึ่งหน่วยการส่งมอบมีจำนวนเท่ากับสี่ (4) หน่วยการซื้อขาย หรือเท่ากับปริมาณสินค้าสองหมื่น (20,000) กิโลกรัม หรือยี่สิบ (20) เมตริกตัน ตามข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยการซื้อขายล่วงหน้ายางแผ่นรมควัน ชั้น 3 พ.ศ. 2550 ข้อ 7

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า หากมีความประสงค์จะซื้อขายจะต้องมีปริมาณ 5 ตันต่อหนึ่งหน่วยซื้อขาย แต่หากมีความประสงค์จะส่งมอบจะต้องส่งมอบหน่วยละ 20 ตัน หรือเท่า 1 ตู้คอนเทนเนอร์ในการขนส่งสินค้า หรือ 4 หน่วยสัญญาซื้อขาย แสดงว่าการจะทำการซื้อขายแสดงว่าจะต้องทำการซื้อขายในปริมาณที่มาก ๆ หมายความว่าหากมีความประสงค์ที่จะส่งมอบสินค้ากันจริงจะต้องเป็นเกษตรกรรายใหญ่เท่านั้น หากเป็นเกษตรกรรายย่อย ไม่สามารถเข้าทำการซื้อขายได้ อันนี้ก็เป็นอุปสรรคอีกประการหนึ่ง ทางออกของของปัญหานี้สามารถกระทำได้ 2 กรณี

(1) เกษตรกรชาวสวนยางพาราหรือผู้ประกอบการในเขตภาคใต้ตอนบนรวมตัวกันเป็นสหกรณ์ แล้วขออนุญาตเป็นสมาชิกตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

(2) เกษตรกรหรือผู้ประกอบการเข้าประกันราคา โดยไม่ต้องส่งมอบสินค้าจริง ก่อนถึงกำหนดให้ปิดสถานการณ์ถือครองยอมรับกำไรหรือขาดทุน แล้วนำสินค้าไปขายในตลาดจริงเพื่อชดเชยราคาที่ต้องขาดหายไป ก็จะสามารถขายสินค้ายางพาราในราคาที่ตนกำหนดล่วงหน้าได้ ที่เรียกว่า “ซื้อขายกระดาษ” นั่นเอง

5) ปัญหาสถานะการถือครองสัญญา และการล้างสถานะถือครองสัญญา

จากการศึกษาพบว่า ตามข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยการซื้อขายล่วงหน้ายางแผ่นรมควัน ชั้น 3 พ.ศ. 2550 ข้อ 19 กำหนดให้มีการตรวจสอบความสามารถในการส่งมอบและรับมอบสินค้า ให้สมาชิกผู้ขายและสมาชิกผู้ซื้อทำการตรวจสอบความสามารถในการส่งมอบ และรับมอบตลอดจนการชำระราคาสินค้าของลูกค่าทุกรายของ

คนที่ถือครองข้อตกลงที่จะเข้าสู่เดือนที่ครบกำหนดส่งมอบอยู่ในขณะนั้นตั้งแต่วันที่ทำการที่สาม (3) ก่อนวันซื้อขายสุดท้ายจนถึงสิ้น วันซื้อขายสุดท้ายของข้อตกลงดังกล่าว ทั้งนี้ ในระหว่างเวลาดังกล่าว หากมีเหตุให้สมาชิกผู้ขายหรือสมาชิกผู้ซื้อเชื่อว่า ลูกค้ายรายใดของตนจะไม่สามารถส่งมอบหรือรับมอบและชำระราคาสินค้าให้ถูกต้องครบถ้วนได้ สมาชิกผู้ขายหรือสมาชิกผู้ซื้อที่มีสิทธิในฐานะการถือครองข้อตกลงที่ลูกค้ายรายนั้นถือครองอยู่ บางส่วนหรือทั้งหมดหรือดำเนินการเรียกเก็บเงินประกันการซื้อขายสินค้าเพิ่มเติมจากลูกค้ายราย ดังกล่าวได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามกฎหมายฉบับที่เกี่ยวกับ การวางเงินประกันได้

จากผลการสัมภาษณ์ ทุกฝ่ายให้ข้อมูลตรงกันว่า ในการซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีฐานะการถือครองอยู่ 2 แบบ คือ 1) ถือครองในฐานะเกษตรกรรายใหญ่หรือผู้ประกอบการรายใหญ่มีการถือครองจนถึงวันส่งมอบ และ 2) ถือครองในฐานะนักเก็งกำไร เมื่อเห็นว่าตนได้กำไรก็ทำการล้างฐานะการถือครองสัญญาทันที เพราะในการทำการซื้อหรือขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าไม่จำเป็นต้องส่งมอบสินค้าก็ได้ และมีข้อมูลยืนยันว่าในการซื้อขายล่วงหน้ามีการส่งมอบสินค้ากันจริงไม่เกิน 5 เปอร์เซ็นต์

ผลของการที่สามารถทำการล้างฐานะการถือครองสัญญาได้ โดยไม่ต้องส่งมอบกันจริง จึงเป็นโอกาสให้นักเก็งกำไรเข้ามาในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า มากกว่าเกษตรกรที่แท้จริง และจากการสำรวจในพื้นที่เขตภาคใต้ตอนบนผู้วิจัยพบว่าผู้ที่เข้าไปทำการซื้อขายเพียง 3 ราย ทั้งหมดเป็นพ่อค้ารับซื้อยางพาราที่เข้าไปทำการซื้อขายในฐานะนักเก็งกำไร

ดังนั้น กฎหมายควรปรับปรุงในส่วนนี้ให้เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อเกษตรกรที่แท้จริงสามารถใช้ประโยชน์จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้อย่างเต็มที่ เช่นให้เป็นตลาดซื้อขายล่วงหน้าที่มีการส่งมอบสินค้าจริง เป็นต้น

6) ปัญหาการส่งมอบ

จากการศึกษาพบว่าตามข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า ย่างแผ่นรณรงค์ฯ ขึ้น 3 พ.ศ. 2550 ข้อ 7 กำหนดให้การส่งมอบและรับมอบสินค้าภายในประเทศ หมายความว่า การส่งมอบและรับมอบสินค้าภายในประเทศไทย ณ คลังสินค้าหรือโรงงานในเขตกรุงเทพมหานคร หรือในเขตจังหวัดอื่นตามที่ตลาดประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตลาด และการส่งมอบและรับมอบสินค้าตามเงื่อนไข FOB” หมายความว่า การส่งมอบและรับมอบสินค้าตามเงื่อนไข Free on Board (FOB) กรุงเทพฯหรือแหลมฉบัง

ผู้วิจัยเห็นว่าเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีปริมาณการซื้อขายจำนวนมากและมีการส่งมอบสินค้าจริงให้มากขึ้น ควรกำหนดให้มีการส่งมอบสินค้าในเขตพื้นที่ภูมิภาคที่เกษตรกรมีภูมิลำเนาจะได้สะดวกไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งเป็นจำนวนมาก เช่นให้มีการส่งมอบสินค้าที่ตลาดกลางยางพาราในแต่ละจังหวัด เป็นต้น

4.2.3 แนวทางพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

จากผลการศึกษาผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน ควรมีดังนี้

1) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกฎหมายการซื้อขาย

สินค้าเกษตรล่วงหน้าให้เกษตรกร และผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงตลาดได้โดยตรง ในส่วนปัญหาความมั่นคงและความเสี่ยงของตลาดก็อาจจะกระทำโดยวิธีการให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ เพื่อให้ผู้ที่มีความรู้เรื่อง การเงิน งบประมาณ เศรษฐศาสตร์ ตลอดจนผู้ที่มีความรู้เรื่องซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามาช่วยดูแลบริหารจัดการแทนเกษตรกร และผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

วิธีการดำเนินการ คือให้ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเป็นเจ้าภาพในการแก้ไขกฎหมายให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง ทั้งนี้ควรทำการสำรวจความต้องการของเกษตรกรและผู้ประกอบการเพื่อให้ทราบความต้องการเข้าตลาดและเป็นการให้ความรู้ในเรื่องการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าไปด้วย เมื่อได้ร่างกฎหมายดังกล่าวให้เสนอรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และเสนอกฎหมายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เพื่อเข้าสู่กระบวนการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อไป

ทั้งนี้ ควรกำหนดให้สหกรณ์ที่มีความมั่นคงและเข้มแข็งเข้าเป็นสมาชิกตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าโดยตรงก่อน เพราะสหกรณ์กลุ่มนี้มีศักยภาพและความพร้อมอยู่แล้ว เช่น สหกรณ์สุราษฎร์ธานี เป็นต้น

2) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกฎหมายให้เป็นไปตาม

เจตนารมณ์ในการคุ้มครองความเสี่ยงอันเกิดจากความผันผวนของราคาขึ้นและลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกษตรกรสามารถกำหนดหรือรู้ราคาสินค้ายางพาราในอนาคตได้ จะได้วางแผนในการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือให้ความสำคัญแก่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราที่แท้จริง ไม่เอื้อประโยชน์ให้แก่นักเก็งกำไร หรือนักลงทุน หรือนักธุรกิจจนเกินไป

วิธีการดำเนินการ คือให้ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเป็นเจ้าภาพในการแก้ไขกฎหมายให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง โดยกำหนดสิทธิพิเศษให้แก่เกษตรกร เช่น อุดหนุนเงินประกัน หรืออัตราค่าธรรมเนียมในการทำการซื้อขายในอัตราพิเศษ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเข้าทำการซื้อขายตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าให้มีจำนวนปริมาณมาก ๆ เมื่อได้ร่างกฎหมายดังกล่าวให้เสนอรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และเสนอกฎหมายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เพื่อเข้าสู่กระบวนการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อไป

3) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกฎหมายกำหนดให้เกษตรกรยางพาราวางเงินประกันในอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษ และรัฐบาลควรเข้ามาอุดหนุนหรือรับผิดชอบในส่วนค่าธรรมเนียมพิเศษนี้ จะได้ไม่เป็นภาระแก่เกษตรกรจนมากเกินไป และจะทำให้เกษตรกรใช้ประโยชน์จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าอย่างเต็มที่

วิธีการดำเนินการ คือให้ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเป็นเจ้าภาพในการแก้ไขกฎหมายให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง โดยกำหนดสิทธิพิเศษให้แก่เกษตรกร กล่าวคือ ให้องค์กรสวนยาง (อสย.) เป็นเจ้าภาพในการอุดหนุนวางเงินประกันให้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพารา และให้คณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าออกประกาศว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมในการทำการซื้อขายในอัตราพิเศษสำหรับเกษตรกรและผู้ประกอบการ เพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถเข้าแข่งขันตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อได้ร่างกฎหมายดังกล่าวให้เสนอรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และเสนอกฎหมายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เพื่อเข้าสู่กระบวนการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อไป

4) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกำหนดปริมาณของหน่วยซื้อขายและปริมาณในการส่งมอบให้น้อยลงกว่าเดิม กล่าวคือเดิมกำหนดปริมาณหนึ่งหน่วยในการซื้อขายคือ 10,000 กิโลกรัม หรือ 10 ตัน ส่วนหน่วยในการส่งมอบเดิมกำหนดเป็นหนึ่งหน่วยส่งมอบคือ 20,000 กิโลกรัม หรือ 20 ตัน ควรกำหนดใหม่เป็นปริมาณหนึ่งหน่วยในการซื้อขายคือ 1,000 กิโลกรัม หรือ 1 ตัน ในส่วนหน่วยในการส่งมอบกำหนดเป็นหนึ่งหน่วยส่งมอบคือ 2,000 กิโลกรัม หรือ 2 ตัน เพื่อให้เกษตรกรรายย่อยสามารถเข้าทำการซื้อขายในตลาดได้คล่องตัว

วิธีการดำเนินการ คือให้ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยออกขอบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้ายางแผนรมคว้น ชั้น 3 พ.ศ. ... และ ข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้ายางแห่งเอสทีอาร์ 20 (STR20) พ.ศ. ... กำหนดให้ปริมาณหนึ่งหน่วยในการซื้อขายคือ 1,000 กิโลกรัม หรือ 1 ตัน ในส่วนหน่วยในการส่งมอบกำหนดเป็นหนึ่งหน่วยส่งมอบคือ 2,000 กิโลกรัม หรือ 2 ตัน

5) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกฎหมายให้เป็นตลาดการซื้อขายจริง หรือมีการส่งมอบกันจริง ไม่ใช่ตลาดซื้อขายกระดาษ กล่าวคือจะต้องกำหนดไม่ให้มีการล้างสถานการณ์ถือครองสัญญา เพิ่มขึ้นอีกรูปแบบหนึ่ง

วิธีการดำเนินการ คือให้ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย เป็นเจ้าภาพยกร่างแก้ไขกฎหมายให้เป็นตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยให้มีการทำการส่งมอบสินค้ากันจริงและกำหนดไม่ให้มีการล้างสถานการณ์ถือครองสัญญา เพิ่มขึ้นอีกรูปแบบหนึ่ง เมื่อได้ร่างกฎหมายดังกล่าวให้เสนอรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และเสนอกฎหมายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เพื่อเข้าสู่กระบวนการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อไป

6) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอกำหนดสถานที่ส่งมอบเพิ่มเติมให้มีทุกภูมิภาคในเขตภาคใต้ตอนบน อาจจะกำหนดให้ตลาดกลางยางพาราในแต่ละจังหวัดที่มีเป็นสถานที่ส่งมอบก็ได้เพื่อความสะดวกและคล่องตัวในการส่งมอบสินค้า

วิธีการดำเนินการ คือให้ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย เป็นเจ้าภาพยกร่างแก้ไขกฎหมายให้เป็นตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยให้มีการทำการส่งมอบสินค้ากันจริง ณ ตลาดกลางยางพาราทุกจังหวัด เมื่อได้ร่างกฎหมายดังกล่าวให้เสนอรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และเสนอกฎหมายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เพื่อเข้าสู่กระบวนการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อไป

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยปัญหาการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กรณีศึกษาสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน ได้ผลการสรุปงานวิจัยดังนี้

5.1 บทสรุป

5.1.1 บริบทการซื้อขายยางพาราและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

บริบทการซื้อขายยางพาราและกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้นจะเห็นว่า ตลาดในการซื้อขายยางพาราแบ่งออกเป็น 3 ตลาด คือ

1) **ตลาดซื้อขายยางพาราท้องถิ่น** ซึ่งตลาดนี้เป็นตลาดที่มีการซื้อขายกันจริง เกษตรกรนิยมใช้ตลาดนี้มากที่สุด ข้อดีคือมีการส่งมอบกันจริง และได้เงินชำระราคาค่ายางพาราทันที แต่มีข้อเสียคือราคาผันผวนมากจึงมีความเสี่ยง และอาจถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลางได้ ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องคือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการซื้อขาย เมื่อมีข้อเสนอ มีคำสนองถูกต้องตรงกัน สัญญาเกิดขึ้น กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ซื้อขายโอนทันที

2) **ตลาดกลางยางพารา** ซึ่งเป็นตลาดที่ใหญ่ขึ้นมาผู้ที่นำสินค้ามาประมูลขายในตลาดนี้จะต้องมีปริมาณในการซื้อขายจำนวนมาก และก็ยังได้รับความนิยมจากเกษตรกรรายใหญ่และผู้ประกอบการเช่นเดียวกัน เพราะเป็นตลาดที่มีการซื้อขายกันจริงเช่นกัน ส่วนกฎหมายที่เกี่ยวข้องคือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการขายทอดตลาด เพราะมีลักษณะเป็นการประมูลระหว่างผู้เข้าประมูลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ผู้ที่ให้ราคาสูงสุดจะเป็นผู้ชนะการประมูล จะต้องผูกพันในข้อเสนอการประมูลนั้นตลอดไป จนกว่าจะปฏิบัติตามข้อตกลงในสัญญา หรือมีผู้ยื่นข้อเสนอประมูลที่สูงกว่าตนก็จะหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ

3) **ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า** ซึ่งตลาดนี้เป็นการซื้อขายกันในอนาคต ไม่ต้องมีการส่งมอบสินค้าทันที และไม่ต้องชำระราคาที่ซื้อขายทันที ให้ชำระราคาและส่งมอบกันในอนาคตตามที่ตกลงไว้ ตลาดนี้มีผู้ให้ความสำคัญน้อย โดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องคือ พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542

5.1.2 ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ศึกษากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

ในส่วนของปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ศึกษากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนนั้น จากผลการศึกษาได้ข้อสรุปว่า รัฐให้ความสำคัญกับสินค้าเกษตรกรรม โดยกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ในส่วนที่ 7 เรื่องแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ มาตรา 84 ว่าให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ เรื่องที่สำคัญ ๆ คือ คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิต และการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตร ได้รับผลิต ตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบของสภาเกษตรกรเพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร และอีกทั้ง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 - 2559 ในข้อ 5. เรื่องแนวทางการพัฒนา (ภาคเกษตร) กำหนดให้การสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้ ส่งเสริมระบบตลาดกลางสินค้าเกษตรและตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ โดยการสนับสนุนสิ่งจูงใจ เช่น สินเชื่อเงื่อนไขผ่อนปรนให้กับผู้ประกอบการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการตลาดกลางสินค้าเกษตร เพื่อให้เกิดกลไกตลาดที่มีความเป็นธรรม และสนับสนุนให้สถาบันเกษตรกรสามารถเข้ามาทำธุรกรรมในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า เป็นต้น

แต่ในทางปฏิบัติมีการบัญญัติพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 และมีการจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย แต่ตลาดดังกล่าวปริมาณในการทำการซื้อขายยังมีจำนวนปริมาณไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งผู้วิจัยเห็นปัญหาทางกฎหมายและได้ข้อสรุปดังนี้

1) ปัญหาในการเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

จากผลการศึกษาพบว่าโดยผลของกฎหมายเกษตรและผู้ประกอบการไม่สามารถเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง เพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยได้โดยตรง

2) ปัญหาการบัญญัติกฎหมายให้ผู้ทำการซื้อขายจะต้องเป็นสมาชิกเท่านั้น เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายหรือไม่

จากผลการศึกษาพบว่า เจตนารมณ์ในการบัญญัติกฎหมาย คือเพื่อลดความเสี่ยงของความผันผวนราคาสินค้าเกษตรเพื่อประโยชน์แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพารา แต่ในการบัญญัติกฎหมายกำหนดให้ผู้ที่ทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตร กฎหมายดังกล่าวที่กำหนดหลักเกณฑ์ห้ามเกษตรกรและผู้ประกอบการเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรงจึงไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเปิดโอกาสให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราเข้าถึงตลาดได้โดยตรง เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของกฎหมาย

3) ปัญหาในการวางเงินประกัน

จากการศึกษาพบว่าในการทำการซื้อขายเพื่อความมั่นคงของตลาดและเพื่อไม่ให้เกิดการผิดสัญญากันได้อย่างง่ายจะต้องมีการวางเงินประกัน และเงินประกันดังกล่าวจะต้องรักษาสถานะไม่น้อยกว่าวงเงินประกันขั้นต่ำตลอดระยะเวลาที่ถือครองสัญญา จึงเป็นอุปสรรคแก่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนเป็นอย่างมากคือจะต้องติดตามความเคลื่อนไหวของราคาทุกวัน ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า ควรปรับปรุงกฎหมายกำหนดให้การวางเงินประกันแยกประเภทของผู้ที่เข้ามาทำการซื้อขายในตลาดล่วงหน้า กล่าวคือ หากเป็นผู้ประกันความเสี่ยง หรือเป็นเกษตรกรที่แท้จริงควรให้สิทธิพิเศษในการวางเงินประกัน หรือรัฐควรอุดหนุนรับผิดชอบในส่วนนี้ให้แก่เกษตรกรที่แท้จริง หากเป็นนักเก็งกำไรก็ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เดิม

4) ปัญหาในการกำหนดจำนวนหน่วยซื้อขาย และหน่วยการส่งมอบ

จากการศึกษาพบว่า หากมีความประสงค์จะซื้อขายจะต้องมีปริมาณ 5 ตันต่อหนึ่งหน่วยซื้อขาย แต่หากมีความประสงค์จะส่งมอบจะต้องส่งมอบหน่วยละ 20 ตัน หรือเท่า 1 ตูคอนเทนเนอร์ในการขนส่งสินค้า หรือ 4 หน่วยสัญญาซื้อขาย แสดงว่าการจะทำการซื้อขายแสดงว่าจะต้องทำการซื้อขายในปริมาณที่มาก หมายความว่าหากมีความประสงค์ที่จะส่งมอบสินค้ากันจริงจะต้องเป็น

เกษตรกรรายใหญ่เท่านั้น หากเป็นเกษตรกรรายย่อย ไม่สามารถเข้าทำการซื้อขายได้ อันนี้ก็เป็นอุปสรรคอีกประการหนึ่ง ดังนั้นจึงควรลดปริมาณในการซื้อขายและปริมาณในการส่งมอบ

5) ปัญหาสถานะการถือครองสัญญา และการล้างสถานะถือครองสัญญา

จากการศึกษาพบว่า ผลของการที่สามารถทำการล้างสถานะการถือครองสัญญาได้โดยไม่ต้องส่งมอบกันจริง จึงเป็นโอกาสให้นักเก็งกำไรเข้ามาในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า มากกว่าเกษตรกรที่แท้จริง และจากการสำรวจในพื้นที่เขตภาคใต้ตอนบนผู้วิจัยพบว่า มีผู้ที่เข้าไปทำการซื้อขายเพียง 3 ราย ทั้งหมดเป็นพ่อค้ารับซื้อยางพาราที่เข้าไปทำการซื้อขายในฐานะนักเก็งกำไร

ดังนั้น กฎหมายควรปรับปรุงในส่วนนี้ให้เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อเกษตรกรที่แท้จริงสามารถใช้ประโยชน์จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้อย่างเต็มที่ เช่นให้เป็นตลาดซื้อขายล่วงหน้าที่มีการส่งมอบสินค้าจริง เป็นต้น

6) ปัญหาการส่งมอบ

จากการศึกษาพบว่า กำหนดให้มีการส่งมอบและรับมอบสินค้าตามเงื่อนไข Free on Board (FOB) กรุงเทพฯหรือแหลมฉบัง ซึ่งจะเป็นภาระแก่เกษตรกรเป็นอย่างมาก ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีปริมาณการซื้อขายจำนวนมากและมีการส่งมอบสินค้าจริงให้มากขึ้น ควรกำหนดให้มีการส่งมอบสินค้าในเขตพื้นที่ภูมิภาคที่เกษตรกรมีภูมิลำเนาจะได้สะดวกไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งเป็นจำนวนมาก เช่นให้มีการส่งมอบสินค้าที่ตลาดกลางยางพาราในแต่ละจังหวัด เป็นต้น

5.1.3 แนวทางพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

จากการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าเกษตรกรประกอบอาชีพยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนส่วนใหญ่ทำการซื้อขายสินค้ายางพาราในตลาดท้องถิ่น และไม่รู้จักตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย จึงไม่ได้ใช้ประโยชน์จากตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ทำให้ขาดโอกาสในการประกันความเสี่ยงของราคางพาราดังเจตนาที่กฎหมายกำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน ดังนี้

1) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงตลาดได้โดยตรง ในส่วนปัญหาความมั่นคงและความเสี่ยงของตลาดก็อาจจะกระทำโดยวิธีการให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ เพื่อให้ผู้ที่มีความรู้เรื่อง การเงิน งบประมาณ เศรษฐศาสตร์ ตลอดจนผู้ที่มีความรู้เรื่องซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามาช่วยดูแล บริหารจัดการแทนเกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

2) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกฎหมายให้เป็นไปตามเจตนาที่มุ่งคุ้มครองความเสี่ยงอันเกิดจากความผันผวนของราคาขึ้นและลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกษตรกรสามารถกำหนดหรือรู้ราคาสินค้ายางพาราในอนาคตได้ จะได้วางแผนในการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือให้ความสำคัญแก่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราที่แท้จริง ไม่เอื้อประโยชน์ให้แก่ นักเก็งกำไร หรือนักลงทุน หรือนักธุรกิจจนเกินไป

3) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกฎหมายกำหนดให้เกษตรกรยางพาราวางเงินประกันในอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษ และรัฐบาลควรเข้ามาอุดหนุนหรือรับผิดชอบในส่วนค่าธรรมเนียมพิเศษนี้ จะได้ไม่เป็นภาระแก่เกษตรกรจนมากเกินไป และจะทำให้เกษตรกรใช้ประโยชน์จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าอย่างเต็มที่

4) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกำหนดปริมาณของหน่วยซื้อขายและปริมาณในการส่งมอบให้น้อยลงกว่าเดิม กล่าวคือเดิมกำหนดปริมาณหนึ่งหน่วยในการซื้อขายคือ 10,000 กิโลกรัม หรือ 10 ตัน ส่วนหน่วยในการส่งมอบเดิมกำหนดเป็นหนึ่งหน่วยส่งมอบคือ 20,000 กิโลกรัม หรือ 20 ตัน ควรกำหนดใหม่เป็นปริมาณหนึ่งหน่วยในการซื้อขายคือ 1,000 กิโลกรัม หรือ 1 ตัน ในส่วนหน่วยในการส่งมอบกำหนดเป็นหนึ่งหน่วยส่งมอบคือ 2,000 กิโลกรัม หรือ 2 ตัน เพื่อให้เกษตรกรรายย่อยสามารถเข้าทำการซื้อขายในตลาดได้คล่องตัว

5) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกฎหมายให้เป็นตลาดการซื้อขายจริง หรือมีการส่งมอบกันจริง ไม่ใช่ตลาดซื้อขายกระดาษ กล่าวคือจะต้องกำหนดไม่ให้มีการล้างสถานการณ์ถือครองสัญญา

6) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอกำหนดสถานที่ส่งมอบเพิ่มเติมให้มีทุกภูมิภาคในเขตภาคใต้ตอนบน อาจจะกำหนดให้ตลาดกลางยางพาราในแต่ละจังหวัดที่มีเป็นสถานที่ส่งมอบก็ได้เพื่อความสะดวกและคล่องตัวในการส่งมอบสินค้า

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ภาครัฐควรให้ความสำคัญแก่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเรื่องการประกันความเสี่ยงราคาอย่างจริงจัง โดยส่งเสริมสนับสนุนให้มีจำนวนปริมาณในการเข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยให้มีจำนวนมาก ๆ เพื่อไม่ให้นายทุนสามารถครอบงำราคาสินค้าเกษตรได้ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรและผู้ประกอบการสามารถเห็นราคายางพาราในอนาคตได้

2) ภาครัฐควรให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราจะต้องสามารถเข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง และให้การสนับสนุนเกษตรกรและผู้ประกอบการหลายด้าน เช่น อุดหนุนวางเงินประกัน อัตราค่าธรรมเนียมเป็นพิเศษ ลดจำนวนปริมาณน้ำหนักในการซื้อขาย และส่งมอบให้น้อยลง และให้มีการส่งมอบสินค้าจริงและสถานที่ใกล้บ้าน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรกช แก้วไพฑูรย์. (2554) ง. **ปัญหาการเกิดสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าภายใต้พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- . (2554) จ. เรื่องเดิม. อ้างจาก อัจฉรวรรณ งามญาณ. (2544). **ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า**. กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- . (2554) ก. **ปัญหาการเกิดสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าภายใต้พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อ้างจาก Wayne D Greenstone. (1977) **The CFTC and Government Reorganization Preserving Regulatory Independence**. The Business Lawyer 33
- . (2554) ข. เรื่องเดิม. อ้างจาก Steven H Gifis. (1991) **Law Dictionary**, Third edition. New York:Barron's
- . (2554) ค. เรื่องเดิม. อ้างจาก Joseph R Nolan. **Black's Law Dictionary**. Sixth edition (St Paul Minnesota:West Publishing,1990)
- ข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า ยางแผ่นแท่ง เอสทีอาร์ 20 พ.ศ. 2554. ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET). (2558). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/regulation/commodity.php> (วันที่ค้นข้อมูล : 22 มิถุนายน 2558)
- คมกฤช สุวดี. (2538). **ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าศึกษาเฉพาะกรณีข้างและยางพารา**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อ้างจาก อำนวย ปะติเส และภิรมย์ศักดิ์ สาสุณีย์. (2520). **ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า**
- ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET). (2554) จ. **ลงทุนอย่างไร...ใน AFET เพื่อบริหารความเสี่ยง และเพื่อการลงทุน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เอส.พี.เอ็น.การพิมพ์. อ้างจาก : ดร.พีรพล ประเสริฐศรี. (2549). กรุงเทพฯธุรกิจ.
- . **เราจะใช้ประโยชน์จาก AFET...ได้ อย่างไร**. (2554) ณ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เอส.พี.เอ็น.การพิมพ์
- . **ซื้อขายยางพาราล่วงหน้าใน AFET**. (ม.ป.ป.) ซ.
- . (2558) ก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/products/RSS3/> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)
- . (2555) ข. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/v081/thai/product/rss3/>. (วันที่ค้นข้อมูล : 15 ธันวาคม 2555)
- . (2558) ค. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/products/RSS3/> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)

- . (2558) ง. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/data/monthly-report.php>(วันที่ค้นข้อมูล 12 เมษายน 2558)
- . (2555) ฉ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/v081/thai/product/rss3/>. (วันที่ค้นข้อมูล : 15 ธันวาคม 2555)
- . (2558) ช. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/about-us/index.php> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)
- . (2558) ญ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/products/RSS3/> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)
- . (2558) ฎ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/member/broker.php> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)
- . (2558) ฏ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/products/RSS3/specification.php> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)
- . (2558) ฐ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/data/monthly-report.php>(วันที่ค้นข้อมูล 12 เมษายน 2558)
- . (2558) ท. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/about-us/index.php> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)
- . (2558) ฒ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/about-us/index.php> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)
- ปัญญา หิรัญศรี. (2547). **การลงทุนในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า**. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์
- พระราชบัญญัติซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 (2542, 15 ตุลาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 116 ตอนที่ 86 ก. หน้า 4 – 42
- ภาวิณี กรุดทอง. (2549). **นิติสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายในสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อ้างจาก อัจฉราวรรณ งามญาณ. (2548). **ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า**. กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (อัดสำเนา)
- มงคล ทวีวิทย์. (2545). **สัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 : ศึกษากรณีเฉพาะรูปแบบและการบังคับใช้สัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2557 : [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.oae.go.th/ewt_news.php?nid=13577. (วันที่ค้นข้อมูล : 2 ตุลาคม 2557)
- สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร. (2556) ก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm. (วันที่ค้นข้อมูล : 7 มกราคม 2556)

- . (2556) ข. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm. (วันที่ค้นข้อมูล : 7 มกราคม 2556)
- . (2558) ค. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.rubberthai.com/price/today%20price/local_rubber.htm (วันที่ค้นข้อมูล 12 เมษายน 2558)
- . (2558) ง. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.rubberthai.com/price/price_index.htm (วันที่ค้นข้อมูล 12 เมษายน 2558)
- สำนักกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง. (2550). เอกสารประกอบการฝึกอบรมพนักงานบรรจุใหม่ วันที่ 27 – 29 สิงหาคม 2550 ณ มาริไทม์ ปาร์ค แอนด์ สปา รีสอร์ท จังหวัดกระบี่ (อัดสำเนา)
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ (ก.ส.ล.). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : (http://www.aftc.or.th/investor_7.php. (วันที่ค้นข้อมูล : 1 กรกฎาคม 2556)
- . (2550). **สารนารูู้ จาก ก.ส.ล. ตอน ประกันความเสี่ยงด้วยสัญญาซื้อขายยางล่วงหน้า**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัท บานาน่า กราฟฟิค จำกัด
- สำนักส่งเสริมและบริหารระบบการค้าภายใน (DIT). (2556) ก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://mwsc.dit.go.th/Upload/web_old/Web_future/feature1_market.htm. (วันที่ค้นข้อมูล : 15 กุมภาพันธ์ 2556)
- . (2556) ข. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://mwsc.dit.go.th/Upload/web_old/Web_future/thai_future.htm. (วันที่ค้นข้อมูล : 15 กุมภาพันธ์ 2556)
- . (2556) ค. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://mwsc.dit.go.th/Upload/web_old/Web_future/futermarket_2_2.html. (วันที่ค้นข้อมูล : 15 เมษายน 2556)
- . (2556) ง. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://mwsc.dit.go.th/Upload/web_old/Web_future/feature_market.htm. (วันที่ค้นข้อมูล 5 มิถุนายน 2556)
- เอกชัย พฤษชัยอำไพ. (2547). **คู่มือยางพารา**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ เทพพิทักษ์
- องค์การสวนยาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (อ.ย.ส.). (2555). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.reothai.co.th/Para1.htm>. (วันที่ค้นข้อมูล : 15 ธันวาคม 2555)
- Dalian Commodity Exchange (DCE). (2557)). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.dce.com.cn/portal/cate?cid=1114585896100>. (วันที่ค้นข้อมูล : 1 เมษายน 2557)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. บทสัมภาษณ์

ภาคผนวก ข. บทความ

ภาคผนวก ก.
บทสัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์
นายประยุทธ์ ศิริสวัสดิ์พัฒน์
รองเลขาธิการ ปฏิบัติงานแทนเลขาธิการคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า
(ก.ส.ล.)

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2557
ณ สำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า
ชั้น 15 อาคาร ซีอาร์ซี ทาวเวอร์ ออล ซีซั่นส์เพลส
87/2 ถนนวิทย์ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

ปัญหาทางกฎหมายในประเด็นการเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าของเกษตรกรสวนยางพาราหรือผู้ประกอบการยางพาราตามพระราชบัญญัติซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 จะต้องทำการซื้อขายผ่านตัวแทน (โบรกเกอร์) เท่านั้น นายประยุทธ์ ศิริสวัสดิ์พัฒน์ เห็นว่าไม่เกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมาย แต่ปัญหอยู่ที่เกษตรกรสามารถนำกฎหมายดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด เหตุผลคือ 1) เกษตรกรรู้จักตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าดีพอแล้วหรือยัง 2) การซื้อขายปกติจะต้องมีเงินที่ต้องมาวางและต้องมีความเสี่ยงในกำไรหรือขาดทุน ผู้ที่เข้ามาในตลาดก็ต้องรู้ว่าทำการซื้อขายตอนไหน

หลักการของตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเปรียบเสมือนการดำเนินงานของบริษัท ประกันภัยที่ต้องไปหาคนทำประกัน และต้องไปหาลูกค้าที่ดี เพราะมีเรื่องเงินเข้ามาเกี่ยวข้อง มีกำไร-ขาดทุน ในเมื่อการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีความเสี่ยง ตลาดจะต้องอยู่ในฐานที่ไม่มีเสี่ยง โดยจะต้องนำตลาดออกจากความเสี่ยง เพื่อความมั่นคง ความน่าเชื่อถือ วิธีการคือจะต้องมี โบรกเกอร์มารับความเสี่ยง เมื่อมีการบิดพลิ้ว ผิดสัญญา โบรกเกอร์จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ โดยวิธีการจะต้องมีเงินมาวางเป็นทอด ๆ ซึ่งลูกค้าต้องนำเงินมาวางกับโบรกเกอร์ และ โบรกเกอร์ก็นำเงินมาวางกับตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าต่อไป อันเป็นหลักประกันความเสี่ยง หากยอมให้ลูกค้าเข้ามาทำการซื้อขายในตลาดโดยตรง เมื่อมีการผิดสัญญาตลาดฯ ไม่รู้จักลูกค้าเลยไม่สามารถไล่เบี้ยได้อย่างมีประสิทธิภาพและตลาดฯตกอยู่ในฐานะแบกรับความเสี่ยง ซึ่งเป็นวิธีการสากลทั่วโลกก็ปฏิบัติกันเช่นนี้

ปัญหาทางกฎหมายผมเห็นว่าน่าจะอยู่ที่การควบคุมดูแลยังไม่สมบูรณ์ เช่นบทลงโทษ กรณีโบรกเกอร์กระทำผิดมีโทษทางอาญา จำคุก ซึ่งความจริงแล้วกฎหมายดังกล่าวควรจะเป็นกฎหมายมหาชน ควรมีมาตรการบังคับทางมหาชน ไม่ควรลงโทษโบรกเกอร์รุนแรงถึงจำคุก หรือ กรณีโบรกเกอร์ตกเป็นบุคคลล้มละลาย ควรมีมาตรการที่มีผลเฉพาะโบรกเกอร์ไม่ควรมีผลกระทบหรือความเสียหายถึงลูกค้าที่เข้ามาทำการซื้อขาย

ปัญหาการส่งมอบสินค้าในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า โดยปกติแล้วมีการส่งมอบสินค้าจริงไม่เกิน 5 เปอร์เซ็นต์ของปริมาณซื้อขายทั้งหมดในตลาดฯ

ในส่วนข้อมูลลูกค้าที่เข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เนื่องจากระบบของตลาดฯ จำแนกเป็น 2 พวก คือ ผู้ประกันความเสี่ยง และนักลงทุน และคณะกรรมการกำกับตลาดซื้อขาย

สินค้าเกษตรล่วงหน้าไม่อาจให้ข้อมูลได้ว่าลูกค้าเป็นใคร อยู่ที่ไหน เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลความลับส่วนบุคคล และหากข้อมูลดังกล่าวมีการเผยแพร่เกรงว่าจะมีการแย่งชิงลูกค้าระหว่างบริษัทโบรกเกอร์

กรณีสหกรณ์เกษตรกรเข้าถึงตลาดได้โดยการเป็นลูกค้าผ่านบริษัทโบรกเกอร์โดยการวางเงินเพื่อป้องกันการผิดสัญญา ความจริงแล้วสหกรณ์ควรเข้ามาบริหารความเสี่ยงในตลาดได้โดยการกำหนดราคาล่วงหน้า โดยไม่จำเป็นต้องส่งมอบในตลาดฯก็ได้ ส่วนใหญ่ผู้ที่ต้องการส่งมอบสินค้าจริงคือผู้ประกอบการรายใหญ่

ส่วนใหญ่ผู้ที่เข้ามาในตลาดฯเป็นลูกค้าเก็งกำไรมากกว่า แต่หากยอมให้มีเฉพาะผู้ประกันความเสี่ยงเท่านั้นตลาดฯจะมีจำนวนเข้าทำการซื้อขายน้อยมาก จึงต้องยอมให้มีนักเก็งกำไรเข้ามาเพื่อไม่ให้เกิดการกำหนดราคาโดยเฉพาะผู้ประกอบการรายใหญ่เท่านั้น จึงให้ผู้เข้ามาในตลาดฯจำนวนมากเพื่อไม่ให้มีผู้ใดผู้หนึ่งกำหนดราคาได้เพียงฝ่ายเดียว

โดยหลักการกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าต้องการให้มีการประกันความเสี่ยงสามารถรู้ขนาดทำให้เกษตรกรสามารถมีที่ส่งมอบสินค้า แต่ความจริงแล้วตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าต้องยอมรับมีการเก็งกำไร โดยหลักการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีความสมบูรณ์ในการสร้างกลไกในการสร้างราคาไม่ได้ หากอยากได้ของก็มีของให้ส่งมอบ หากต้องการเก็งกำไรก็สามารถทำได้

อย่างไรก็ดี เกษตรกรแม้ว่าจะเข้ามาในตลาดหรือไม่เข้าก็ตามสามารถได้รับประโยชน์จากตลาดซื้อขายล่วงหน้า เพราะสามารถรู้ราคาว่าควรจะทำการซื้อขายในตลาดท้องถิ่นในราคาเท่าใด

ในต่างประเทศกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าออกแบบเพื่อเกษตรกร เพราะต่างประเทศมีเกษตรกรรายใหญ่ แต่ในประเทศไทยไม่ได้ออกแบบมาอย่างเดียวกับต่างประเทศ เพราะประเทศไทยมีเกษตรกรเป็นรายเล็ก รายน้อย หากตลาดฯทำงานได้สมบูรณ์ก็จะเกิดความเป็นธรรมในตลาด สามารถมีราคาอ้างอิง หลักจะทำให้ตลาดทำงานได้อย่างสมบูรณ์ทำงานง่าย ๆ คือให้มีจำนวนการซื้อขายจำนวนมาก แต่เกษตรกรมีจำนวนเล็กเกินไป ผู้ที่จะทำให้ตลาดฯสมบูรณ์คือนักเก็งกำไรเพราะมีอำนาจกำลังซื้อขายได้มากกว่าเกษตรกร

ความจริงแล้วสหกรณ์สามารถเข้ามาในตลาดฯ ได้โดยการรวมตัวจากเกษตรกรจำนวนมาก ๆ เพราะสหกรณ์เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับเงิน กลไกการตลาด

บทสัมภาษณ์
นายศักดิ์ดา ทองปลาด
ผู้ช่วยผู้จัดการสายงานธุรกิจ และผู้ทำการแทนผู้จัดการ
ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2557
ณ ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย
เลขที่ 87/2 ชั้น 15 อาคารซีอาร์ซี ออลซีซั่นเพลส
ถนนวิทย์ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330

ปัญหาทางกฎหมายในประเด็นการเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าของเกษตรกรสวนยางพาราหรือผู้ประกอบการยางพาราตามพระราชบัญญัติซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 จะต้องทำการซื้อขายผ่านตัวแทน (โบรกเกอร์) เท่านั้น นายศักดิ์ดา ทองปลาด เห็นว่าเนื่องจาก การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีความเสี่ยง กฎหมายจึงกำหนดคนกลางเข้าทำหน้าที่ซื้อขายแทนเพื่อ ลดความเสี่ยง แต่มีบางประเทศ ยอมให้เกษตรกรเข้าถึงตลาดได้โดยตรง เช่นประเทศจีน แต่ความจริง แล้วเกษตรกรสามารถเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้ โดยผ่านคนกลาง อาจจะไม่ใช่บริษัท โบรกเกอร์ก็ได้ เช่น อสย. หรือ สหกรณ์ โดยบางประเทศยอมให้กลุ่มนี้ได้รับสิทธิประโยชน์ เช่นเงิน ประกัน หรือค่านายหน้าหลายประเทศรัฐบาลเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้หมด ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า เป็นกลไกที่ไม่ค่อยใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ที่เข้ามาทำการซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าส่วนมากมักจะเป็นนักเก็งกำไร แต่อย่างไรก็ตาม หากเป็นเกษตรกรมีส่วนเกี่ยวข้องกับยางพารา เขาจะได้รับประโยชน์จากตลาดซื้อขาย สินค้าเกษตรล่วงหน้าเป็นอย่างมาก เช่นในช่วงที่ยางพารามีราคาขึ้นสูงมาก แต่เกษตรกรต้องการลด ความเสี่ยงสามารถเข้าไปเสนอขายล่วงหน้าในราคาที่ 100 บาทต่อกิโลกรัม หากถึง ณ วันนั้นราคาใน ท้องตลาดจริง 90 บาท ก็ปิดสถานะของสัญญาได้กำไร 10 บาท นำสินค้ามาขายตลาดจริง 90 บาท ในทางตรงกันข้าม หากราคาในตลาด 110 บาท เกษตรกรจะขาดทุน 10 บาท แต่เกษตรกรนำสินค้าที่ มีอยู่ไปขายในตลาดจริงได้ 110 บาท สรุปไม่ว่าราคาจะขึ้นหรือลงอย่างไรก็ตามเกษตรกรก็จะขาย ยางพาราในราคา 100 บาทตามที่ตั้งใจไว้ หากไม่มีกลไกตลาดนี้ เกษตรกรก็จะขายได้ในราคาตลาดจริง เท่านั้น ไม่สามารถลดความเสี่ยงในราคาได้ แต่ในประเทศไทยกลไกตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ไม่ค่อยมีการนำไปใช้มากเท่าที่ควร ก็เลยเป็นเรื่องของโชคชะตา ในส่วนนักเก็งกำไร จะมีความเสี่ยง เป็น 2 เท่า เพราะเขาไม่มีสินค้าอยู่ในความครอบครอง ประเด็นนี้เป็นประเด็นสำคัญ

วัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร แต่มี กลไกผ่านทางบริษัทโบรกเกอร์ ต้องวางเงินประกัน ค่านายหน้าต่าง ๆ เป็นเรื่องที่ไกลตัวเกษตรกร แต่ ต่างประเทศมีระบบกลไกอย่างเดียวกัน แต่รัฐบาลช่วยเหลือ ซึ่งบ้านเราก็สามารถทำได้โดยใช้เงิน จำนวน 20,000 ล้านบาทสามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้ เช่นยางพาราในแต่ละปีมีจำนวน 3 แสนตัน

วางเงิน 5 เพอร์เซ็นต์ จำนวน 10,000 บาท วางเป็นเงินประกัน ส่วนอีก 10,000 บาทตัวเป็นค่านายหน้าก็เพียงพอ หากทำเช่นนี้รัฐบาลสามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้

หากกลุ่มสหกรณ์สามารถลดความเสี่ยงได้ทั้ง 2 ทาง ทั้งทางด้านซื้อ และทางด้านขาย

จำนวนในการส่งมอบหากจำนวนมากก็ลดจำนวนจาก 5 ตัน ก็ลดลง 1 ตัน ก็ได้ ทางประเทศจีน ปริมาณการผลิต ก็เหมือนกับประเทศไทย เขาทำโดยกลุ่มสหกรณ์บริหารสัญญาในแต่ละวัน 5 ตัน หรือทางประเทศอินเดียก็เช่นเดียวกัน

แนวทางกลุ่มสหกรณ์อาจจะรวมกลุ่มเกษตรกรเป็นโครงการนำร่องสัก 20 แห่ง โดยรัฐบาลเป็นผู้ออกค่าธรรมเนียม ส่วนทางตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าอาจจะค่าธรรมเนียม เพื่อเป็นการลดต้นทุน

ความจริงกลุ่มสหกรณ์สามารถใช้ประโยชน์ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพื่อลดต้นทุน และทำกำไรได้ เช่นกลุ่มสหกรณ์รับซื้อยางพาราไว้จำนวนหนึ่ง และต้องการประกันความเสี่ยงใน ในราคาที่ 100 บาท ปรากฏว่ายางราคาขึ้นเป็น 110 บาท ปิดสัญญาขาดทุน และซื้อที่ 110 บาท ในราคาที่สูงขึ้นเรื่อยๆ

สหกรณ์กระบี่ ตรัง ควนเมา สหกรณ์ย่านตาขาว กลุ่มสหกรณ์กลุ่มนี้จะใช้ประโยชน์จากราคา แต่สหกรณ์ไม่ได้เข้ามาในตลาดโดยตรง

ในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีปริมาณการส่งมอบจริงไม่เกิน 5 เพอร์เซ็นต์

มีบางกลุ่มที่เคยใช้ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เช่น ผู้ใหญ่เพิ่มที่อยู่จังหวัดนครสวรรค์ ผู้ใหญ่เพิ่มมีสินค้าเขาควรจะขาย แต่กลับไปซื้อ ทำให้เกิดความเสี่ยง 2 ด้าน เป็นการใช้ตลาดฯ ที่ผิดทาง หลักจะต้องทำตรงข้ามกับความเสี่ยงที่เราจะได้รับ

ลูกค้าที่เข้ามาทำการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าส่วนใหญ่จะเป็นผู้ประกอบการยางพารา

บทสัมภาษณ์
นางณัฐนันท์ ธรรมนิจุล
อดีตผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2557
ณ โรงแรมวินเซอร์ สวีทส์
สุขุมวิท 20 กรุงเทพมหานคร

ปัญหาทางกฎหมายในประเด็นการเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าของเกษตรกรสวนยางพาราหรือผู้ประกอบการยางพาราตามพระราชบัญญัติซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 จะต้องทำการซื้อขายผ่านตัวแทน (โบรกเกอร์) เท่านั้น นางณัฐนันท์ ธรรมนิจุล เห็นว่าปัจจุบันเกษตรกรหรือผู้ประกอบการไม่สามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรงด้วยเหตุที่กฎหมายกำหนดไว้ว่าผู้ที่เข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าจะต้องเป็นสมาชิกเท่านั้น

นางณัฐนันท์ ธรรมนิจุล เห็นว่าความจริงแล้วเจตนารมณ์ของกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงในเรื่องราคาที่ไม่แน่นอนของเกษตรกร เมื่อเกษตรกรรู้ราคาคอนาคตก็นสามารถวางแผนผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ก็จำเป็นต้องให้นักลงทุน นักเก็งกำไรเข้ามาในตลาดซื้อขายล่วงหน้าเพื่อเสริมสภาพคล่อง และให้ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีปริมาณการซื้อขายปริมาณมาก และกฎหมายกำหนดให้มีการวางเงินประกันเพียงร้อยละ 5 ทำให้มีการลงทุนน้อยแต่ได้ผลตอบแทนหรือขาดทุนจำนวนมาก เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้นักลงทุนหรือนักเก็งกำไรเข้ามาทำการซื้อขายในตลาดปริมาณมาก จึงต้องยอมรับว่ากฎหมายฉบับนี้นักลงทุนหรือนักเก็งกำไรได้ประโยชน์ส่วนหนึ่ง

ในส่วนของการส่งมอบสินค้าจริง มีการส่งมอบสินค้ากันจริงเพียงร้อยละ 5 ของจำนวนซื้อขายทั้งหมด ส่วนใหญ่ผู้ที่เข้ามาทำการซื้อขายจะปิดสถานะของถือครองตนเองก่อนที่จะมีการส่งมอบ

นางณัฐนันท์ เห็นว่าตนเห็นด้วยหากมีกลไกทางกฎหมายให้เกษตรกรเข้าถึงตลาดโดยตรง แต่เนื่องจากเกษตรกรยังไม่มีความรู้ความเข้าใจตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพียงพอ โดยอาจจะเป็นการรวมกลุ่มเกษตรกรในรูปแบบสหกรณ์เป็นตัวแทนในการเข้าทำการซื้อขายในตลาด โดยตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าอาจจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเป็นกรณีพิเศษ และรัฐควรสนับสนุนและส่งเสริมเกษตรกรดังกล่าวโดยอาจจะอุดหนุนเงินที่ต้องวางเป็นประกัน เป็นต้น

นำเสนอวิทยุรายการเวทีชาวบ้าน ช่วงกฎหมายใกล้ตัว
เรื่อง “ความรู้กฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้ายางพารา”
ในวันอังคารที่ 22 เมษายน 2557 เวลา 17.10 – 18.00 น. ทางสวท.สุราษฎร์ธานี FM 89.75
MHz

1. **เปิดรายการ** อ.เพชร ขวัญใจสกุล (ผู้วิจัย)และอ.นพพร หนูช่วย ผู้ดำเนินรายการตามปกติ แล้วนำเข้าสู่นี้อา

2. **เนื้อหา** เริ่มตั้งแต่ตลาดการซื้อขายยางพาราและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งตลาดการซื้อขายยางพารามีอยู่ด้วยกัน 3 ประเภท คือ

1) **ตลาดท้องถิ่น** คือเป็นการซื้อขายกันเองระหว่างเกษตรกรและพ่อค้าคนกลางตามท้องถิ่น ปริมาณการซื้อขายไม่จำเป็นจะต้องมากก็ได้ ซึ่งตลาดประเภทนี้จะมีเกษตรกรนิยมใช้กันมากเพราะสามารถทำการซื้อขายได้สะดวก คล่องตัว อยู่ใกล้บ้านไม่เสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งจำนวนมาก กฎหมายที่เกี่ยวข้องคือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขาย กล่าวคือมีข้อเสนอซื้อขายยางพาราในราคาที่พ่อค้าคนกลางกำหนดไว้ เกษตรกรก็มีคำสนองขายสินค้ายางพารา เมื่อคำเสนอและคำสนองถูกต้องตรงกัน สัญญาซื้อขายดังกล่าวเกิดขึ้นแล้ว กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นโอนไปทันที โดยไม่ต้องพิจารณาว่าชำระราคาซื้อขายแล้วหรือยัง มีการส่งมอบสินค้ากันแล้วหรือยัง

2) **ตลาดกลางยางพารา** คือเป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่ผู้ที่เข้ามาทำการซื้อขายคือเกษตรกรที่มีสินค้าจำนวนมาก พ่อค้าคนกลาง และผู้ประกอบการยางพารา ลักษณะในการดำเนินการของตลาดกลางจะเปิดให้ทำการประมูลสินค้ายางพาราในแต่ละวัน กฎหมายที่เกี่ยวข้องคือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการขายทอดตลาด กล่าวคือมีจะต้องมีการเข้าร่วมประมูลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แล้วการเสนอเปิดราคาผู้ที่ให้ราคาสูงสุดเป็นผู้ชนะการประมูล และต้องผูกพันตามราคาที่ตนเสนอการประมูลนั้น

3) **ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า** คือเป็นการซื้อขายยางพารากันอย่างหนึ่ง โดยที่ตกลงจะส่งมอบและตกลงที่จะชำระราคาในอนาคต ระยะเวลาตั้งแต่ 1 – 7 เดือนภายหน้าดังนี้ กฎหมายที่ใช้บังคับมีพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542

ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เกิดขึ้นมาจากแนวความคิดให้เกษตรกรผู้มีผลผลิตทางการเกษตรลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้าขึ้นลงอย่างรวดเร็ว หากเกษตรกรรู้ราคอนาคตจะเป็นเรื่องที่ดีเพราะสามารถคำนวณต้นทุนการผลิตและคำนวณกำไรได้ ทำให้วางแผนการผลิตสินค้าเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด จากแนวความคิดที่ต้องการลดความเสี่ยง จึงเกิดตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

ลักษณะของตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า คือ เกษตรกรมีผลิตภัณฑ์สินค้าอย่างพาราแตในอนาคตไม่ทราบแน่ชัดว่าราคาพาราแตจะมีเท่าใด หากต้องการขายสินค้าพาราแตในราคาในอนาคตอีก 7 เดือนข้างหน้า 100 บาท เมื่อถึงเวลา ณ ขณะนั้นราคาพาราแตปัจจุบันมีราคา 90 บาท ปิดสถานการณ์ถือครองหุ้นจะมีกำไร 10 บาท นำสินค้าไปขายในตลาดจริง 90 บาท รวมราคาที่ขายได้ 100 บาท ในทางตรงกันข้ามหากสินค้าพาราแต ณ ปัจจุบัน 110 บาท ก็ปิดสถานการณ์ถือครองจะขาดทุน 10 บาท แต่นำสินค้าไปขายในตลาดจริงได้ 100 บาท ดังนั้นราคาที่ขายสินค้าพาราแตได้ 100 บาท สรุปไม่ว่าราคาตลาดจะเป็นอย่างไรเกษตรกรก็สามารถขายสินค้าในราคาที่ตนตั้งใจจะขายตั้งแต่แรกได้หรือสามารถกำหนดราคาในอนาคตได้ ซึ่งผู้ประกอบการซึ่งในหลักการตรงกันข้ามลักษณะก็จะเหมือนกันคือสามารถกำหนดราคาซื้อในอนาคตได้ ในการทำการซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าจะต้องทำการซื้อขายผ่านสมาชิกตลาด คือผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ทำการซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้ (บริษัทโบรกเกอร์) ซึ่งกฎหมายห้ามมิให้ผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกตลาดเข้าทำการซื้อขาย และกฎหมายกำหนดห้ามมิให้มีสมาชิกเกิน 20 บริษัท ซึ่งประกอบได้ 2 บริษัท คือ

- 1) บริษัทตัวแทน หรือนายหน้า คือผู้ที่ทำหน้าที่ทำการซื้อขายแทนลูกค้าของตน
- 2) บริษัทผู้ค้า คือบริษัทที่ทำหน้าที่ทำการซื้อขายเฉพาะสินค้าของตน

ผู้ที่เกี่ยวข้องกับตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

- 1) ผู้มีส่วนได้เสีย คือเกษตรกร และผู้ประกอบการพาราแต
- 2) นักลงทุน หรือนักเก็งกำไร

เกษตรกรไม่สามารถเข้าถึงหรือทำการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง โดยจะต้องทำการซื้อขายผ่านบริษัทตัวแทนหรือนายหน้า ซึ่งจะต้องวางเงินประกันขั้นต่ำร้อยละ 5 – 10 ของจำนวนราคาซื้อขายทั้งหมด การซื้อขาย 1 สัญญา คือ 5,000 กิโลกรัม (5 ตัน) วางเงินประกันประมาณ 35,000 - 40,000 บาทต่อหนึ่งสัญญา

กฎหมายออกแบบไม่ให้มีการบิดพลิ้วหรือผิดสัญญา จึงต้องมีกลไกหรือหน่วยงานกลางเข้ามาควบคุมดูแล โดยหลักการจะต้องมีการวางเงินประกัน หากเงินประกันลดน้อยลงก็จะต้องไม่เกินร้อยละ 35 ของวงเงินที่วางทั้งหมด)จะต้องวางเงินเพิ่ม หากเพิกเฉยไม่วางเงินเพิ่มถือว่าสัญญาเลิกกัน(ปิดสถานะ)

ปัญหา เกษตรกรตัวจริงจะเข้าถึงตลาดได้โดยตรงหรือไม่ คำตอบคือไม่สามารถเข้าถึงได้โดยตรงจะต้องเข้าตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้ในฐานะลูกค้าของบริษัทสมาชิกตัวแทน นายหน้า หรือบริษัทโบรกเกอร์ และการส่งมอบสินค้า 1 หน่วยส่งมอบ จะต้อง มี 4 สัญญา คือ 20 ตัน แสดงว่าเกษตรกรที่จะเข้าถึงตลาดได้จะต้องเป็นเกษตรกรรายใหญ่จึงจะมีศักยภาพเพียงพอในการทำการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้

วัตถุประสงค์ของการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เพื่อแก้ปัญหาความผันผวนของราคาสินค้าพาราแต อันเป็นหลักประกันความเสี่ยงในราคาสินค้าในอนาคต

โดยมากเกษตรกรรายย่อยส่วนใหญ่จะทำการซื้อขายในตลาดท้องถิ่น
สินค้าที่ทำการซื้อขายในตลาดซื้อขายล่วงหน้ามี 4 ประเภท คือ 1) ยางพารา 2) ข้าว
3) มันสำปะหลัง และ 4) สับปะรดกระป๋อง
ซึ่งกระบวนการซื้อขายค่อนข้างจะซับซ้อน หรือมีเงื่อนไขมาก เรียกว่า “สัญญา
มาตรฐาน” กล่าวคือ จะต้องทำการซื้อขาย 1 สัญญา 5 ตัน หากจะต้องส่งมอบ 1 หน่วยส่งมอบจะต้อง
4 สัญญา คือ 20 ตัน

ประโยชน์ของตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

- 1) เกษตรกรรู้ราคาสินค้าล่วงหน้า ทำให้สามารถวางแผนการผลิตสินค้าเกษตรได้
- 2) มีบริษัทตัวแทน นายหน้า หรือบริษัทโบรกเกอร์ เข้ามารับความเสี่ยงในกรณีที่มี
การบิดพลิ้วสัญญา หรือผิดสัญญา ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือของตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า
- 3) ทำให้ทราบราคาซื้อขายล่วงหน้า สามารถนำไปอ้างอิงเพื่อมิให้มีการผูกขาด
ตลาดหรือมีการกำหนดราคาที่ไม่เป็นเป็นธรรมของพ่อค้ารายใหญ่
- 4) ผู้ลงทุนเข้ามาในตลาดทำให้ตลาดมีขนาดใหญ่และมีสภาพคล่อง ส่งผลถึงทำให้
ราคาสินค้าเกษตรดีขึ้นด้วย

สรุป การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าฟังแล้วอาจจะเป็นเป็นเรื่องไกลตัว แต่หาก
ทำการศึกษามีความเข้าใจและใช้ประโยชน์จากตลาดดังกล่าว เกษตรกร หรือผู้ประกอบการ
สามารถวางแผนการผลิตสินค้าในอนาคตโดยสามารถกำหนดราคาไว้ล่วงหน้า

วัตถุประสงค์ของผู้วิจัย

ผู้วิจัยได้ถ่ายทอดความรู้ทางสถานีวิจัย สวท.สุราษฎร์ธานี เนื่องจากมีผู้ฟังจำนวนมาก
ผู้วิจัยจะสังเกตกลุ่มผู้ฟังวิทยุว่ามีความคิดเห็นอย่างไรในประเด็นที่ผู้วิจัยนำเสนอ ซึ่งมีผู้ฟังคนหนึ่งโทร
เข้ามาแสดงความคิดเห็นว่า เขาเห็นว่าพ่อค้าคนกลางมีความจำเป็นในกลไกตลาด ไม่ควรให้เกษตรกร
เข้าทำการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าโดยตรง เพราะเกษตรกรไม่มีความรู้ ความชำนาญ เชื่อว่าขายใน
เรื่องดังกล่าว

ผลที่ได้รับจากการนำเรื่องดังกล่าวถ่ายทอดความรู้ทางสถานีวิจัยแล้วสังเกตผู้ฟัง
พบว่าผู้ฟังส่วนใหญ่ยังไม่ได้เข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เนื่องจากไม่มีสายโทรศัพท์จาก
ผู้ฟังที่บ้านโทรเข้าร่วมรายการ

ภาคผนวก ข.

บทความ

บทความ

“ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กรณีศึกษาสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน”

เพชร ขวัญใจสกุล

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนวิจัย (สกว.)

ชุดโครงการความร่วมมือ สกว.-มรส. การพัฒนางานวิจัยและสนับสนุนงานวิจัยเชิง
พื้นที่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี รุ่นที่ 3 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557

กฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการลดความเสี่ยงจากราคาสินค้าเกษตรผันผวน มีความมั่นคงในสัญญา ป้องกันการบิดพลิ้วทางสัญญา ทำให้รู้ราคาในอนาคตสามารถวางแผนในการผลิตหรือต้นทุนได้อย่างแม่นยำ จึงเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบริบทในการซื้อขายยางพาราและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ศึกษากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน รวมถึงศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) เพื่อทำให้ทราบถึงบริบทและสัมพันธเชิงลึกโดยเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง จากนั้นทำการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยนำข้อมูลดังกล่าวมาศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

ผลการศึกษาพบว่ากฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีผลใช้บังคับครอบคลุมถึงยางพารา แต่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนไม่สามารถทำการซื้อขายตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง หากจะซื้อขายจะต้องเป็นลูกค้าเปิดบัญชีเพื่อทำการซื้อขายผ่านสมาชิกตลาดหรือบริษัทโบรกเกอร์ และมีปัญหาทางกฎหมายหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเข้าถึงตลาดโดยตรง การวางเงินประกัน การกำหนดจำนวนหน่วยซื้อขายและหน่วยการส่งมอบจำนวนมากในแต่ละหน่วย การถือครองฐานะสัญญา การล้างสถานะถือครองสัญญาและปัญหาการส่งมอบ เป็นต้น ผู้วิจัยจึงนำเสนอแนวทางการพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน คือ (1) ให้ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรแก้ไขกฎหมายให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงตลาดได้โดยตรง ในรูปแบบของการรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ (2) ให้ใช้กฎหมายเป็นไปตามเจตนารมณ์ในการคุ้มครองความเสี่ยงอันเกิดจากความผันผวนของราคาขึ้นและลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกษตรกรสามารถกำหนดหรือรู้ราคาสินค้ายางพาราในอนาคตได้ จะได้วางแผนในการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ กฎหมายไม่ควรเอื้อประโยชน์ให้แก่นักเก็งกำไรหรือนักลงทุน หรือนักธุรกิจจนเกินไป (3) ให้ภาครัฐอุดหนุนเงินประกัน และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษเพื่อให้จะทำให้เกษตรกรมีโอกาสเข้าแข่งขันตลาดตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าอย่างเต็มที่ (4) ควรกำหนดปริมาณของหน่วยซื้อขายและปริมาณในการส่งมอบให้น้อยลงกว่าเดิม เป็น

หน่วยในการซื้อขายคือ 1,000 กิโลกรัม หรือ 1 เมตริกตัน หนึ่งหน่วยส่งมอบคือ 2,000 กิโลกรัม หรือ 2 เมตริกตัน (5) ควรกำหนดให้เป็นตลาดการซื้อขายจริง หรือมีการส่งมอบกันจริง ไม่ใช่ตลาดซื้อขายกระดาษเพิ่มขึ้นอีกรูปแบบหนึ่ง และ (6) ควรกำหนดสถานที่ส่งมอบเพิ่มเติมให้มีทุกภูมิภาคในเขตภาคใต้ตอนบน อาจจะกำหนดให้ตลาดกลางยางพาราในแต่ละจังหวัดที่มีเป็นสถานที่ส่งมอบก็ได้เพื่อความสะดวกและคล่องตัวในการส่งมอบสินค้า นอกจากนี้ภาครัฐควรให้ความสำคัญการประกันความเสี่ยงราคาอย่างจริงจัง และสนับสนุนให้มีจำนวนปริมาณในการเข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยให้มีจำนวนมาก ๆ รวมถึงภาครัฐควรให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราสามารถเข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้มีการกำหนดไว้ในส่วนที่ 7 เรื่องแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ มาตรา 84 ว่าให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจเรื่องที่สำคัญ ๆ คือ ค้ำครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิต และการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตร ได้รับผลผลิตตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของสภาเกษตรกรเพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร จึงทำให้เห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญให้ความสำคัญในเรื่องสินค้าเกษตรกรเป็นอย่างมาก อีกทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559 ในข้อ 5. เรื่องแนวทางการพัฒนา (ภาคเกษตร) กำหนดให้มีการสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ ส่งเสริมระบบตลาดกลางสินค้าเกษตรและตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพโดยการสนับสนุนสิ่งจูงใจ เช่น สินเชื่อเงื่อนไขผ่อนปรนให้กับผู้ประกอบการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการตลาดกลางสินค้าเกษตร เพื่อให้เกิดกลไกตลาดที่มีความเป็นธรรมตลาด และสนับสนุนให้สถาบันเกษตรกรสามารถเข้ามาทำธุรกรรมในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า เป็นต้น ในส่วนของแผนพัฒนาเศรษฐกิจดังกล่าวให้ความสำคัญส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกร สามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้ จึงเป็นที่มาของการกำหนด กรอบนโยบายของกระทรวงพาณิชย์ ในเรื่องความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจการค้าภายในประเทศ สร้างเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตร (Agricultural Price Stability) ที่มีความเป็นธรรมต่อผู้ผลิต ผู้บริโภค และระบบเศรษฐกิจ สะท้อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดให้มีการเสริมสร้างให้เกษตรกรพึ่งตนเองได้ มีความเข้มแข็ง โดยสร้างระบบการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงกับตลาดจริงและตลาดล่วงหน้า รู้เท่าทันตลาด ปรับตัว เข้ากระแสโลกาภิวัตน์ มีข้อมูล จะเห็นได้ว่าภาครัฐให้ความสำคัญต่อเกษตรกรและสินค้าเกษตรเป็นอย่างสูง เพื่อให้เกษตรกรสามารถสร้างรายได้ ให้มีรายได้อย่างมั่นคง อันส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศเจริญก้าวหน้าต่อไป

สินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศไทยมีอยู่ด้วยกันหลายชนิด โดยเฉพาะสินค้ายางพาราก็เป็นสินค้าที่สำคัญของประเทศไทยอย่างหนึ่ง เพราะประเทศไทยเป็นผู้ผลิตยางธรรมชาติอันดับ 1 ของโลก โดยในปี พ.ศ. 2557 ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางพาราประมาณ 17,404,949 ไร่ สามารถผลิตยางธรรมชาติได้ถึง 4,578,538 ตัน โดยในจังหวัดภาคใต้มีพื้นที่ปลูกยางประมาณ 11,835,116 ไร่ และสามารถผลิตยางธรรมชาติได้ 3,333,388 ตัน (ศูนย์สารสนเทศการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2557 : ออนไลน์) ซึ่งประเทศไทยส่วนใหญ่ใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมยางรถยนต์ จักรยานยนต์ จักรยาน ยางรัดของ ยางยึด ถังมียาง และถุงยางอนามัย เป็นต้น (ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET), 2555 : ออนไลน์) โดยลักษณะของตลาดซื้อขายยางพารา มีอยู่ 3 ประเภท คือ 1) ตลาดท้องถิ่น 2) ตลาดซื้อขายยางพารากลาง และ 3) ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ซึ่งตลาดที่ได้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพารานิยมใช้บริการมากที่สุด คือตลาดท้องถิ่น หรือตลาดซื้อขายยางพารากลาง ซึ่งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย มีเกษตรกรหรือผู้ประกอบการยางพาราน้อยรายที่เข้าถึงใช้บริการได้ อาจจะเป็นเพราะไม่มีความรู้ หรือไม่สามารรถเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ดังกล่าวก็ตาม ซึ่งลักษณะของตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าจะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพารา กล่าวคือ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราสามารถกำหนดราคาที่จะขายยางพาราในอนาคตได้ เช่นอีก 1 ถึง 7 เดือน จึงสามารถคำนวณผลกำไรในอนาคตได้หรือมาสามารถควบคุมต้นทุนได้ ในทางกลับกันผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้าโดยใช้วัตถุดิบเป็นยางพารา สามารถกำหนดราคาซื้อขายยางพาราในอนาคตที่จะส่งมอบให้แก่กันได้ จึงสามารถควบคุมต้นทุนการผลิต และคำนวณผลกำไรได้ จึงเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญดังนี้

- 1) กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าผลใช้บังคับครอบคลุมถึงยางพาราหรือไม่ เพียงใด
 - 2) เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพียงใด
 - 3) เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนมีความรู้ความเข้าใจ และใช้ประโยชน์จากกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าหรือไม่
- ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ศึกษากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาบริบทในการซื้อขายยางพาราและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- 2) เพื่อศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ศึกษากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

ขอบเขตของโครงการวิจัย

ผู้วิจัยจะทำการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) เพื่อศึกษาความสำคัญและสภาพปัญหา ตลอดจนจนถึงแนวคิด ทฤษฎี ทั้งกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า และ เพื่อให้ทราบบริบทของการซื้อขายยางพาราในรูปแบบต่างๆ และทำให้ทราบถึงบริบทของซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า และกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

จากนั้นผู้วิจัยจะทำการศึกษาปัญหาทางกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ศึกษากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน แล้วผู้วิจัยจะตั้งปัญหาเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มเป้าหมายโดยเจาะจง ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตรล่วงหน้า 2) กลุ่มผู้บริหารของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า 3) กลุ่มเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติ กลุ่มสมาชิกตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า 4) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และ 5) กลุ่มลูกค้าตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า จากนั้นผู้วิจัยจะเลือกทำการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยจะนำข้อมูลดังกล่าวมาเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนต่อไป

สมมุติฐาน

กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทย สร้างเงื่อนไขในการเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าหลายประการทำให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราเข้าถึงตลาดโดยตรงได้ยาก อันเป็นปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงตลาดดังกล่าว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ทำให้ทราบปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน
- 2) ทำให้เสนอแนวทางในการพัฒนารูปแบบหรือกลไกทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

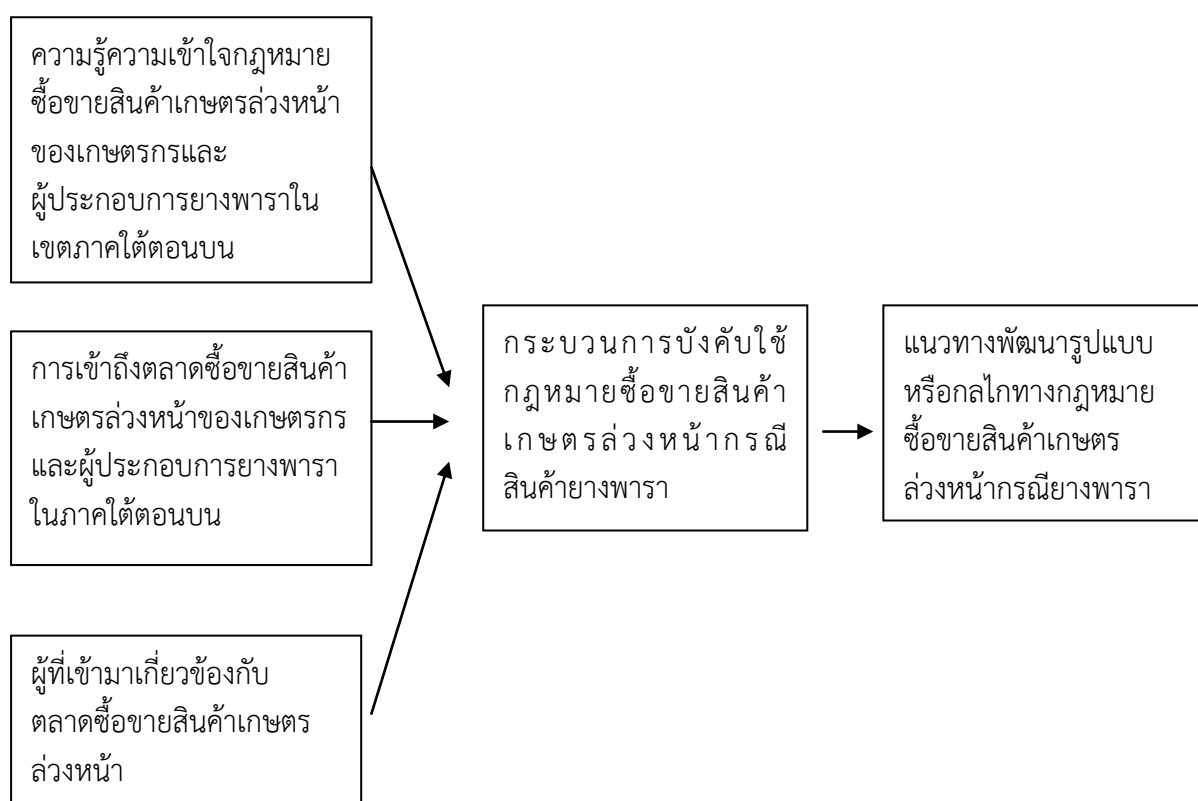
คำศัพท์เฉพาะการวิจัย

ตลาด หมายความว่า ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย
สินค้าเกษตร หมายความว่า ผลผลิตทางเกษตรกรรมและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแปรรูปผลผลิตทางเกษตรกรรม ซึ่งคณะกรรมการตลาดกำหนดให้มีการซื้อขายล่วงหน้า
การซื้อขายล่วงหน้า หมายความว่า การซื้อขายสินค้าเกษตรโดยวิธีการประมูลโดยเปิดเผยในตลาดเพื่อรับมอบหรือส่งมอบสินค้านั้นในวันข้างหน้าตามปริมาณและราคาที่ตกลงกันตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการตลาดกำหนด
สมาชิก หมายความว่า ผู้ค้าล่วงหน้าและนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าซึ่งได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการตลาดให้ซื้อขายล่วงหน้าในตลาด
ลูกค้า หมายความว่า ผู้ซื้อหรือผู้ขายซึ่งทำการซื้อขายล่วงหน้าในตลาดโดยผ่านนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าหรือตัวแทนซื้อขายล่วงหน้า
เกษตรกร หมายความว่า เกษตรกรที่ประกอบอาชีพปลูกยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน
ผู้ประกอบการ หมายความว่า ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตการเกษตรยางพารา เช่น โรงงานผู้ผลิต โรงงานแปรรูป ผู้ส่งออก ตลอดจนพ่อค้าคนกลางในเขตภาคใต้ตอนบน ให้

หมายความว่ารวมถึงผู้ค้าล่วงหน้าในเขตภาคใต้ตอนบนด้วย เว้นแต่นักเก็งกำไร นักลงทุน และนักธุรกิจที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลผลิตการเกษตรยางพารา

ภาคใต้ตอนบน หมายความว่า จังหวัดชุมพร จังหวัดระนอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา และจังหวัดภูเก็ต

กรอบแนวคิด

วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กรณีศึกษาสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

จากผลการเก็บข้อมูลศึกษาอย่างเป็นระบบทำให้ทราบถึงบริบทในการซื้อขายยางพาราและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ปัญหาตามที่ผู้วิจัยตั้งประเด็นปัญหาไว้ มี 2 ประเด็นใหญ่ คือ ปัญหาแรก คือปัญหาเกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้เพียงใด ซึ่งกำหนดเป็นย่อยคือ (1) กฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าผลใช้บังคับครอบคลุมถึงยางพาราเพียงใด และ (2) เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพียงใด ในส่วนปัญหาที่สอง คือแนวทางการบังคับใช้กฎหมายให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยได้ โดยกำหนดประเด็นย่อยไว้คือ (1) เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราใน

เขตภาคใต้ตอนบนมีความรู้ความเข้าใจเพียงใดและสามารถใช้ประโยชน์จากกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าหรือไม่ เพียงใด (2) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ศึกษากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน (3) ปัญหาทางกฎหมายในการให้เกษตรกรหรือผู้ประกอบการเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง และแนวทางแก้ปัญหาจะต้องทำอย่างไร และ(4) แนวทางการพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนจะต้องทำอย่างไร โดยผู้วิจัยจะนำเสนอวิเคราะห์ประเด็นปัญหาเป็นกลุ่ม ดังนี้

1. ปัญหาเกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพียงใด

1.1 กฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าผลใช้บังคับครอบคลุมถึงยางพาราเพียงใด

จากผลการวิจัยในการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 ผู้วิจัยพบว่าจากหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกหรือกำหนดประเภทสินค้าที่ใช้อ้างอิงในสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าของประเทศไทย ตามประกาศคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า เรื่องหลักเกณฑ์ในการกำหนดสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพื่อนำมาซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2546 มีดังนี้

- 1) เป็นสินค้าที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม
- 2) ราคาของสินค้าเกษตรต้องมีความผันผวนมากเพียงพอที่จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามาป้องกันความเสี่ยง
- 3) มีขนาดของตลาดสินค้าเกษตรและแนวโน้มของปริมาณการผลิตหรือการค้าขายที่เหมาะสม
- 4) สามารถจัดชั้นและมาตรฐานของสินค้านั้นได้
- 5) มีข้อมูลข่าวสารด้านการผลิตและการค้าที่มีประโยชน์ สามารถรับรู้กันได้

โดยทั่วไป

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มาตรา 3 กำหนดคานียามว่า สินค้าเกษตร หมายความว่า ผลผลิตทางเกษตรกรรมและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการแปรรูปผลิตผลทางเกษตรกรรม ซึ่งคณะกรรมการตลาดกำหนดให้มีการซื้อขายล่วงหน้า ปัจจุบันสินค้าเกษตรที่คณะกรรมการกำหนดมี

1) ข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า ยางแผ่นรมควัน ชั้น 3 พ.ศ. 2550 โดยกำหนดไว้ในข้อ 9 คุณสมบัติของสินค้าที่ซื้อขายล่วงหน้ายางแผ่นรมควัน ชั้น 3 ที่จะนำมาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดตามข้อบังคับนี้จะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ 1) มีชนิด ลักษณะและคุณภาพตลอดจนการบรรจุหีบห่อตามมาตรฐาน GREEN BOOK และ 2) ผลิตโดยโรงงานที่ตลาดกำหนด และได้รับใบรับรองคุณภาพสินค้า(Factory Quality Guarantee) ซึ่งมีระยะเวลาการรับรองคุณภาพตามที่ตลาดกำหนดจากโรงงานดังกล่าว

2) ข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า ยางแผ่นแท่งเอสทีอาร์ 20 พ.ศ. 2554 ในข้อ 9 คุณสมบัติของสินค้าที่ซื้อขายล่วงหน้ายางแผ่นแท่งเอสทีอาร์ 20 ที่จะนำมาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดตามข้อบังคับจะต้องมีชนิด ลักษณะ และ

คุณภาพตามมาตรฐาน รวมทั้งต้องผลิตและส่งมอบโดยโรงงานที่ตลาดกำหนด ซึ่งมาตรฐานยางแท่งยางเอสทีอาร์ 20

แต่อย่างไรก็ดี ยางแผ่นแท่งเอสทีอาร์ 20 เป็นสินค้าที่ยังไม่ได้รับความนิยมในการซื้อขายของลูกค้าตลาด จากข้อมูลปริมาณในการซื้อขายในตลาดซื้อขายล่วงหน้าในปีพ.ศ. 2553 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 รวมเวลาทั้งหมด 62 เดือน มีการทำการซื้อขายในตลาดซื้อขายล่วงหน้าเพียง 22 เดือน มีดังนี้ 1) เดือนตุลาคม พ.ศ. 2554 มีการซื้อขายจำนวน 23 สัญญา 2) เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2554 มีการซื้อขายจำนวน 63 สัญญา 3) เดือนธันวาคม พ.ศ. 2554 มีการซื้อขายจำนวน 8 สัญญา 4) เดือนมกราคม พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 78 สัญญา 5) เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 114 สัญญา 6) เดือนมีนาคม พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 86 สัญญา 7) เดือนเมษายน พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 52 สัญญา 8) เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 302 สัญญา 9) เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 230 สัญญา 10) เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 154 สัญญา 11) เดือนกันยายน พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 62 สัญญา 12) เดือนตุลาคม พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 16 สัญญา 13) เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 21 สัญญา 14) เดือนธันวาคม พ.ศ. 2555 มีการซื้อขายจำนวน 18 สัญญา 15) เดือนมกราคม พ.ศ. 2556 มีการซื้อขายจำนวน 8 สัญญา 16) เดือนมีนาคม พ.ศ. 2556 มีการซื้อขายจำนวน 12 สัญญา 17) เดือนเมษายน 2556 มีการซื้อขายจำนวน 67 สัญญา 18) เดือนพฤษภาคม 2556 มีการซื้อขายจำนวน 120 สัญญา 19) เดือนมิถุนายน 2556 มีการซื้อขายจำนวน 9 สัญญา 20) เดือนสิงหาคม 2556 มีการซื้อขายจำนวน 6 สัญญา 21) เดือนกันยายน 2556 มีการซื้อขายจำนวน 9 สัญญา และ 22) เดือนตุลาคม 2556 มีการซื้อขายจำนวน 20 สัญญา ในส่วนเดือนอื่น ๆ ไม่มีการซื้อขายเลย รวมมีการซื้อขายทั้งสิ้นจำนวน 1,478 สัญญา แต่การซื้อขายยางแผ่นรมควันชั้น 3 (RSS3) มีจำนวนทั้งสิ้น 436,210 สัญญา ดังนั้น แสดงให้เห็นว่ามีการซื้อขายยางแท่งเอสทีอาร์ 20 ในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าปริมาณน้อยมาก

ดังนั้น จากการวิจัยพบว่า ยางพาราจึงเป็นสินค้าที่สามารถทำการซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้ และครอบคลุมอยู่ 2 ชนิด คือยางรมควันชั้น 3 และยางแผ่นแท่งเอสทีอาร์ 20

1.2 เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพียงใด

ในการเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยของเกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน เนื่องจากตลาดในการทำการซื้อขายยางพารามีอยู่ด้วยกัน 3 ตลาด กล่าวคือ 1) ตลาดท้องถิ่น 2) ตลาดกลางยางพารา และ 3) ตลาดซื้อขายล่วงหน้า พบว่าเกษตรกรในเขตภาคใต้ตอนบนใช้ตลาดท้องถิ่นมากที่สุด หากเกษตรกรที่มีสินค้าจำนวนมากก็จะทำมาประมูลที่ตลาดกลางยางพารา จากการสำรวจเกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราภาคใต้ตอนบนยังจะรู้จักตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยน้อยมาก

ในการเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ การซื้อขายล่วงหน้านั้น เป็นการซื้อขายสินค้าเกษตรโดยวิธีการประมูลโดยเปิดเผยในตลาดเพื่อรับมอบ

หรือส่งมอบสินค้าเกษตรนั้นในวันข้างหน้าตามปริมาณและราคาที่ตกลงกันตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการตลาดกำหนด ตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มาตรา 3 และยังกำหนดหลักเกณฑ์อีกว่า ในการเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าวิธีการจะต้องกระทำการซื้อขายผ่านสมาชิก (พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มาตรา 9) ซึ่งสมาชิสดังกล่าวคือ ผู้ค้าล่วงหน้าและนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าซึ่งได้รับอนุญาตจากเลขาธิการคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มาตรา 26) ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 2 ประเภท คือ 1) สมาชิกที่ได้รับอนุญาตเป็นผู้ค้าล่วงหน้า ในปัจจุบันมีอยู่ด้วยกัน 2 ราย และ 2) สมาชิกที่ได้รับอนุญาตเป็นนายหน้าซื้อขายล่วงหน้า (บริษัทโบรกเกอร์) ในปัจจุบันมีอยู่ด้วยกัน 11 ราย ดังที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 2

เหตุผลกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ว่าจะต้องกระทำการซื้อขายผ่านสมาชิกเท่านั้น จากการทบทวนวรรณกรรมและการสัมภาษณ์ พบว่าจากผลการสัมภาษณ์นายประยุทธ์ ศิริสวัสดิ์ พิพัฒน์ รองเลขาธิการปฏิบัติงานแทนเลขาธิการคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.) ได้ความสอดคล้องกันว่า เดิมการซื้อขายล่วงหน้ามีมานานแล้ว แต่เป็นการซื้อขายล่วงหน้าระหว่างเกษตรกรกับพ่อค้า มีถึงเวลากำหนดในอนาคต อาจจะมีปรากฏราคาผันผวนแตกต่างจากที่กำหนดไว้มากหากราคาที่สูงกว่าราคาตลาดพ่อค้าก็ไม่อยากมาซื้อตามที่ตกลง ในทางกลับกันหากราคาที่ตกลงไว้ต่ำกว่าราคาท้องตลาดเกษตรกรก็ไม่อยากขายสินค้าเกษตรตามที่ตกลงกันไว้ เมื่อมีปรากฏการณ์แบบนี้เกิดขึ้นโอกาสทำให้คู่สัญญาที่ตกลงซื้อขายล่วงหน้ากันไว้ผิดสัญญา ก็ต้องฟ้องร้องเกิดความยุ่งยากในการดำเนินคดีความต่อไป จากกรณีดังกล่าวก็มีแนวความคิดว่าจะทำอย่างไรให้การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า หรือการซื้อขายในอนาคตมีความแน่นอน มั่นคง ไม่มีการผิดสัญญากันได้ง่าย ๆ ดังนั้น ในการดำเนินธุรกิจตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า จึงต้องมีผู้ที่มารับความเสี่ยงในส่วนนี้ คือให้สมาชิกเป็นผู้รับผิดชอบ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าสมาชิกทั้งหมดที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำการซื้อขายในตลาดซื้อขายล่วงหน้ามีทั้งหมด 10 ราย คือ 1) บริษัท ฟิวเจอร์ อกรี เทรต จำกัด(FAT) 2) บริษัทแอ็กโกร์ว เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด(AGE) 3) บริษัท หงต้า ฟิวเจอร์ส จำกัด(HOT) 4) บริษัท พัฒนาการเกษตรล่วงหน้า จำกัด(PAT) 5) บริษัท แอโกรเวลท์ จำกัด(AGR) 6) บริษัท ดีเอส ฟิวเจอร์ส จำกัด(DSF) 7) บริษัท หลักทรัพย์ ฟิลลิป (ประเทศไทย) จำกัด(มหาชน)(PST) 8) บริษัทหลักทรัพย์ เคที ซีมิโก้ จำกัด (KTZ) 9) บริษัท อินฟินิตี้ เวิลด์ ฟิวเจอร์ส จำกัด(IWF) 10) บริษัท เอเชีย คอมมอดิตี ฟิวเจอร์ส จำกัด แสดงให้เห็นได้ว่าบริษัทที่เป็นสมาชิกทั้งหมดล้วนแต่จะเป็นบริษัทนายทุน หรือนักธุรกิจ ไม่ใช่เป็นผู้มีอาชีพเกษตรกร และผู้ประกอบการแต่อย่างใด เว้นแต่ผู้ค้าล่วงหน้าที่สามารถทำการซื้อขายในสินค้าเกษตรของตน ดังนั้นการซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เกษตรกร และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรไม่สามารถเข้าไปทำการซื้อขายได้ทันที ในการซื้อขายล่วงหน้าผู้ที่สามารถทำการซื้อขายได้จะเฉพาะสมาชิกเท่านั้น โดยสมาชิกคือผู้ที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการตลาดให้ซื้อขายล่วงหน้าในตลาด ดังนั้นเกษตรกรหรือผู้ประกอบการไม่สามารถเข้าถึงตลาดได้โดยตรง

แต่อย่างไรก็ดี เกษตรกรหรือผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยได้ ด้วยวิธีการเข้าเป็นลูกค้าของสมาชิกตลาดก่อนจึงสามารถส่งคำสั่งซื้อคำสั่งขายเข้าตลาดได้

ในปัญหานี้ผู้วิจัยเห็นว่าจากกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าที่ใช้บังคับในประเทศไทยปัจจุบันนี้ กฎหมายดังกล่าวควรจะสนับสนุนและส่งเสริมเกษตรกรให้ได้รับประโยชน์มากที่สุด ส่งเสริมให้เกษตรกรหรือผู้ประกอบการยางพาราเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยให้มากที่สุด แต่จากผลการศึกษาพบว่าการเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยได้ เกษตรกรไม่สามารถเข้าถึงตลาดซื้อขายล่วงหน้าได้โดยตรง จะต้องทำการซื้อขายผ่านสมาชิกของตลาด หรือโบรกเกอร์ หรือผู้ค้าล่วงหน้า(ซึ่งทำการซื้อขายเฉพาะของตนเองเท่านั้น) ผลจากการทบทวนวรรณกรรมบทที่ 2 พบว่า วิธีการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทย จะต้องกระทำดังนี้ คือ 1) เปิดบัญชีเพื่อการซื้อขายล่วงหน้า โดยเกษตรกร และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตการเกษตร หรือนักลงทุน จะต้องเปิดบัญชีกับบริษัทนายหน้า หรือบริษัทโบรกเกอร์ที่เป็นสมาชิกกับตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย AFET และได้รับอนุญาตในการประกอบธุรกิจจากสำนักงานกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.) มีทั้งหมด 10 ราย 2) ส่งคำสั่งซื้อขายหลังจากเปิดบัญชีและมีการวางเงินประกันเพื่อเป็นหลักประกันในการซื้อขายแล้ว ผู้ซื้อผู้ขายสามารถส่งคำสั่งเพื่อทำการซื้อ หรือขายผ่านบริษัทโบรกเกอร์ที่ตนเปิดบัญชีไว้แล้วเท่านั้น หลังจากบริษัทโบรกเกอร์ได้รับคำสั่ง ก็จะส่งคำสั่งซื้อขายจากลูกค้าเข้ามาในระบบซื้อขายของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย AFET ทั้งนี้ 3) การจับคู่คำสั่งซื้อและคำสั่งขายในระบบ ในการซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย AFETเป็นระบบการซื้อขายแบบประมูลราคาโดยวิธีเปิดเผยผ่านระบบคอมพิวเตอร์และในการจับคู่ซื้อขายจะจับคู่อัตโนมัติโดยจะจับคู่ตามลำดับราคาและเวลาที่ดีที่สุด สำหรับคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายที่ส่งเข้ามาในระบบนั้น หากยังไม่ได้รับการจับคู่คำสั่งอยู่ในระบบจนกว่าจะมีการยกเลิกหรือเมื่อสิ้นสุดทำการซื้อขายคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายที่ส่งเข้ามาในระบบก็就会被ยกเลิกไป ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า เกษตรกร และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตการเกษตรไม่สามารถเข้าถึงหรือเข้าทำการซื้อขายทำการการขายได้โดยตรง

ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายของประเทศ“จีน” กำหนดการเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า โดยTrading Rules of Dalian Commodity Exchange กำหนดในการเข้าถึงตลาดสามารถทำได้โดยสมาชิก และผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก โดยลักษณะพิเศษที่กำหนดให้ผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก (ไม่เป็นนายหน้าซื้อขาย) แต่จะต้องมีบัญชีพิเศษในธนาคาร เพื่อชำระกำหนดโดย การแลกเปลี่ยน และฝาก กองทุน เพียงพอ ก่อนที่จะเข้า เป็นเจ้าของคำสั่งซื้อ (42. A Non-Brokerage Member shall have a special account in a Settlement Bankdesignated by the xchange and deposited sufficient fund prior to entering proprietary orders.) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าตลาดซื้อขายล่วงหน้าด้าเหลียน เปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงตลาดได้โดยตรง ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการปรับปรุงแก้ไขในกฎหมายส่วนนี้ โดยแก้ไขกำหนดให้ผู้ที่เข้าถึงตลาดมีได้ทั้งสมาชิกและผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก

2. แนวทางการบังคับใช้กฎหมายให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้

2.1 เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถใช้ประโยชน์จากกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าหรือไม่เพียงใด

จากปัญหาความรู้ความเข้าใจกฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า และการใช้ประโยชน์จากกฎหมายดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการทราบข้อมูลว่าเกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราภาคใต้ตอนบนมีผู้เข้าถึงตลาดโดยการเป็นลูกค้าของสมาชิกตลาดหรือโบรกเกอร์จำนวนกี่คน และมีใครบ้างที่จะนำข้อมูลดังกล่าวไปสัมภาษณ์เชิงลึกต่อไป

ผลจากการสัมภาษณ์ นายประยุทธ์ ศิริสวัสดิ์พิพัฒน์ รองเลขาธิการปฏิบัติงานแทนเลขาธิการคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.) และผลจากการสัมภาษณ์นายศักดิ์ดา ทองประหลาด ผู้ช่วยผู้จัดการสายงานธุรกิจ และผู้ทำการแทนผู้จัดการตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ได้ความทำนองเดียวกันว่าในส่วนของผู้ประกันความเสี่ยงนั้นผู้ที่เข้ามาทำการซื้อขายมีเกษตรกรในฐานะลูกค้าซึ่งหากจะเข้าตลาดจะต้องทำการซื้อขายผ่านบริษัทโบรกเกอร์(ไม่สามารถทำการซื้อขายโดยตรงได้)เข้ามาทำการซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีจำนวนน้อยมาก ส่วนใหญ่ผู้ที่เข้ามาประกันความเสี่ยงจะเป็นผู้ประกอบการ หรือเป็นพ่อค้าคนกลางที่รับซื้อขายพาราเพื่อนำไปขายต่อ ซึ่งทางสำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.) และตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ปฏิเสธในการให้ข้อมูลลูกค้าที่เป็นเกษตรกรหรือผู้ประกอบการในเขตภาคใต้ตอนบน เนื่องจากเป็นข้อมูลส่วนบุคคลไม่อาจเปิดเผยได้ แต่อย่างไรก็ตามจากบทที่ 2 ตารางที่ 2.7 แสดงปริมาณการซื้อขายยางพาราในตลาดซื้อขายล่วงหน้าในปี พ.ศ.2556 ถึง สิงหาคม 2557 รวมทั้งหมด 20 เดือน ค่าโดยเฉลี่ยมีปริมาณในการเข้าทำสัญญาซื้อขายคือ 170.42 สัญญาต่อวัน จึงหมายความว่ามีความถี่ของลูกค้าที่เข้ามาทำการซื้อขายผ่านโบรกเกอร์ซึ่งเป็นสมาชิกตลาดประมาณ 171 รายต่อวัน

ผู้วิจัยจึงทำการสำรวจข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเกษตรกรและผู้ประกอบการในเขตภาคใต้ตอนบน พบว่าเกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราภาคใต้ตอนบน ไม่ค่อยมีความรู้เรื่องซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า และไม่เคยเข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยจึงสำรวจข้อมูล จากการสุ่มกลุ่มเป้าหมายประชากรในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชุมพร จังหวัดระนอง จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดกระบี่ จึงพบว่ามีเกษตรกรและผู้ประกอบการในเขตภาคใต้ตอนบนส่วนใหญ่เกษตรกรรายย่อยทำการซื้อขายยางพาราจากตลาดท้องถิ่น ในส่วนเกษตรกรรายใหญ่มากก็จะทำการซื้อขายผ่านตลาดกลางยางพารา พบว่ามีผู้เคยเข้าทำการซื้อขายในตลาดซื้อขายล่วงหน้าเพียง 3 ราย คือ 1) นายธนะ จรูญรัตน์ภิญโญ อยู่ที่อำเภอท่าชนะ จังหวัด สุราษฎร์ธานี 2) นางธันย์วิมล ธนาจิราวัชร อยู่ที่อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และ 3) ไม่ประสงค์จะให้เปิดเผยชื่อและบุคคลทั้งสามเป็นเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราและเป็นพ่อค้าคนกลางรับซื้อขายพาราด้วย และปัจจุบันบุคคลทั้งสามไม่ได้ทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแล้ว เหตุผลที่ออกจากตลาดนายธนะและผู้ไม่ประสงค์จะเปิดเผยรายชื่อให้ข้อมูลทำนองเดียวกันว่าเนื่องจากขาดทุนเพราะเมื่อจะทำการซื้อเอาไว้แล้ว จะทำการขายเพื่อลดภาระมีปริมาณในการทำการซื้อขายน้อยจึงไม่มีคำสั่งซื้อที่มีราคาตรงกันจึงทำให้ไม่สามารถทำการขายได้จึงต้องรับผิดชอบในส่วนต่าง ในส่วน นางธันย์วิมลให้ข้อมูลว่าในการติดต่อสื่อสารกับบริษัทโบรกเกอร์ยากบ้างในเวลาที่ทำการซื้อขายจึงไม่สามารถทำการซื้อทำการขายในเวลาที่ต้องการได้เป็นเหตุให้ต้องขาดทุน เป็นต้น

อีกทั้งจากการสัมภาษณ์นายประยุทธ์ ศิริสวัสดิ์พิพัฒน์ รองเลขาธิการปฏิบัติงานแทนเลขาธิการคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.) และผลจากการสัมภาษณ์

นายศักดิ์ดา ทองประหลาด ผู้ช่วยผู้จัดการสายงานธุรกิจและผู้ทำการแทนผู้จัดการตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พบว่าตลาดซื้อขายล่วงหน้าแห่งประเทศไทยเก็บข้อมูลเพียงว่าลูกค้าที่เข้าทำการซื้อขายเป็นผู้ประกันความเสี่ยงหรือเป็นนักลงทุน นักธุรกิจ ไม่ได้เก็บข้อมูลลึกถึงกับว่าลูกค้ามีที่อยู่ใด แต่อย่างไรก็ตาม ให้ความเห็นว่าเกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าน้อยมาก และไม่สามารถใช้ประโยชน์จากกฎหมายดังกล่าวได้ ประกอบกับจากการสำรวจความคิดเห็นในการให้ความรู้ในการออกอากาศถ่ายทอดเสียงทางสถานีวิทยุรายการเวทีชาวบ้าน ช่วงกฎหมายใกล้ตัว เรื่อง “ความรู้กฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้ายางพารา” ในวันอังคารที่ 22 เมษายน 2557 เวลา 17.10 – 18.00 น. ทางสวท.สุราษฎร์ธานี FM 89.75 MHz ปรากฏว่ามีผู้แสดงความคิดเห็นรายเดียวเท่านั้น ดังนั้น เกษตรกรและผู้ประกอบการเกี่ยวกับผลผลิตยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน ไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า และส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

2.2 ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ศึกษากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ในกรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน ผู้วิจัยตั้งเป็นปัญหา ดังนี้

1) เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถใช้ประโยชน์จากกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าหรือไม่เพียงใด

ตามที่กล่าวมาข้างต้นว่าเกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราภาคใต้ตอนบนไม่สามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยได้โดยตรง แต่ต้องกระทำโดยการเป็นลูกค้าของบริษัทโบรกเกอร์เพื่อให้บริษัทโบรกเกอร์ส่งคำสั่งซื้อคำสั่งขายเข้าไปในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยต่อไป ตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มาตรา 9

ในปัญหาการเข้าถึงตลาดดังกล่าวที่กำหนดให้สมาชิกเท่านั้น ผลจากการสัมภาษณ์นายประยุทธ์ ศิริสวัสดิ์พัฒน์ รองเลขาธิการปฏิบัติงานแทนเลขาธิการคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.) พบว่าในการซื้อขายล่วงหน้ามีความเสี่ยงที่จะมีการผิดสัญญากันในอนาคตได้สูง แต่ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าเป็นกลไกกลางที่ต้องการความมั่นคง ไม่อยากที่จะมารับความเสี่ยงดังกล่าว จึงต้องให้บุคคลอื่นมารับความเสี่ยงดังกล่าวจึงให้เป็นภาระของสมาชิกแทน โดยวิธีสมาชิกจะไปหาลูกค้าเองและจะทำการเรียกเก็บเงินประกันแล้วนำเงินประกันส่งให้สำนักงานหักบัญชีซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า หากลูกค้าผิดสัญญาไม่จ่ายเงินค่าซื้อ ปฏิเสธในการส่งมอบสินค้า หรือปฏิเสธในการรับส่งมอบสินค้า ภาระทั้งหมดก็จะตกอยู่กับสมาชิก ซึ่งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าทั่วโลกกำหนดหลักเกณฑ์แบบนี้ ถึงอย่างไรก็ดีเกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนหรือใครก็ตามแล้วแต่ก็จะได้รับประโยชน์จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยไม่ว่าจะเข้ามาในตลาดหรือไม่ก็ตาม เพราะจะมีราคาอ้างอิงและเป็นราคาในตลาดใหญ่ที่ไม่สามารถกำหนดราคาเอาเปรียบเกษตรกรได้เพราะเป็นตลาดเสรีจะไม่มีพ่อค้ารายใหญ่ครอบงำตลาดได้ ทำให้ราคาสินค้าเกษตรทั้งตลาดล่วงหน้าและตลาดจริงเกิดความเป็นธรรม

แก่เกษตรกร แต่ปัญหาใหญ่คือมีจำนวนปริมาณการเข้าทำการซื้อขายจำนวนน้อยมาก เนื่องจากเกษตรกรและผู้ประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจ จึงไม่มีการใช้ประโยชน์จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยเห็นว่าตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าเป็นกลไกกลางที่ต้องการความมั่นคง ไม่อยากที่จะมารับความเสี่ยงดังกล่าว จึงต้องให้บุคคลอื่นมารับความเสี่ยงดังกล่าวจึงให้เป็นภาระของสมาชิกแทน เป็นประเด็นเหตุผลสำคัญที่ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าจำกัดให้เฉพาะสมาชิกเท่านั้นเข้าทำการซื้อขายกับตลาดโดยตรงได้ หากเกษตรกรหรือผู้ประกอบการเกี่ยวกับผลผลิตทางการเกษตรยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนจะเข้ามาทำการซื้อขายในตลาดจะต้องมาเป็นลูกค้าของสมาชิกหรือบริษัทโบรกเกอร์ที่มีทั้งหมด 11 รายเท่านั้น ในส่วนประเด็นเกษตรกรและผู้ประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจ จึงไม่มีการใช้ประโยชน์จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลยืนยัน โดยการสุ่มจากกลุ่มเป้าหมายประชากรในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชุมพร จังหวัดระนอง จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดกระบี่ จึงพบว่ามีเกษตรกรและผู้ประกอบการในเขตภาคใต้ตอนบนส่วนใหญ่เกษตรกรรายย่อยทำการซื้อขายยางพาราจากตลาดท้องถิ่น ในส่วนเกษตรกรรายใหญ่มักจะทำการซื้อขายผ่านตลาดกลางยางพารา พบว่ามีผู้เคยเข้าทำการซื้อขายในตลาดซื้อขายล่วงหน้าเพียง 3 ราย

แต่ในปัญหาการเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยนี้ ผลจากการสัมภาษณ์ นายศักดิ์ดา ทองประหลาด ผู้ช่วยผู้จัดการสายงานธุรกิจ และผู้ทำการแทนผู้จัดการตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เห็นว่าในการเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย จะต้องกระทำโดยสมาชิกเท่านั้น เกษตรกรและผู้ประกอบการจะต้องเข้ามาในตลาดในฐานะลูกค้าโดยกระทำการผ่านบริษัทสมาชิกอีกทอดหนึ่ง ส่งคำเสนอซื้อหรือเสนอขายผ่านสมาชิกหรือบริษัทโบรกเกอร์ ซึ่งปัจจุบันนี้ผู้ที่เข้ามาทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยส่วนมากจะเป็นนักเก็งกำไร แต่อย่างไรก็ตาม หากเป็นเกษตรกรมีส่วนเกี่ยวข้องกับยางพารา เขาจะได้รับประโยชน์จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยเป็นอย่างมาก เช่น ในช่วงที่ยางพารามีราคาขึ้นสูงมาก แต่เกษตรกรต้องการลดความเสี่ยงสามารถเข้าไปเสนอขายล่วงหน้าในราคา 100 บาทต่อกิโลกรัม หากถึง ณ วันนั้นราคาในท้องตลาดจริง 90 บาท ก็ปิดสถานะของสัญญาได้กำไร 10 บาท นำสินค้ามาขายตลาดจริง 90 บาท ในทางตรงกันข้าม หากราคาในตลาด 110 บาท เกษตรกรจะขาดทุน 10 บาท แต่เกษตรกรนำสินค้าที่มีอยู่ไปขายในตลาดจริงได้ 110 บาท สรุปไม่ว่าราคาจะขึ้นหรือลงอย่างไรก็ตาม เกษตรกรก็จะขายยางพาราในราคา 100 บาทตามที่ตั้งใจไว้ หากไม่มีกลไกตลาดนี้ เกษตรกรก็จะขายได้ในราคาตลาดจริงเท่านั้น ไม่สามารถลดความเสี่ยงในราคาได้ แต่บ้านเรากลไกตลาดซื้อขายล่วงหน้าไม่ค่อยมีการนำไปใช้ ก็เลยเป็นเรื่องโชคร้าย ในส่วนนักเก็งกำไร จะมีความเสี่ยงเป็น 2 เท่า เพราะเขาไม่มีสินค้าอยู่ในความครอบครอง ประเด็นนี้เป็นประเด็นสำคัญ

เนื่องจากการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีความเสี่ยง กฎหมายจึงกำหนดให้มีคนกลางเข้าทำหน้าที่ซื้อขายแทนเพื่อลดความเสี่ยง คือสมาชิกนั่นเอง แต่มีบางประเทศยอมให้เกษตรกรเข้าถึงตลาดได้โดยตรง เช่นประเทศ“จีน” ในความจริงแล้วเกษตรกรสามารถเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้ โดยผ่านคนกลาง อาจจะไม่ใช่บริษัทโบรกเกอร์ก็ได้ เช่น องค์การสวนยาง (อสย.) หรือสหกรณ์ โดยบางประเทศยอมให้กลุ่มนี้ได้รับสิทธิประโยชน์ เช่นเงินประกัน หรือค่านายหน้าหลาย

ประเทศรัฐบาลเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้หมด ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าเป็นกลไกที่ไม่ค่อยใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ

จะเห็นได้ว่าโดยผลของกฎหมายเกษตรและผู้ประกอบการไม่สามารถเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรงเป็นไปตามผลของกฎหมาย แต่อย่างไรก็ดีกฎหมายฉบับนี้ก็ไม่ควรเอื้อประโยชน์ให้แก่เกษตรกร นักลงทุน ควรจะมีข้อกำหนดหลักเกณฑ์ หรือกลไกเพื่อให้เกษตรกรและผู้ประกอบการเข้ามาในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ากฎหมายควรกำหนดให้เกษตรกรเข้าถึงตลาดได้โดยตรง แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากหน่วยในการซื้อขายแต่ละครั้ง หนึ่งสัญญาซื้อขาย คือ 5,000 กิโลกรัม หรือ 5 ตัน ส่วนในการส่งมอบ หนึ่งหน่วยการส่งมอบคือ 20,000 กิโลกรัม หรือ 20 ตัน แสดงว่าเกษตรกรที่จะเข้าทำการซื้อขายจะต้องเป็นเกษตรกรรายใหญ่มาก ๆ ในความเป็นจริงเกษตรกรรายพาราในประเทศไทยหรือในเขตภาคใต้ตอนบนจะเป็นเกษตรกรรายย่อยไม่สามารถมีสินค้าพาราจำนวนมากถึงขนาดนั้น หากเป็นเช่นนั้นแม้ก็จะเป็นกำแพงสำคัญในการปิดกั้นทำให้เกษตรกรไม่สามารถเข้าถึงตลาดเช่นเดิม ดังนั้นจึงควรลดปริมาณในหน่วยในการซื้อขาย และหน่วยในการส่งมอบ เพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกรและผู้ประกอบการรายพาราในเขตภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยได้โดยตรง

จากการศึกษาผู้วิจัยเห็นว่าการเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรงมีอยู่ด้วยกัน 2 ประการ มีดังนี้

(1) ให้ความรู้ความเข้าใจแก่เกษตรกรและผู้ประกอบการรายพาราในเขตภาคใต้ตอนบนในเรื่องการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าให้มากขึ้น ตั้งแต่วัตถุประสงค์ เจตนารมณ์ บทบาท หน้าที่ ความสำคัญ ระบบกลไกการทำงาน ตลอดจนประโยชน์ที่จะได้รับจากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ซึ่งจากผลสำรวจเกษตรกรในเขตภาคใต้ตอนบนยังถือว่าเป็นเรื่องใหม่ และไม่รู้จกว่ามีตลาดซื้อขายล่วงหน้าด้วย

(2) ควรมีการปรับปรุงกฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ให้เกษตรกรและผู้ประกอบการเกี่ยวกับผลผลิตทางการเกษตรรายพาราสามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง ไม่ต้องทำการซื้อขายผ่านสมาชิกหรือบริษัทโบรกเกอร์

2) ปัญหาการบัญญัติกฎหมายให้ผู้ทำการซื้อขายจะต้องเป็นสมาชิกเท่านั้น เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายหรือไม่

จากผลการศึกษาพบว่า เจตนารมณ์ในการบัญญัติกฎหมาย คือ โดยที่ราคาสินค้าเกษตรขาดเสถียรภาพก่อให้เกิดปัญหาความเสี่ยงแก่เกษตรกร ผู้ประกอบการโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตรและผู้ส่งออก และประกอบกับตลาดสินค้าเกษตรที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้ ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเสถียรภาพของราคาสินค้าเกษตรในระยะยาวและเพื่อส่งเสริมพัฒนาการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เห็นสมควรจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกร ผู้ประกอบการโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตร และผู้ส่งออกสามารถเข้าไปทำการซื้อขายล่วงหน้าสินค้าเกษตรในตลาดที่มีกฎและหลักเกณฑ์การซื้อขายล่วงหน้าที่เหมาะสม รวมถึงมีมาตรการในการซื้อขายล่วงหน้าที่จะก่อให้เกิดความเป็นธรรมและคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนและลูกค้า และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอันจะช่วยลดความเสี่ยงจาก

ความผันผวนของราคาสินค้าเกษตรในอนาคต และสามารถวางแผนการผลิตและการค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดได้ โดยสรุปกฎหมายที่บัญญัติมาเพื่อลดความเสี่ยงของความผันผวนราคาสินค้าเกษตรเพื่อประโยชน์แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพารา

แต่ในการบัญญัติกฎหมายกำหนดให้ผู้เข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้ากระทำได้เฉพาะสมาชิกเท่านั้น คือผู้ค้าล่วงหน้าและนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าซึ่งได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการตลาดให้ซื้อขายล่วงหน้าในตลาด

และจากผลการวิจัยพบว่ามีข้อมูลจากทุกฝ่ายยืนยันตรงกันว่าผู้ที่เข้าทำการซื้อขายส่วนใหญ่เป็นนักเก็งกำไร นักลงทุน นักธุรกิจ ไม่ใช่ผู้ที่ประกันความเสี่ยงจากความผันผวนของราคายางพารา

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรแก้ไขกฎหมายโดยเปิดโอกาสให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราเข้าถึงตลาดได้โดยตรง ทั้งมีระบบและส่งเสริมให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพารามีความรู้ความเข้าใจและเพิ่มศักยภาพความสามารถในการเข้าถึงตลาดให้แก่บุคคลดังกล่าวด้วย การที่กฎหมายดังกล่าวที่กำหนดหลักเกณฑ์ห้ามเกษตรกรและผู้ประกอบการเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรงจึงไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว

3) ปัญหาในการวางเงินประกัน

จากการศึกษาพบว่า ตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มาตรา 101 และ 102 กำหนดให้ในการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าในตลาดแต่ละครั้งต้องมีการวางเงินประกันไว้กับสำนักหักบัญชี เมื่อสิ้นสุดการซื้อขายแต่ละวันให้สำนักงานหักบัญชีหักบัญชีซื้อขายและปรับฐานบัญชีเงินประกัน กลไกที่สำคัญของตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าที่สำคัญอีกหน่วยงานหนึ่ง คือ สำนักหักบัญชี ซึ่งตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 มาตรา 89 กำหนดให้สำนักหักบัญชีจะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการหักบัญชีซื้อขาย การปรับฐานบัญชีประกันตามมูลค่าการซื้อขายล่วงหน้า การรับและการส่งมอบสินค้าเกษตร รวมทั้งการจัดทำรายงานซื้อขายล่วงหน้า ทั้งนี้เพื่อความมั่นคง หรือเป็นประกันในการซื้อขายว่าจะมีการบิดพลิ้ว หรือผิดสัญญาต่อกัน

การวางเงินประกัน คือในการซื้อขายแต่ละครั้งยังไม่มีชำระราคาซื้อขายทันทีหรือไม่ต้องส่งมอบสินค้ากันทันที เพราะเป็นการซื้อขายในอนาคตอีก 1 เดือน ถึง 7 เดือน ข้างหน้า แต่ต้องมีการวางเงินประกันขึ้นต้น หมายความว่าก่อนทำการซื้อขายจะต้องวางเงินจำนวนนี้ก่อน และมีอัตราเงินประกันขั้นต่ำ หมายความว่าหากเงินประกันที่วางต่ำกว่าที่กำหนดสมาชิกหรือบริษัทโบรกเกอร์จะต้องทำการเรียกเก็บจากลูกค้าเพิ่มเติมให้ครบ โดยปกติจะอยู่ที่ร้อยละ 5 – 10 ซึ่งตามข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้าวางแผนรวมวัน ขึ้น 3 พ.ศ. 2550 ข้อ 18 กำหนดว่า เงินประกันการซื้อขาย การวางเงินประกันสำหรับเดือนที่ยังไม่ครบกำหนดส่งมอบ และเงินประกันสำหรับ เดือนที่ครบกำหนดส่งมอบสำหรับการซื้อขายล่วงหน้าสินค้าให้ไปเป็นไปตามกฎ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง กับการวางและการกำหนดอัตราเงินประกัน

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ามีทั้งข้อดีและข้อเสีย

ข้อดี คือ หากต้องการทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าไม่ต้องเงิน

ประกันเต็มจำนวน หรือ 100 เปอร์เซ็นต์ ในข้อดีข้อนี้ก็เป็นโอกาสของนักเก็งกำไร นักลงทุน นักธุรกิจ ได้รับประโยชน์คือลงทุนน้อยแต่ได้ผลประโยชน์ตอบแทนในมูลค่าที่สูง แต่ในทางตรงกันข้ามหากขาดทุนก็ต้องรับภาระขาดทุนจำนวนที่สูงเช่นเดียวกัน

ข้อเสีย คือจะต้องมีการวางเงินประกันเพิ่มทุก ๆ วันที่ราคามีการขึ้นและลง หากเป็นเกษตรกรคงไม่มีเวลามานั่งเฝ้าหน้าจอคอมพิวเตอร์เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของราคา หากเงินประกันที่วางอยู่ในเกณฑ์น้อยกว่าเงินประกันขั้นต่ำก็ต้องวางเงินเพิ่มทันที หากไม่ดำเนินการหรือเพิกเฉยมีผลทำให้หน่วยการซื้อขายที่ถือครองไว้เป็นอันปิดสถานะทันที

เมื่อพิจารณาทั้งข้อดีและข้อเสียดังกล่าว การวางเงินประกันดังกล่าวก็เป็นอุปสรรคทำให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้ยากขึ้นเช่นเดียวกัน

จากผลการสัมภาษณ์ของนายศักดิ์ดา ทองประหลาด ผู้ช่วยผู้จัดการสายงานธุรกิจ และผู้ทำการแทนผู้จัดการตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พบว่าวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร แต่มีกลไกผ่าน บริษัทโบรกเกอร์ วางเงินประกัน ค่านายหน้าต่าง ๆ เป็นเรื่องที่ไกลตัวเกษตรกร แต่ต่างประเทศมีระบบกลไกอย่างเดียวกัน แต่รัฐบาลช่วยเหลือ ซึ่งประเทศไทยก็สามารถทำได้โดยใช้เงินจำนวน 20,000 ล้านบาท สามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้ เช่นยางพาราในแต่ละปีมีจำนวน 3 แสนตัน วางเงิน 5 เปอร์เซ็นต์ จำนวน 10,000 บาท วางเป็นเงินประกัน ส่วนอีก 10,000 บาทตัวเป็นค่านายหน้าก็เพียงพอ หากทำเช่นนี้รัฐบาลสามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า ควรปรับปรุงกฎหมายกำหนดให้การวางเงินประกันแยกประเภทของผู้ที่เข้ามาทำการซื้อขายในตลาดล่วงหน้า กล่าวคือ หากเป็นผู้ประกันความเสี่ยง หรือเป็นเกษตรกรที่แท้จริง ควรให้สิทธิพิเศษในการวางเงินประกัน หรือรัฐควรอุดหนุนรับผิดชอบในส่วนนี้ให้แก่เกษตรกรที่แท้จริง หากเป็นนักเก็งกำไรก็ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เดิม

4) ปัญหาในการกำหนดจำนวนหน่วยซื้อขาย และหน่วยการส่งมอบ

จากการศึกษาพบว่าสินค้าที่มีการทำการซื้อขายล่วงหน้าในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าคือสินค้ายางแผ่นรมควัน ชั้น 3 เท่านั้นและมีปริมาณในการทำการซื้อขายมากที่สุดในตลาด ส่วนยางแท่งไม่มีปริมาณในการซื้อขาย ผู้วิจัยจะนำเสนอเสนอในส่วนของยางแผ่นรมควัน ชั้น 3 ซึ่งกฎหมายกำหนดว่า (1)หน่วยการซื้อขายมีปริมาณเท่ากับ จำนวนห้าพัน (5,000) กิโลกรัม หรือห้า (5) เมตริกตัน ตามข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้ายางแผ่นรมควัน ชั้น 3 พ.ศ. 2550 ข้อ 11 ดังนั้นจะทำการซื้อขายแต่ละครั้งจะต้องเป็นปริมาณจำนวนมาก

ในส่วนจำนวนปริมาณในการส่งมอบก็เช่นเดียวกัน จะต้องส่งมอบตามที่คณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้ากำหนด โดยตลาดกำหนดว่า หนึ่งหน่วย การส่งมอบมีจำนวนเท่ากับสี่ (4) หน่วยการซื้อขาย หรือเท่ากับปริมาณสินค้าสองหมื่น (20,000) กิโลกรัม หรือยี่สิบ (20)เมตริกตัน ตามข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้ายางแผ่นรมควัน ชั้น 3 พ.ศ. 2550 ข้อ 7

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า หากมีความประสงค์จะซื้อขายจะต้องมีปริมาณ 5 ตันต่อหนึ่งหน่วยซื้อขาย แต่หากมีความประสงค์จะส่งมอบจะต้องส่งมอบหน่วยละ 20 ตัน หรือเท่า 1 ตู้คอนเทนเนอร์ในการขนส่งสินค้า หรือ 4 หน่วยสัญญาซื้อขาย แสดงว่าการจะทำการซื้อขายแสดงว่าจะต้องทำการซื้อขายในปริมาณที่มาก หมายความว่าหากมีความประสงค์ที่จะส่งมอบสินค้ากันจริงจะต้องเป็นเกษตรกรรายใหญ่เท่านั้น หากเป็นเกษตรกรรายย่อย ไม่สามารถเข้าทำการซื้อขายได้ อันนี้ก็เป็นอุปสรรคอีกประการหนึ่ง ทางออกของของปัญหานี้สามารถกระทำได้ 2 กรณี

(1) เกษตรกรชาวสวนยางพาราหรือผู้ประกอบการในเขตภาคใต้ตอนบนรวมตัวกันเป็นสหกรณ์ แล้วขออนุญาตเป็นสมาชิกตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

(2) เกษตรกรหรือผู้ประกอบการเข้าประกันราคา โดยไม่ต้องส่งมอบสินค้าจริง ก่อนถึงกำหนดให้ปิดสถานการณ์ถือครองยอมรับกำไรหรือขาดทุน แล้วนำสินค้าไปขายในตลาดจริงเพื่อชดเชยราคาที่ต้องขาดหายไป ก็จะสามารถขายสินค้ายางพาราในราคาที่ตนกำหนดล่วงหน้าได้ ที่เรียกว่าซื้อขายกระดาษ นั่นเอง

5) ปัญหาสถานะการถือครองสัญญา และการล้างสถานะถือครองสัญญา

จากการศึกษาพบว่า ตามข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้าอย่างแผนรณรงค์วัน ขึ้น 3 พ.ศ. 2550 ข้อ 19 กำหนดให้มีการตรวจสอบความสามารถในการส่งมอบและรับมอบสินค้า ให้สมาชิกผู้ขายและสมาชิกผู้ซื้อทำการตรวจสอบความสามารถในการส่งมอบ และรับมอบตลอดจนการชำระราคาสินค้าของลูกค้าทุกรายของตนที่ถือครองข้อตกลงที่จะเข้าสู่ เดือนที่ครบกำหนดส่งมอบอยู่ในขณะนั้นตั้งแต่วันทำการที่สาม (3) ก่อนวันซื้อขายสุดท้ายจนถึงสิ้น วันซื้อขายสุดท้ายของข้อตกลงดังกล่าว ทั้งนี้ ในระหว่างเวลาดังกล่าวน หากมีเหตุให้สมาชิกผู้ขายหรือสมาชิกผู้ซื้อเชื่อว่า ลูกค้ารายใดของตนจะไม่สามารถส่งมอบหรือรับมอบและชำระราคาสินค้าให้ถูกต้องครบถ้วนได้ สมาชิกผู้ขายหรือสมาชิกผู้ซื้อที่มีสิทธิล้างสถานะการถือครองข้อตกลงที่ลูกค้ารายนั้นถือครองอยู่ บางส่วนหรือทั้งหมดหรือดำเนินการเรียกเก็บเงินประกันการซื้อขายสินค้าเพิ่มเติมจากลูกค้าราย ดังกล่าวดังตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามกฎหมายข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการ วางเงินประกันได้

จากผลการสัมภาษณ์ ทุกฝ่ายให้ข้อมูลตรงกันว่า ในการซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีฐานะการถือครองอยู่ 2 แบบ คือ 1) ถือครองในฐานะเกษตรกรรายใหญ่หรือผู้ประกอบการรายใหญ่มีการถือครองจนถึงวันส่งมอบ และ 2) ถือครองในฐานะนักเก็งกำไร เมื่อเห็นว่ามันได้กำไรก็ทำการล้างสถานะการถือครองสัญญาทันที เพราะ ในการทำการซื้อหรือขายในตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าไม่จำเป็นต้องส่งมอบสินค้าก็ได้ และมีข้อมูลยืนยันว่าในการซื้อขายล่วงหน้ามีการส่งมอบสินค้ากันจริงเพียงไม่เกิน 5 เปอร์เซ็นต์

ผลของการที่สามารถทำการล้างสถานะการถือครองสัญญาได้ โดยไม่ต้องส่งมอบกันจริง จึงเป็นโอกาสให้นักเก็งกำไรเข้ามาในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า มากกว่าเกษตรกรที่แท้จริง และจากผู้การสำรวจในพื้นที่เขตภาคใต้ตอนบนผู้วิจัยพบว่าผู้ที่เข้าไปทำการซื้อขายเพียง 3 ราย ทั้งหมดเป็นพ่อค้ารับซื้อยางพาราที่เข้าไปทำการซื้อขายในฐานะนักเก็งกำไร

ดังนั้น กฎหมายควรปรับปรุงในส่วนนี้ให้เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อเกษตรกรที่แท้จริง

สามารถใช้ประโยชน์จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้อย่างเต็มที่ เช่น ให้เป็นตลาดซื้อขายล่วงหน้าที่มีการส่งมอบสินค้าจริง เป็นต้น

6) ปัญหาการส่งมอบ

จากการศึกษาพบว่าตามข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า ย่างแผ่นรณรงค์ ปี 3 พ.ศ. 2550 ข้อ 7 กำหนดให้การส่งมอบและรับมอบสินค้าภายในประเทศ หมายความว่า การส่งมอบและรับมอบสินค้าภายในประเทศไทย ณ คลังสินค้าหรือโรงงานในเขตกรุงเทพมหานคร หรือในเขตจังหวัดอื่นตามที่ตลาดประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตลาด และการส่งมอบและรับมอบสินค้าตามเงื่อนไข FOB” หมายความว่า การส่งมอบและรับมอบสินค้าตามเงื่อนไข Free on Board (FOB) กรุงเทพหรือแหลมฉบัง

ผู้วิจัยเห็นว่าเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีปริมาณการซื้อขายจำนวนมากและมีการส่งมอบสินค้าจริงให้มากขึ้น ควรกำหนดให้มีการส่งมอบสินค้าในเขตพื้นที่ภูมิภาคที่เกษตรกรมีภูมิลำเนาจะได้สะดวกไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งเป็นจำนวนมาก เช่น ให้มีการส่งมอบสินค้าที่ตลาดกลางอย่างพาราในแต่ละจังหวัด เป็นต้น

2.3 แนวทางพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้าพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

จากผลการศึกษาผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้าพาราในเขตภาคใต้ตอนบน ควรมีดังนี้

1) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าให้เกษตรกร และผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงตลาดได้โดยตรง ในส่วนปัญหาความมั่นคงและความเสี่ยงของตลาดก็อาจจะกระทำโดยวิธีการให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ เพื่อให้ผู้ที่มีความรู้เรื่อง การเงิน งบประมาณ เศรษฐศาสตร์ ตลอดจนผู้ที่มีความรู้เรื่องซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามาช่วยดูแลบริหารจัดการแทนเกษตรกร และผู้ประกอบการอย่างพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

วิธีการดำเนินการ คือให้ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเป็นเจ้าภาพในการแก้ไขกฎหมายให้เกษตรกรและผู้ประกอบการอย่างพาราเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง ทั้งนี้ควรทำการสำรวจความต้องการของเกษตรกรและผู้ประกอบการเพื่อให้ทราบความต้องการเข้าตลาดและเป็นการให้ความรู้ในเรื่องการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าไปด้วย เมื่อได้ร่างกฎหมายดังกล่าวให้เสนอรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ เพื่อขอความเห็นชอบจากรัฐมนตรี และเสนอกฎหมายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เพื่อเข้าสู่กระบวนการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อไป

ทั้งนี้ ควรกำหนดให้สหกรณ์ที่มีความมั่นคงและเข้มแข็งเข้าเป็นสมาชิกตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าโดยตรงก่อน เพราะสหกรณ์กลุ่มนี้มีศักยภาพและความพร้อมอยู่แล้ว เช่น สหกรณ์สุราษฎร์ธานี เป็นต้น

2) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกฎหมายให้เป็นไปตาม

เจตนารมณ์ในการคุ้มครองความเสี่ยงอันเกิดจากความผันผวนของราคาขึ้นและลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกษตรกรสามารถกำหนดหรือรู้ราคาสินค้าอย่างพาราในอนาคตได้ จะได้วางแผนในการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือให้ความสำคัญแก่เกษตรกรและผู้ประกอบการอย่างพาราที่แท้จริง ไม่เอื้อประโยชน์ให้นักเก็งกำไร หรือนักลงทุน หรือนักธุรกิจจนเกินไป

วิธีการดำเนินการ คือให้ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตรล่วงหน้าเป็นเจ้าภาพในการแก้ไขกฎหมายให้เกษตรกรและผู้ประกอบการอย่างพาราเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง โดยกำหนดสิทธิพิเศษให้แก่เกษตรกร เช่น อุดหนุนเงินประกัน หรืออัตราค่าธรรมเนียมในการทำการซื้อขายในอัตราพิเศษ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเข้าทำการซื้อขายตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าให้มีจำนวนปริมาณมาก ๆ เมื่อได้ร่างกฎหมายดังกล่าวให้เสนอรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และเสนอกฎหมายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เพื่อเข้าสู่กระบวนการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อไป

3) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกฎหมายกำหนดให้

เกษตรกรอย่างพาราวางเงินประกันในอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษ และรัฐบาลควรเข้ามาอุดหนุนหรือรับผิดชอบในส่วนค่าธรรมเนียมพิเศษนี้ จะได้ไม่เป็นภาระแก่เกษตรกรจนมากเกินไป และจะทำให้เกษตรกรใช้ประโยชน์จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าอย่างเต็มที่

วิธีการดำเนินการ คือให้ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตรล่วงหน้าเป็นเจ้าภาพในการแก้ไขกฎหมายให้เกษตรกรและผู้ประกอบการอย่างพาราเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง โดยกำหนดสิทธิพิเศษให้แก่เกษตรกร กล่าวคือ ให้องค์กรสวนยาง (อสย.) เป็นเจ้าภาพในการอุดหนุนวางเงินประกันให้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการอย่างพารา และให้คณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าออกประกาศว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมในการทำการซื้อขายในอัตราพิเศษสำหรับเกษตรกรและผู้ประกอบการ เพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถเข้าแข่งขันตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อได้ร่างกฎหมายดังกล่าวให้เสนอรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และเสนอกฎหมายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เพื่อเข้าสู่กระบวนการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อไป

4) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกำหนดปริมาณของ

หน่วยซื้อขายและปริมาณในการส่งมอบให้น้อยลงกว่าเดิม กล่าวคือเดิมกำหนดปริมาณหนึ่งหน่วยในการซื้อขายคือ 10,000 กิโลกรัม หรือ 10 ตัน ส่วนหน่วยในการส่งมอบเดิมกำหนดเป็นหนึ่งหน่วยส่งมอบคือ 20,000 กิโลกรัม หรือ 20 ตัน ควรกำหนดใหม่เป็นปริมาณหนึ่งหน่วยในการซื้อขายคือ 1,000 กิโลกรัม หรือ 1 ตัน ในส่วนหน่วยในการส่งมอบกำหนดเป็นหนึ่งหน่วยส่งมอบคือ 2,000 กิโลกรัม หรือ 2 ตัน เพื่อให้เกษตรกรรายย่อยสามารถเข้าทำการซื้อขายในตลาดได้คล่องตัว

วิธีการดำเนินการ คือให้ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยออกขอบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยการซื้อขายล่วงหน้าวางแผนรวมควัน ชั้น 3 พ.ศ. ... และ ข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้าอย่างแฟงเอสทีอาร์ 20 (STR20) พ.ศ. ... กำหนดให้ปริมาณ

หนึ่งหน่วยในการซื้อขายคือ 1,000 กิโลกรัม หรือ 1 ตัน ในส่วนหน่วยในการส่งมอบกำหนดเป็นหนึ่งหน่วยส่งมอบคือ 2,000 กิโลกรัม หรือ 2 ตัน

5) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกฎหมายให้เป็นตลาดการซื้อขายจริง หรือมีการส่งมอบกันจริง ไม่ใช่ตลาดซื้อขายกระดาษ กล่าวคือจะต้องกำหนดไม่ให้มีการล้างสถานการณ์ถือครองสัญญา เพิ่มขึ้นอีกรูปแบบหนึ่ง

วิธีการดำเนินการ คือให้ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย เป็นเจ้าภาพยกร่างแก้ไขกฎหมายให้เป็นตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยให้มีการทำการส่งมอบสินค้ากันจริงและกำหนดไม่ให้มีการล้างสถานการณ์ถือครองสัญญา เพิ่มขึ้นอีกรูปแบบหนึ่ง เมื่อได้ร่างกฎหมายดังกล่าวให้เสนอรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และเสนอกฎหมายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เพื่อเข้าสู่กระบวนการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อไป

6) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอกำหนดสถานที่ส่งมอบเพิ่มเติมให้มีทุกภูมิภาคในเขตภาคใต้ตอนบน อาจกำหนดให้ตลาดกลางยางพาราในแต่ละจังหวัดที่มีเป็นสถานที่ส่งมอบก็ได้เพื่อความสะดวกและคล่องตัวในการส่งมอบสินค้า

วิธีการดำเนินการ คือให้ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย เป็นเจ้าภาพยกร่างแก้ไขกฎหมายให้เป็นตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยให้มีการทำการส่งมอบสินค้ากันจริง ณ ตลาดกลางยางพาราทุกจังหวัด เมื่อได้ร่างกฎหมายดังกล่าวให้เสนอรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และเสนอกฎหมายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เพื่อเข้าสู่กระบวนการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อไป

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยปัญหาการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า กรณีศึกษาสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน ได้ผลการสรุปงานวิจัยดังนี้

1. บทสรุป

1.1 บริบทการซื้อขายยางพาราและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

บริบทการซื้อขายยางพาราและกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้นจะเห็นว่า ตลาดในการซื้อขายยางพาราแบ่งออกเป็น 3 ตลาด คือ

1) **ตลาดซื้อขายยางพาราท้องถิ่น** ซึ่งตลาดนี้เป็นตลาดที่มีการซื้อขายกันจริง เกษตรกรนิยมใช้ตลาดนี้มากที่สุด ข้อดีคือมีการส่งมอบกันจริง และได้เงินชำระราคายางพาราทันที แต่มีข้อเสียคือราคาผันผวนมากจึงมีความเสี่ยง และอาจถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลางได้ ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องคือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการซื้อขาย เมื่อมีคำเสนอ มีคำสนอง ถูกต้องตรงกัน สัญญาเกิดขึ้น กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ซื้อขายโอนทันที ไม่ต้องพิจารณาว่าส่งมอบทรัพย์สินให้แก่กันหรือยัง ไม่ต้องพิจารณาว่ามีการชำระราคาที่ซื้อขายกันแล้วหรือยัง

2) ตลาดกลางยางพารา ซึ่งเป็นตลาดที่ใหญ่ขึ้นมาผู้ที่นำสินค้ามาประมูลขายในตลาดนี้ได้จะต้องมีปริมาณในการซื้อขายจำนวนมาก และก็ยังได้รับความนิยมจากเกษตรกรรายใหญ่และผู้ประกอบการเช่นเดียวกัน เพราะเป็นตลาดที่มีการซื้อขายกันจริงเช่นกัน ส่วนกฎหมายที่เกี่ยวข้องคือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการขายทอดตลาด เพราะมีลักษณะเป็นการประมูลระหว่างผู้เข้าประมูลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ผู้ที่ให้ราคาสูงสุดจะเป็นผู้ชนะการประมูล จะต้องผูกพันในข้อเสนอการประมูลนั้นตลอดไป จนกว่าจะปฏิบัติตามข้อตกลงในสัญญา หรือมีผู้ยื่นข้อเสนอประมูลที่สูงกว่าตนก็จะหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ

3) ตลาดการซื้อขายล่วงหน้า ซึ่งตลาดนี้เป็นการซื้อขายกันในอนาคต ไม่ต้องมีการส่งมอบสินค้าทันที และไม่ต้องชำระราคาซื้อขายทันที ให้ชำระราคาและส่งมอบกันในอนาคตตามที่ตกลงไว้ ตลาดนี้มีผู้ให้ความสำคัญน้อย โดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องคือ พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542

1.2 ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ศึกษากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

ในส่วนของปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ศึกษากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนนั้น จากผลการศึกษาได้ข้อสรุปว่า รัฐให้ความสำคัญกับสินค้าเกษตรกรรม โดยกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ในส่วนที่ 7 เรื่องแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ มาตรา 84 ว่าให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ เรื่องที่สำคัญ ๆ คือ คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิต และการตลาด ส่งเสริม ให้สินค้าเกษตร ได้รับผลิต ตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบของสภาเกษตรกรเพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร และอีกทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 - 2559 ในข้อ 5. เรื่องแนวทางการพัฒนา (ภาคเกษตร) กำหนดให้การสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้ ส่งเสริมระบบตลาดกลางสินค้าเกษตรและตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ โดยการสนับสนุนสิ่งจูงใจ เช่น สินเชื่อเงื่อนไขผ่อนปรนให้กับผู้ประกอบการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการตลาดกลางสินค้าเกษตร เพื่อให้เกิดกลไกตลาดที่มีความเป็นธรรมตลาด และสนับสนุนให้สถาบันเกษตรกรสามารถเข้ามาทำธุรกรรมในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า เป็นต้น

แต่ในทางปฏิบัติมีการบัญญัติพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 และมีการจัดตั้งตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย แต่ตลาดดังกล่าวปริมาณในการทำซื้อขายยังมีจำนวนปริมาณไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งผู้วิจัยเห็นปัญหาทางกฎหมายและได้ข้อสรุปดังนี้

1) ปัญหาในการเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

จากผลการศึกษาพบว่าโดยผลของกฎหมายเกษตรและผู้ประกอบการไม่สามารถเข้าถึงตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง เพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนสามารถเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยได้โดยตรง

2) ปัญหาการบัญญัติกฎหมายให้ผู้ทำการซื้อขายจะต้องเป็นสมาชิกเท่านั้น เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายหรือไม่

จากผลการศึกษาพบว่า เจตนารมณ์ในการบัญญัติกฎหมาย คือเพื่อลดความเสี่ยงของความผันผวนราคาสินค้าเกษตรเพื่อประโยชน์แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพารา แต่ในการบัญญัติกฎหมายกำหนดให้ผู้เข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตร กฎหมายดังกล่าวที่กำหนดหลักเกณฑ์ห้ามเกษตรกรและผู้ประกอบการเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรงจึงไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเปิดโอกาสให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราเข้าถึงตลาดได้โดยตรง เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของกฎหมาย

3) ปัญหาในการวางเงินประกัน

จากการศึกษาพบว่าในการทำการซื้อขายเพื่อความมั่นคงของตลาดและเพื่อไม่ให้เกิดการผิดสัญญากันได้อย่างง่ายจะต้องมีการวางเงินประกัน และเงินประกันดังกล่าวจะต้องรักษาสถานะไม่น้อยกว่าเงินประกันขั้นต่ำตลอดระยะเวลาที่ถือครองสัญญา จึงเป็นอุปสรรคแก่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบนเป็นอย่างมากคือจะต้องติดตามความเคลื่อนไหวของราคาทุกวัน ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า ควรปรับปรุงกฎหมายกำหนดให้การวางเงินประกันแยกประเภทของผู้ที่เข้ามาทำการซื้อขายในตลาดล่วงหน้า กล่าวคือ หากเป็นผู้ประกันความเสี่ยง หรือเป็นเกษตรกรที่แท้จริงควรให้สิทธิพิเศษในการวางเงินประกัน หรือรัฐควรอุดหนุนรับผิดชอบในส่วนนี้ให้แก่เกษตรกรที่แท้จริง หากเป็นนักเก็งกำไรก็ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เดิม

4) ปัญหาในการกำหนดจำนวนหน่วยซื้อขาย และหน่วยการส่งมอบ

จากการศึกษาพบว่า หากมีความประสงค์จะซื้อขายจะต้องมีปริมาณ 5 ตันต่อหนึ่งหน่วยซื้อขาย แต่หากมีความประสงค์จะส่งมอบจะต้องส่งมอบหน่วยละ 20 ตัน หรือเท่า 1 ตันคอนเทนเนอร์ในการขนส่งสินค้า หรือ 4 หน่วยสัญญาซื้อขาย แสดงว่าการจะทำการซื้อขายแสดงว่าจะต้องทำการซื้อขายในปริมาณที่มาก หมายความว่าหากมีความประสงค์ที่จะส่งมอบสินค้ากันจริงจะต้องเป็นเกษตรกรรายใหญ่เท่านั้น หากเป็นเกษตรกรรายย่อย ไม่สามารถเข้าทำการซื้อขายได้ อันนี้ก็เป็นอุปสรรคอีกประการหนึ่ง ดังนั้นจึงควรลดปริมาณในการซื้อขายและปริมาณในการส่งมอบ

5) ปัญหาสถานะการถือครองสัญญา และการล้างสถานะถือครองสัญญา

จากการศึกษาพบว่า ผลของการที่สามารถทำการล้างฐานะการถือครองสัญญาได้โดยไม่ต้องส่งมอบกันจริง จึงเป็นโอกาสให้นักเก็งกำไรเข้ามาในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า มากกว่าเกษตรกรที่แท้จริง และจากผู้การสำรวจในพื้นที่เขตภาคใต้ตอนบนผู้วิจัยพบว่ามีผู้ที่เข้าไปทำการซื้อขายเพียง 3 ราย ทั้งหมดเป็นพ่อค้ารับซื้อยางพาราที่เข้าไปทำการซื้อขายในฐานะนักเก็งกำไร

ดังนั้น กฎหมายควรปรับปรุงในส่วนนี้ให้เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อเกษตรกรที่แท้จริงสามารถใช้ประโยชน์จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้อย่างเต็มที่ เช่นให้เป็นตลาดซื้อขายล่วงหน้าที่มีการส่งมอบสินค้าจริง เป็นต้น

6) ปัญหาการส่งมอบ

จากการศึกษาพบว่า กำหนดให้มีการส่งมอบและรับมอบสินค้าตามเงื่อนไข Free on Board (FOB) กรุงเทพหรือแหลมฉบัง ซึ่งจะเป็นภาระแก่เกษตรกรเป็นอย่างมาก

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีปริมาณการซื้อขายจำนวนมากและมีการส่งมอบสินค้าจริงให้มากขึ้น ควรกำหนดให้มีการส่งมอบสินค้าในเขตพื้นที่ภูมิภาคที่เกษตรกรมีภูมิลำเนาจะได้สะดวกไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งเป็นจำนวนมาก เช่นให้มีการส่งมอบสินค้าที่ตลาดกลางยางพาราในแต่ละจังหวัด เป็นต้น

1.3 แนวทางพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

จากผลการศึกษาผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางพัฒนารูปแบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ากรณีสินค้ายางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน ควรมีดังนี้

1) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าให้เกษตรกร และผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงตลาดได้โดยตรง ในส่วนปัญหาความมั่นคงและความเสี่ยงของตลาดก็อาจจะกระทำโดยวิธีการให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ เพื่อให้ผู้ที่มีความรู้เรื่อง การเงิน งบประมาณ เศรษฐศาสตร์ ตลอดจนผู้ที่มีความรู้เรื่องซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามาช่วยดูแลบริหารจัดการแทนเกษตรกร และผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน

2) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกฎหมายให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ในการคุ้มครองความเสี่ยงอันเกิดจากความผันผวนของราคาขึ้นและลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกษตรกรสามารถกำหนดหรือรู้ราคาสินค้ายางพาราในอนาคตได้ จะได้วางแผนในการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือให้ความสำคัญแก่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราที่แท้จริง ไม่เอื้อประโยชน์ให้แก่ักเก็งกำไร หรือนักลงทุน หรือนักธุรกิจจนเกินไป

3) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกฎหมายกำหนดให้เกษตรกรยางพาราวางเงินประกันในอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษ และรัฐบาลควรเข้ามาอุดหนุนหรือรับผิดชอบในส่วนค่าธรรมเนียมพิเศษนี้ จะได้ไม่เป็นภาระแก่เกษตรกรจนมากเกินไป และจะทำให้เกษตรกรใช้ประโยชน์จากตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าอย่างเต็มที่

4) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกำหนดปริมาณของหน่วยซื้อขายและปริมาณในการส่งมอบให้น้อยลงกว่าเดิม กล่าวคือเดิมกำหนดปริมาณหนึ่งหน่วยในการซื้อขายคือ 10,000 กิโลกรัม หรือ 10 ตัน ส่วนหน่วยในการส่งมอบเดิมกำหนดเป็นหนึ่งหน่วยส่งมอบคือ 20,000 กิโลกรัม หรือ 20 ตัน ควรกำหนดใหม่เป็นปริมาณหนึ่งหน่วยในการซื้อขายคือ 1,000 กิโลกรัม หรือ 1 ตัน ในส่วนหน่วยในการส่งมอบกำหนดเป็นหนึ่งหน่วยส่งมอบคือ 2,000 กิโลกรัม หรือ 2 ตัน เพื่อให้เกษตรกรรายย่อยสามารถเข้าทำการซื้อขายในตลาดได้คล่องตัว

5) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอแก้ไขกฎหมายให้เป็นตลาดการซื้อขายจริง หรือมีการส่งมอบกันจริง ไม่ใช่ตลาดซื้อขายกระดาษ กล่าวคือจะต้องกำหนดไม่ให้มีการล้างสถานการณ์ถือครองสัญญา เพิ่มขึ้นอีกรูปแบบหนึ่ง

6) ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยควรเสนอกำหนดสถานที่ส่งมอบเพิ่มเติมให้มีทุกภูมิภาคในเขตภาคใต้ตอนบน อาจจะกำหนดให้ตลาดกลางยางพาราในแต่ละจังหวัดที่มีเป็นสถานที่ส่งมอบก็ได้เพื่อความสะดวกและคล่องตัวในการส่งมอบสินค้า

2. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ภาครัฐควรให้ความสำคัญแก่เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราในเรื่องการประกันความเสี่ยงราคาอย่างจริงจัง โดยส่งเสริมสนับสนุนให้มีจำนวนปริมาณในการเข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยให้มีจำนวนมาก ๆ เพื่อไม่ให้นายทุนสามารถครอบงำราคาสินค้าเกษตรได้ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรและผู้ประกอบการสามารถเห็นราคายางพาราในอนาคตได้

2) ภาครัฐควรให้เกษตรกรและผู้ประกอบการยางพาราจะต้องสามารถเข้าทำการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้โดยตรง และให้การสนับสนุนเกษตรกรและผู้ประกอบการหลายด้าน เช่น อุดหนุนวงเงินประกัน อัตราค่าธรรมเนียมเป็นพิเศษ ลดจำนวนปริมาณน้ำหนักในการซื้อขาย และส่งมอบให้น้อยลง และให้มีการส่งมอบสินค้าจริงและสถานที่ใกล้บ้าน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรกรข แก้วไพฑูรย์. (2554) ง. **ปัญหาการเกิดสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าภายใต้พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- . (2554) จ. เรื่องเดิม. อ้างจาก อัจฉรวรรณ งามญาณ. (2544). **ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า**. กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- . (2554) ก. **ปัญหาการเกิดสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าภายใต้พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อ้างจาก Wayne D Greenstone. (1977) **The CFTC and Government Reorganization Preserving Regulatory Independence**. The Business Lawyer 33
- . (2554) ข. เรื่องเดิม. อ้างจาก Steven H Gifis. (1991) **Law Dictionary**, Third edition. New York:Barron's
- . (2554) ค. เรื่องเดิม. อ้างจาก Joseph R Nolan. **Black's Law Dictionary**. Sixth edition (St Paul Minnesota:West Publishing,1990)
- ข้อบังคับคณะกรรมการตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าว่าด้วยข้อกำหนดการซื้อขายล่วงหน้า ยางแผ่นแท่ง เอสทีอาร์ 20 พ.ศ. 2554. ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET). (2558). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/regulation/commodity.php> (วันที่ค้นข้อมูล : 22 มิถุนายน 2558)
- คมกฤช สุวดีถิ. (2538). **ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าศึกษาเฉพาะกรณีข้างและยางพารา**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อ้างจาก อำนวย ปะติเส และภิรมย์ศักดิ์ สาสุณีย์. (2520). **ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า**

- ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET). (2554) จ. ลงทุนอย่างไร...ใน AFET เพื่อ
บริหารความเสี่ยง และเพื่อการลงทุน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เอส.พี.เอ็น.การพิมพ์.
อ้างอิง : ดร.พีรพล ประเสริฐศรี. (2549). กรุงเทพฯธุรกิจ.
- . เราจะใช้ประโยชน์จาก AFET...ได้ อย่างไร. (2554) ณ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เอส.พี.
เอ็น.การพิมพ์
- . ซื้อขายยางพาราล่วงหน้าใน AFET. (ม.ป.ป.) ช.
- . (2558) ก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/products/RSS3/>
(วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)
- . (2555) ข. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/v081/thai/product/rss3/>.
(วันที่ค้นข้อมูล : 15 ธันวาคม 2555)
- . (2558) ค. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/products/RSS3/>
(วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)
- . (2558) ง. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/data/monthly-report.php>(วันที่ค้นข้อมูล 12 เมษายน 2558)
- . (2555) ฉ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/v081/thai/product/rss3/>.
(วันที่ค้นข้อมูล : 15 ธันวาคม 2555)
- . (2558) ช. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/about-us/index.php> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)
- . (2558) ญ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/products/RSS3/>
(วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)
- . (2558) ฎ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/member/broker.php> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)
- . (2558) ฏ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/products/RSS3/specification.php> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)
- . (2558) ฐ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/data/monthly-report.php>(วันที่ค้นข้อมูล 12 เมษายน 2558)
- . (2558) ท. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/about-us/index.php> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)
- . (2558) ธ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.afet.or.th/2013/th/about-us/index.php> (วันที่ค้นข้อมูล : 11 เมษายน 2558)
- ปัญญา หิรัญศรี. (2547). การลงทุนในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ :
วิทย์พัฒน์
- พระราชบัญญัติซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 (2542, 15 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา.
เล่ม 116 ตอนที่ 86 ก. หน้า 4 – 42

- ภาวิณี กรุดทอง. (2549). **นิติสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายในสัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อ้างจาก อัจฉรวรรณ งามญาณ. (2548). ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า. กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (อัดสำเนา)
- มงคล ทวีวิทย์. (2545). **สัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 : ศึกษากรณีเฉพาะรูปแบบและการบังคับใช้สัญญาซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2557 : [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.oae.go.th/ewt_news.php?nid=13577. (วันที่ค้นข้อมูล : 2 ตุลาคม 2557)
- สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร. (2556) ก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm. (วันที่ค้นข้อมูล : 7 มกราคม 2556)
- . (2556) ข. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm. (วันที่ค้นข้อมูล : 7 มกราคม 2556)
- . (2558) ค. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.rubberthai.com/price/today%20price/local_rubber.htm (วันที่ค้นข้อมูล 12 เมษายน 2558)
- . (2558) ง. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.rubberthai.com/price/price_index.htm (วันที่ค้นข้อมูล 12 เมษายน 2558)
- สำนักกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง. (2550). เอกสารประกอบการฝึกอบรมพนักงานบรรจุใหม่ วันที่ 27 – 29 สิงหาคม 2550 ณ มาริโหม่ ปาร์ค แอนด์ สปา รีสอร์ท จังหวัดกระบี่ (อัดสำเนา)
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (ก.ส.ล.). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : (http://www.aftc.or.th/investor_7.php. (วันที่ค้นข้อมูล : 1 กรกฎาคม 2556)
- . (2550). **สารนารู จาก ก.ส.ล. ตอน ประกันความเสี่ยงด้วยสัญญาซื้อขายยางล่วงหน้า**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัท บานาน่า กราฟฟิค จำกัด
- สำนักส่งเสริมและบริหารระบบการค้าภายใน (DIT). (2556) ก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://mwsc.dit.go.th/Upload/web_old/Web_future/feature1_market.htm. (วันที่ค้นข้อมูล : 15 กุมภาพันธ์ 2556)
- . (2556) ข. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://mwsc.dit.go.th/Upload/web_old/Web_future/thai_future.htm. (วันที่ค้นข้อมูล : 15 กุมภาพันธ์ 2556)
- . (2556) ค. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://mwsc.dit.go.th/Upload/web_old/Web_future/futemarket_2_2.html. (วันที่ค้นข้อมูล : 15 เมษายน 2556)
- . (2556) ง. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://mwsc.dit.go.th/Upload/web_old/Web_future/feature_market.htm. (วันที่ค้นข้อมูล 5 มิถุนายน 2556)

เอกชัย พฤษย์อำไพ. (2547). **คู่มือยางพารา**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ เทพพิทักษ์

องค์การสวนยาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (อ.ย.ส.). (2555). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.reothai.co.th/Para1.htm>. (วันที่ค้นข้อมูล : 15 ธันวาคม 2555)

Dalian Commodity Exchange (DCE). (2557)). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.dce.com.cn/portal/cate?cid=1114585896100>. (วันที่ค้นข้อมูล : 1 เมษายน 2557)

เปรียบเทียบกิจกรรมที่วางแผนไว้ กิจกรรมที่ดำเนินการ และผลที่ได้รับตลอดโครงการ

วัตถุประสงค์	กิจกรรม (ตามแผน)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ (ตามแผน)	ผลที่ได้รับ	หมายเหตุ
1. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับยางพาราและกฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าของไทยและต่างประเทศ	รวบรวมข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี กฎหมายไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า	ได้ข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี กฎหมายไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า	ทำให้ทราบแนวคิด ลักษณะและความสำคัญของกฎหมายไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า	บรรลุตามแผน
2. เพื่อให้ได้ฐานข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรกรผู้ประกอบการยางพารา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สำรวจข้อมูลเกษตรกรผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน	ได้ข้อมูลเกษตรกรผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน	ได้ข้อมูลจำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราของเกษตรกร และทราบข้อมูลผู้ประกอบการยางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน	บรรลุตามแผน
3. เพื่อให้ได้ฐานข้อมูลถึงสภาพปัญหาเชิงลึกทุกมิติ	สัมภาษณ์เชิงลึก	ทำให้ได้ฐานข้อมูลถึงสภาพปัญหาเชิงลึกทุกมิติ	บทสัมภาษณ์	บรรลุตามแผน

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อ สกว.

.....

ลงนาม.....

(อาจารย์เพชร ขวัญใจสกุล)

(หัวหน้าโครงการวิจัยผู้รับทุน)

วันที่ 3 กรกฎาคม 2558

เปรียบเทียบ output ที่เสนอในข้อเสนอโครงการ และที่ได้จริง

Output		ในกรณีล่าช้า (ผลสำเร็จไม่ถึง 100%) ให้ท่านระบุสาเหตุ และการแก้ไขที่ท่าน ดำเนินการ
กิจกรรมในข้อเสนอโครงการ	ผลสำเร็จ (%)	
1.รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับยางพารา และ กฎหมายการซื้อขายสินค้าเกษตร ล่วงหน้าของไทยและต่างประเทศ	100 %	
2. เพื่อให้ได้ฐานข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรกร ผู้ประกอบการยางพารา และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	100 %	
3. เพื่อให้ได้ฐานข้อมูลถึงสภาพปัญหา เชิงลึกทุกมิติ	100 %	
4. สรุปผลและเขียนรายงานวิจัย	100 %	

ลงนาม.....(หัวหน้าโครงการวิจัยผู้รับทุน)
(อาจารย์เพชร ขวัญใจสกุล)

วันที่.....3 กรกฎาคม 2558.....